

De Moeial

December 2007

Verschijnt maandelijks Afgiftekantoor 1050, Brussel 5 V.U.: Bram Langmans Jaargang 26 n°7

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur

EN VERDER

Kort VUB-nieuws	P. 2
Erasmuspagina	P. 4
Verslag multirelieus debat	P. 7
Ideologiekritiek	P. 9
Joy Division	P. 11
Ecologie & kapitalisme	P. 12
De Moorse republiek van Salé	P. 14
Paddo's	P. 17
Bei uns in Amerika	p. 18

Gelukkig is onze rector er nog...

Wat gebeurt er met rector Van Camp en vice-rector Magits? Maak uw eigen onderschrift en stuur dat op naar De Moeial. U wint dan werkelijk fantastische prijzen. Kijk ook op pagina 2. (foto's DvdM)

Studentenbetoging op 6 december Een interview met de voorzitter van VVS

Donderdag 6 december vindt de betoging tegen het financierings-decreet van minister Vandenbroucke plaats. De minister van Onderwijs was anderhalf jaar geleden ook al de kop van jut, toen studenten hun stem lieten horen op protesten in Brussel, Antwerpen en Gent. De Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), de koepel van de studentenraden van Vlaamse hoger onderwijsinstellingen (de KULeuven, die een jaar geleden uit VVS is gestapt, uitgezonderd) organiseert de betoging. Aanleiding is Vandenbrouckes 'tenkamp voor gelijke kansen in het onderwijs', waar hij dit jaar menig debat mee heeft aangewakkerd. VVS heeft daarop haar eigen tiekamp opgesteld en wil tijdens de parlementaire besprekingen duidelijk maken dat studenten niet opgezet zijn met de finan-

cieringsplannen van 'VDB'. Anderhalf jaar geleden bracht de betoging in Brussel ruim 2.000 mensen op de been. Ward Poelmans, VVS-voorzitter, legt uit welke belangen u op 6 december zou moeten verdedigen.

De Moeial: Een paar maanden veroordeelde VVS minister Vandenbroucke al tot een 'tweede zit'. Betekent de betoging dat VDB definitief gebuisd is?

Ward Poelmans: We houden het nog in deliberatie (*lacht*). In ieder geval wachten we tot na de betoging om te zien wat hij doet. We geven hem nu nog een kans, maar dat houdt ook een keer op.

Heeft Vandenbroucke al wel enige vooruitgang geboekt in de tussentijd?

Nauwelijks. Het decreet is al behandeld in het Vlaams Overlegcomité (VOC) en daar heeft hij wel een paar toegevingen gedaan, maar dat zijn eigenlijk maar vergiftigde geschenken.

In 2006 zijn er al betogingen geweest in Brussel, Gent en Antwerpen. Wat hebben die opgeleverd?

Samen met de vakbonden hebben we daar zeker het een en ander binnengehaald. De pure output-

financiering (financiering op basis van het aantal geslaagde studenten ipv op basis van het aantal inschrijvingen, DvdM) is tegengehouden, er kwam een beperkte en gedeeltelijke financiering van Manama's (master na master, die anders helemaal op kosten van de student waren, DvdM)... Maar vooral heeft de regering extra middelen moeten uittrekken om te vermijden dat de hervorming zou leiden tot verliezen aan bepaalde instellingen. Die betogingen hebben wel degelijk hun effect gehad.

Bij de vorige betogingen leek de nadruk meer te liggen op het voortbestaan van de instellingen, zoals de VUB, die in het nieuwe systeem bedreigd werden. De nieuwe actiepunten van VVS draaien vooral om studentenbelangen op persoonlijk niveau. Is dat een bewuste keuze? Bij de betogingen in 2006 lag het decreet nog niet vast; er was toen veel meer discussie en onduidelijkheid over wat Vandenbroucke nu van plan was. Nu is het decreet eigenlijk af; het gaat naar het parlement.

De instellingen kijken vooral naar de hoeveelheid geld die ze krijgen. Het is de verdienste van de vorige betogingen dat de VUB en andere instellingen geen 10 miljoen zullen

verliezen. Maar VVS is niet enkel geïnteresseerd in de totale geldpot. Wij vinden het even belangrijk hoe het geld wordt verdeeld; op welke basis krijgen de instellingen hun geld? Met het financieringsmechanisme geeft de overheid 'incentives' om het beleid van instellingen en studenten bij te sturen. Maar volgens VVS zijn dat niet altijd de juiste.

De VUB wordt op korte termijn niet bedreigd in haar voortbestaan; de Brusselse Associaties waarschijnlijk wel. Veel zal wel afhangen van wat er uit de rationalisatiecommissie komt. Eind december komt deze commissie met een adviesrapport over de rationalisatie van het hoger onderwijs; daarin staat welke opleidingen op welke onderwijsinstellingen mogen blijven bestaan. Er zijn ook aanwijzingen dat er nog slechts twee tot drie associaties zullen blijven bestaan.

Voorlopig is de inhoud nog erg schimmig. De commissie bestaat uit alle grote mannen: Oosterlinck (voorzitter associatie KULeuven), Vandenbossche (voorzitter van de Associatie Gent), Vervenne (rector KULeuven), Van Camp (rector VUB, cf supra), Van Cauwenberge (rector UGent)... Wij hebben al wel opgevangen dat we heel wat onderlinge koehandel mogen verwachten. Alles zal ingevuld zijn: "als jullie die opleiding laten vallen, dan willen wij eventueel deze prijsgeven..."

VERVOLG OP PAGINA 3

DRAAI'S OM? P. 20

Edito!

Beste lezer(es), voor u ligt de derde Moeial van dit jaar, de laatste van dit semester. Om de troost enigszins te verlichten telt deze Moeial maar liefst twintig pagina's. U zou het zowaar een dubbeldik kerstnummer kunnen noemen. Ja, het gaat voor de wind met uw studentenblaadje; onze fictieve advertentieprijs zijn de afgelopen tijd dan ook al exponentieel gegroeid, waardoor wij nu in weelderige dromen rondwarrelen, enkel te ontwaken door koude cara in blikken.

De opmars van De Moeial is niet het enige bericht dat met gepaste wenkbrauwen ontvangen kan worden; met de dag stapelen zich meer vreemde gebeurtenissen op rond de VUB. Rector die hun pak verkreukelen in de hoop studenten te verslaan met een spelletje, kunstgrasvelden voor een voetbalclub die op VUB-terreinen worden aangelegd, ruzie binnen en tussen verschillende faculteiten, het diensthoofd Interne en Externe Communicatie die opentoeslag neemt, grootse en ingrijpende toekomstplannen voor de opleidingen aan de VUB en de Brusselse Associatie, een rectorenslag (die de komende maanden tot de nodige 'verzuiling' en spanning zal leiden)... Ik zag onlangs op een schemerige VUB-avond zelfs dat een vergadering met de rector onder begeleiding van een zanger en toetsenist plaatsvond.

De VUB lijkt verveeld. Rijkhalsend kijkt ze uit naar een nieuw rectoraat, een nieuw plan, een nieuw huisstijl en -om te beginnen- een nieuw semester. Deze te-vullen leegte biedt mogelijkheden voor de opportunisten en spindoctors die onze campus rijk is. En u weet hoe dat gaat met verandering; die komt er doorgaans voor degenen die het meeste te verliezen hebben. In hun voordeel wel te verstaan. "Be the change you want to see" en "Ein Revolutionär muss die Revolution machen" zijn mooie woorden, maar niet altijd van toepassing.

Nu, waar ik voor wil pleiten is het volgende: de student moet gebruik maken van de leemte die is ontstaan. Hiermee wil ik niet zeggen dat de volgende rector een student moet zijn, maar wel dat we ons mengen in het debat en dat we profiteren van de situatie. Ik weet het, het is opportunisme ten top, maar ja: zolang we onze gewetens zuiver houden is er geen man overboord.

De uitspraak 'De VUB is een oud huis en de studenten zijn de ratten die je er maar bij moet nemen' -die al eens is gevallen- is een mooie samenvatting van het VUB-beeld dat sommige 'M'-genoten hebben. De stem van de student dreigt meer dan eens verloren te gaan in het spierballengerol van onze bestuurders.

Twee, niet los van elkaar niet te beschouwen, punten zijn nu van belang opdat het belang van de student weerklinkt in het beleid van onze unief: ten eerste een democratisch gehalte van studenteninspraak, en ten tweede studenten die dat belang belangeloos durven te verdedigen. Alleen zo kunnen we er voor waken dat de VUB niet vergaat tot een instelling waarin de rol van de student beperkt is tot die van klant, zoals Vincent Ginis, de voorzitter van de Studentenraad, al terecht opmerkte.

Ik ga u niet vermoeien met een lang edito; er zijn nog 19 andere pagina's voor u, en De Moeial moet bovendien binnen vijf minuten naar de drukker. Waar het op neer komt is dit: in plaats van af te wachten op de bewegingen van een ander, moeten we als studenten inspelen op de omstandigheden, onze stem laten horen (zowel publiek als 'minder' openbaar) en een coherent plan opstellen met ideeën die de student -en daarmee de VUB- ten goede komen.

Als dat een kat-en-muis spelletje in dit oude huis moet worden, het zij zo. Laten we er in ieder geval voor zorgen dat het oude huis snel vernieuwd wordt. Nu is het moment.

Daniël van der Meer

Kleine kinderen & vieze mannen

Nieuwsberichten over de VUB

STUDENTENRAAD VERSLAAT VAN CAMP & MAGITS

Op 12, 13 en 14 november vond de 'Reflex & Security Show' plaats op de VUB. Naast het KultuurKaffee stonden auto's en een cabine opgesteld. Het doel van het geheel was om studenten erop te wijzen dat hun rijgedrag beïnvloed wordt door hun fysieke gesteldheid: dronken, vermoeid achter het stuur kruipen is niet altijd vestendig... u weet het wel.

De deelnemers moesten in duo's met een getrukeerde bril op hun neus manoeuvres ontwijken door hun lichaam in verschillende vormen te wringen. Op een scherm werden de contouren van de deelnemers afgebeeld; wie het minste 'botste', won.

De VUB-Studentenraad had rector Van Camp en vicerector Magits uitgedaagd voor een twee tegen twee duel. Voorzitter Vincent Ginis en ondervoorzitter Jasper De Man versloegen de heren in pak met gemak, al beweren kwade tongen dat de studenten op voorhand al hadden geoefend.

Michel Magits vroeg na zijn uitputtende inspanning (zie pagina 1) hoe slecht zijn prestatie was geweest: "Ach, op een drukke zaterdagavond een kindje of vijf...", antwoordde een cynische omstander. Op www.vwescape.tv/thereflexbox kunt u een deel van de prestatie van Van Camp & Magits (en anderen) op video bekijken.

RECTORENSLAG, DEEL 3

Vooralsnog staat Paul De Knop nog steeds het hoogst genoteerd bij de bookies. Of de andere favoriet Rosette S' Jegers (vicerector onderwijs) het echter nog ziet zitten om Van Camp op te volgen, is maar de vraag; bronnen menen te weten dat zij de handdoek in de ring wil gooien. Vicerector-compaan Jan Cornelis (onderzoek) zou daarentegen aan een flinke opmars bezig zijn.

VUB-KOTEN

Komend academiejaar zal het huisvestingbeleid van de VUB ingrijpend veranderen. Het voorstel komt van vicerector studentenbeleid Michel Magits en is goedgekeurd op de vergadering van de Studentenraad van 5 november.

Na de zomer zullen financiële correcties voor minvermogene studenten niet langer via de Huisvestingdienst lopen, maar via de Sociale Dienst. Verder wordt de financiële tussenkomst uitgebreid naar de Quartier Latin koten, verspreid over Brussel. Op deze manier zijn studenten die een goede studievoortgang maken, verzekerd van een VUB-kot. Bovendien zijn minvermogene studenten niet langer 'veroordeeld' tot een VUB-kot, maar kunnen zij in principe voor elk kot in Brussel erkend door QLB in aanmerking komen.

ST-V

De jaarlijkse 20 november was weer gelegenheid tot feestvreugde en kranslegging te over. In de naam van ULB-oprichter Pierre-Théodore Verhaegen werden 's ochtends enige wijze woorden gesproken; 's middags trok de stoet van praalwagens naar de Zavel en Beurs.

Voor het officiële gedeelte vertrok om 9 uur een groep VUB'ers en ULB'ers in twee bussen naar verschillende herdenkingsplaatsen. Onze geliefde rector bleef zoals gewoonlijk op gepaste afstand; zijn geblindeerde Peugeot deed ook op deze dag dienst als vervoersmiddel voor onze baron. De toehoorders kregen na een drietal kransleggingen een dozijn speeches voor de kiezen. De gemeenschappelijk boodschap was: de huidige politiek is een bende. Burgemeester Thielemans sprak de hoop uit dat de volgende generatie Vlaamse politici van de VUB zou komen.

Vervolgens werden nog enige bloemen in de regen gelegd en was het gedaan met de pret.

Ondertussen was de stoet praalwagens al naar de Zavel onderweg. Met 'veel bier, veel volk en weinig regen' heeft u hopelijk een goed beeld daarvan. Er werd overigens één arrestatie gedaan. Niet omdat die persoon te dronken was, tegen een huis piste of godslasterende uitspraken deed -dat is allemaal nog tot daar aan toe-, maar omdat een man foto's aan het nemen was van passende madammen. In de woning van deze 57-jarige ex-militair werd nog een weeshuishoeveelheid aan porno in beslag genomen.

Daniël van der Meer

Oxfam

Op weg naar een andere wereld!

Oxfam-Solidariteit zoekt vrijwilligers voor de actie Fair-Trains Van 12 tot 23 december. De vooravond van de eindejaarsfeesten sporen wij door heel het land om chocoladetruffels te verkopen voor Oxfam-Solidariteit. De opbrengst van de verkoop van deze Fairtradeproducten is bestemd voor de solidariteitsprojecten van Oxfam-Solidariteit.

Op onze website www.oxfamsol.be (onder de link jobs) vindt u de oproep met de dagen en plaatsen waarop onze teams aanwezig zullen zijn in de stations. Kom meedoen, een paar uurtjes of langer. Uw hulp is voor ons zeer waardevol! De actie zal doorgaan in een warme, feestelijke sfeer. Als u meedoet, krijgt u ook een vergoeding voor uw onkosten.

Meer weten of meteen inschrijven: stuur een e-mail naar fairtrains@oxfamsol.be

Hopelijk tot gauw!

Moeder, wat (w)eten wij?

UCOS' Duurzame Wereldmarkt 2007

WOENSDAG 12 DECEMBER 2007 VAN 11U30 TOT 18U - STOA EN CONVIVIUM

Nog even slapen en dan is het zover: de Duurzame Wereldmarkt editie 2006, die dit jaar in het teken van Duurzame Landbouw en Voedselzekerheid staat. Vanaf 11u30 kan je in de STOA en het Convivium terecht voor (even ademhalen):

- Een eerlijke en duurzame **geschenkenbeurs**: vintage tweedehands meubeltjes, kleren en boeken, ecologische stoffen, pennen en zepen, geschenkjes en accessoires van gerecycleerd materiaal, een heuse hennepwinkel,...

- Allerlei razend interessante **infostands** over duurzame landbouw en voedselzekerheid

- Een **duurzame bar** met artisanale bieren (lambiek, gueuze, bananenbier!!!) en biologische hapjes

- **Jonglerende** groentemannen

- Een **sappentrappert**: trap je eigen sapjes bij elkaar

- Knotsgekke **kortfilms** over de voedselindustrie

- Wervelende **workshops** waarin je van tetrabrikken porte-monnaies of handtassen leert maken en kruiden leert kennen

- Wegens een overweldigend succes: het **ecologisch kapsalon** (5 euro voor een coupe Brusselienne). Dit jaar aangevuld met een welverdiende hoofdmassage!

- De enige echte **VUB-ruilmarkt**. Staat dat oude paar schoenen, die stapel CD's of dat knusse nachtlampje je al zo lang in de weg? Breng het binnen op de ruilmarkt en misschien kan je het wel ruilen voor een setje wijnglazen (dat je laatst

bij het afwassen hebt gebroken). Alles is welkom, als het nog maar bruikbaar is.

Daarnaast presenteren we je in samenwerking met UPV van 14u-16u 'Our Daily Bread', een documentaire waarin de Oostenrijkse regisseur het portret van de geglobaliseerde voedselindustrie schetst, een industrietak waar alles aan efficiency en maximale opbrengst is opgeofferd. Niet voor gevoelige zieltjes, maar zeker de moeite. Met een nabespreking door Geert Gommers van VELT.

Van 11u30 tot 14u kan je in de free flow van het restaurant tenslotte terecht voor een aantal duurzame maaltijden.

Meer info: www.ucos.be, ucos@vub.ac.be; 02/649.69.63

Interview met Ward Poelmans (vervolg p. 1)

Punt voor punt, de 'Tienkamp' van VVS

1) VVS waarschuwt in haar tienkamp voor gelijke kansen voor de indirecte gevolgen van het financieringsdecreet. Zo zou bijvoorbeeld de deliberatie gevaar lopen.

Ja, dat is waar. Deliberatie an sich wordt door de minister niet afgeschaft, maar hij ontmoedigt delibereren op een indirecte manier wel. Vanaf het tweede studiejaar van een student krijgt een instelling geld op basis van het aantal geslaagde studiepunten. In het financieringsdecreet worden studiepunten waarvoor je gedelibereerd bent niet meegeteld als geslaagde studiepunten. Met andere woorden: een universiteit krijgt geen geld voor gedelibereerde vakken/buispunten. Dat is eigenlijk een 'incentive' voor de onderwijsinstellingen om de deliberatie maar af te schaffen. Aan de UGent zijn er al verschillende faculteiten waar al niet meer gedelibereerd wordt, aan de UA en de KU Leuven zijn ze daar ook flink mee bezig... De discussie over het afschaffen van de deliberatie is gaande en met dit financieringsmodel geeft de minister waarschijnlijk het laatste zetje in die richting.

2) Het tweede deel van jullie tienkamp is de inschrijvingskost voor manama's. Hoeveel zouden die kunnen gaan kosten?

Dat kan oplopen tot 25.000 euro. De meeste manama's zullen 5.600 euro kosten. Na de afschaffing van het beurstarief verdwijnt nu ook de uitzondering voor pas afgestudeerden en werklozen. Slechts een bepaald aantal manama's wordt half-gefinancierd. Dit zijn studies die 'arbeidsmarktrelevant' zijn. VVS wil dat er meer manama's die maatschappelijk relevant zijn maar niet direct interessant voor het bedrijfsleven voor financiering in aanmerking komen. Anders creëer je een nieuwe elite van mensen die financieel de mogelijkheid hebben om een manama te doen. VVS eist daarom ook voor het manama-niveau een minimum aan sociaal gecorrigeerde inschrijvingstarieven.

Verder wil de minister een 'leerkrediet' invoeren. Dat is een soort rugzakje van studiepunten en als dat leeg is (je maakt bijvoorbeeld niet voldoende studievoortgang) dan mag je je niet eens meer inschrijven, of -als je geluk hebt- voor het dubbele studiegeld.

3) Jullie zeggen in de tienkamp 'Een decreet dat er niet in slaagt om het grootste probleem van het hoger onderwijs op te lossen, namelijk haar onderfinanciering, is een slecht decreet.' Op Europees niveau bestaat er een 2%- richtlijn. Dat houdt in dat twee procent van het Bruto Binnenlands Product besteed moet worden aan hoger onderwijs. Wij willen Vandembroucke daar

dan ook op wijzen. Ons voorstel is: zeven procent voor onderwijs waarvan twee procent naar het hoger onderwijs. Overheidsfinanciering wel te verstaan. Als je een kenniseconomie wil, dan moet je daar ook in investeren.

4) Jullie blijven tegen de outputfinanciering?

Ja, outputfinanciering is gevaarlijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Als een instelling geld krijgt voor de behaalde studiepunten van een student, dan zal ze sneller iemand een 10 te geven terwijl hij/zij dat niet verdient. Dat gaat ten koste van het onderwijsniveau en uiteindelijk ook ten koste van de waarde van een diploma. Een ander probleem is dat bij outputfinanciering bepaalde minder goed doorstromende kansengroepen opeens (nog) minder financieel interessant worden voor een instelling. Outputfinanciering verhoogt zo het risico op asociale selectie-

Snel reis ik verticaal, vervolgens nestel ik me neer om langzaam in diepe dromen te glijden. Doorheen bomen en lianen gluur ik naar een jong meisje dat zich tracht te laven aan het meer. Haar sierlijk silhouet toont een schril contrast tegen de beschadigde maan.

Ze schrikt als ik vanuit mijn groene schuilplaats tevoorschijn kom. Ze loopt weg. Ik wou haar enkel vertellen dat het water giftig is.

Plots weder in werkelijke oorden: een ongeziene leegte met een ongehoorde stilte. Zo stil dat ik er bijna God mee te horen. Enkele momenten even dood als geluk. Een stem in de verte. "Drink!"

Athena treedt uit de vijver. Ze draagt licht in een doos van staal. Ze zegt: "Drink en ik geef je bloemen in je hoofd." Ik aarzel maar weiger, ons water is immers vervuild.

Ze vraagt mij waarom ik hier maar helemaal alleen blijf zo naast het water. Zij voert het leger der zoekenden aan. "Ik heb gevonden dat ik niet moet zoeken" zeg ik, en ik sluit m'n ogen.

En daarom zit ik hier nu in mijn huisje aan de vijver. Vaar naar de overkant wanneer ik wil. Ik wandel door de bossen en adem vrijheid.

Onder water groeien trouwens geen bloemen.

Pieter Boeykens

Betoging

13.30u 6 december
Noordstation Brussel

Fluit het financieringsdecreet terug voor het te laat is!

mechanismen zoals gerichte recrutering van de gemakkelijke leerlingen uit de sterke scholen en studierichtingen, studieadviezen en heroriënteringen, bindende studievoortgangsmaatregelen en zelfs weigering van inschrijving.

Bij de vorige betoging was dit punt voor ons erg belangrijk. Sindsdien is het al iets verbeterd; voor eerstejaars geldt input-, voor andere jaren outputfinanciering, maar het is nog steeds verre van ideaal. Wij blijven dan ook voor een volledige inputfinanciering.

5) In de tienkamp voor gelijke kansen hebben jullie het over het 'zwaardere wegen' van bepaalde 'studentenkenmerken' in verband met de financiering van instellingen.

Dat gaat over studentendoelgroepen die iets moeilijker doorstromen in het hoger onderwijs, maar die -mits enige begeleiding- perfect tot het behalen van een diploma gebracht kunnen worden. Ons voorstel is om die groepen iets zwaarder te laten wegen in de financiering, zeker in een outputsysteem. De instelling krijgt dan meer geld voor zo'n student en wordt zo gestimuleerd die studenten aan te trekken en te begeleiden.

De wegging zit al voor een deel in het plan van VDB: een beursstudent telt voor anderhalve student. Maar 'beursstudenten' is voor ons een veel te nauwe categorie. Je krijgt immers maar één jokerbeurs van 60 studiepunten om te bissen of te heroriënteren. De minder goed doorstromende financieel zwakkere studenten vallen zo dus uit de boot.

Wij zouden alloctonen ook als zo'n doelgroep willen formuleren. De doorstroom van alloctone studenten is absoluut niet wat het zou moeten zijn. Ook nog in de hogere jaren hebben ze 10 tot 15% minder slaagkansen. Als een unief daar meer tijd en middelen in steekt, levert dat zeer veel op. Dat zou Vandembrouckes echte 'tweede democratiseringsgolf' moeten zijn.

Ook voor studenten met een functiebeperking hanteert de minister een te enge definitie: het gaat enkel om studenten die een 'nummer' hebben bij het Vlaams Fonds. Dat gaat in totaal om een paar honderd studenten op een totale studentenpopulatie van 170.000... VDB's operationalisering sluit namelijk een heleboel studenten uit die daar wel profijt van zouden hebben: studenten met leerstoornissen, geestelijke gezondheidsproblemen, chronische ziekten... Met zo'n extra wegging krijg je universiteiten en hogescholen overtuigd om bijkomende faciliteiten te voorzien.

6) Een ander punt is de schrapping van opleidingen 'over de hoofden van studenten en personeel heen'. Waarom vrezen jullie dat dit

gaat gebeuren?

De rationalisatiecommissie, waar we het al over hebben gehad (zie p. 1) dreigt erg ver te gaan in hun opdracht. Er was ook geen student welkom in die commissie; enkel associatievoorzitters en rectoren, personen met veel invloed. Daardoor is er niemand om te bewaken dat geen opleidingen zullen sneuvelen die vanuit kwaliteitsoogpunt of democratiseringsperspectief bijzonder waardevol zijn. Of om te bewaken dat de overblijvende opleidingen nog geografisch bereikbaar blijven. Van sociaal flankerende maatregelen zoals meer en hogere studiebeurzen, goedkoper openbaar vervoer en gesubsidieerde huisvesting is al helemaal geen sprake.

7. De verhouding onderzoek-onderwijs is altijd een omstreden onderwerp. Wat is voor VVS de juiste verdeelsleutel?

Vroeger werd de volledige basisfinanciering berekend op studentenaantallen en schaalgrootte, in het nieuwe systeem zal bijna de helft 45% op basis van onderzoek worden verdeeld. Wij zouden het willen terugbrengen op het eerste voorstel van de minister: 65 procent voor onderwijs, 35 voor onderzoek. Met de verhouding van de minister dreigen de pedagogische kwaliteiten van docenten te sneuvelen voor publicaties in vakbladen met twijfelachtige rankings.

8. Een achtste onderdeel van de tienkamp is de 'inhumane financiering van de humane wetenschappen.'

Ja, deze zijn nu al achtergesteld en dreigen er nog op achteruit te gaan in het nieuwe financieringsdecreet. Immers zijn de onderzoeksparameters niet aangepast aan de humane wetenschappen. Daar wordt veel minder gepubliceerd in internationale Engelstalige tijdschriften maar eerder in de taal van het onderzoeksobject. Ook schrijven ze eerder boeken dan artikels...

Bovendien kunnen de faculteiten humane wetenschappen minder alternatieve geldstromen aanspreken om doctoraatsstudenten aan te trekken. Ook de onderwijsfinanciering is weinig humaan. Een masterstudent tandarts levert 4,2 keer zoveel op als een student uit een humane opleiding. Zo zullen de lesgroepen nog groter worden en kunnen professoren niet langer een goede thesisbegeleiding verzekeren.

9. De overheid geeft, zo staat in jullie tienkamp, meer uit aan een leerling uit het secundair onderwijs dan aan een hogeschoolstudent. Hoe willen jullie de situatie van de hogescholen verbeteren?

Ook de hogescholen waren al ondergefinancierd. Als de minister evenveel middelen ter beschikking zou stellen voor een hogeschool- als voor het onderwijs van een universiteitstudent, dan zou hij zo'n 100 miljoen meer moeten uitgeven dan wat hij heeft voorzien in zijn decreet... Dat geeft wel aan hoe de hogescholen worden ondergefinancierd.

10. De tienkamp sluit af met de eis meer geld voor kunstopleidingen uit te geven. Hoe slecht is hun situatie?

De kunstopleidingen zijn schromelijk ondergefinancierd. Wij eisen dat zij een aangepaste financiering krijgen. Het hele decreet is immers gebaseerd op groei: je budget stijgt pas als je beter presteert en meer studenten aantrekt. Maar de overheid beperkt het aantal studenten in de kunstopleidingen die ingangsexamens hebben. Ze kunnen dus helemaal niet groeien. De situatie zal nog verergeren. Als je de verhalen hoort van het conservatorium in Brussel... lokalen die permanent gesloten zijn vanwege de asbestvervuiling en dergelijke. Dat zegt wel genoeg, denk ik.

Willen jullie, buiten de actie in Brussel, ook elders betogingen organiseren?

Nee, we hebben nog geen concrete plannen over vervolgbetogingen. We hopen vooral voor de definitieve goedkeuring in het parlement iets groots te doen, waar alle Vlaamse studenten hun stem laten horen. In de hoop dat minister en parlement het decreet nog zullen bijsturen voor het te laat is. Met hoe meer je bent, hoe beter je boodschap overkomt.

En dan zien of Vandembroucke alsnog gedelibereerd wordt...

We zullen hem wel leerkrediet geven.

Daniël van der Meer

Door Tijd en Ruimte

W e bevinden ons in een tunnel. Een eentonige mozaïek met kringen als een steen die in het water plonst. Het naderende geluid van staal op staal verraadt een nieuwe staat van passiviteit.

Ik neem afscheid van de donkere kant van de regenboog en nestel me in het nieuwe licht. Het rijtuig is vervaardigd van metaal en edele kunststoffen, en de zitplaatsen zijn erg knus. Er zijn zoekende wezens aan boord, zoekend met gesloten ogen. Ik ga hen tegemoet, maar we vinden elkaar niet, we aarzelen in elke bocht van het doolhof.

Net als ik bijna verloren ben, beslis ik even gevonden te hebben, en het labyrint verdwijnt. Aan de andere kant van de regenboog aangekomen. Horizon nog niet verruimd. Ik dans over de golvende steentjes, en zweef door het luchtdedige.

Daar in de verte staat mijn huisje aan de vijver van verloren woorden. Het is een huis met dezelfde kenmerken als het menselijk bewustzijn: koud en eenzaam. Ik daal af naar de kelder en gooi een bloem op het luwend vuur. En kunstlicht omarmt me. Er slaapt een oude man op de grond. We zijn beiden verrast en spreken elkaars taal niet. Een keer tijd en ruimte gerelativeerd, laat ik de gedaante voor wat het is.

De Erasmuspagina Van Bergen...

MET DE ERASMUSDRAKKAR THORGAL ACHTERNA...

Studeren in het buitenland... Dan nog wel liefst voor tien maanden in het hoge noorden. Klinkt op het eerste gezicht origineler dan Spanje of Italië (want nat en koud!) en vooral avontuurlijk aantrekkelijk, maar al snel spelen allerlei nare gedachten door je hoofd. Wat als het mij daar niet aanstaat? Wat als ik geen vrienden maak? Wat als... Zomaar al wie en wat je lief is, achterlaten. Enkel nog met *home sweet home* verbonden door virtuele media (leve internet en Skype!).

Waarschijnlijk is er o.a. om die reden maar een kleine minderheid die zich op Erasmusavontuur waagt. Maar sta eens stil bij de – geestelijke – luxe die hier wordt aangeboden, beste medestudenten! Wat een geluk hebben we toch niet om, dankzij onze onderwijsinstelling en Belgisch paspoort, zomaar de wijde wereld te mogen verkennen. De Erasmuservaring is, behalve een leuk uitvloeisel van de groeiende globalisering, vooral o zo verrijkend voor je persoonlijke ontwikkeling op tal van vlakken (sociaal, cultureel, aanpassingsvermogen, taalkennis...). Sceptisch?

INTERNATIONALE GEMEENSCHAP IN BLOND BERGEN

Eerste opdracht: een kamer vinden in het HLM-achtige, maar o zo gezellige Fantoft student hostel. Meteen gelukt! Meer dan 600 buitenlandse studenten, uit elke hoek van de aardbol, brengen er hun studententijd door. Elke week is er wel een collectieve keuken (voor 8) van de C-of-D-block, die een gegronde reden vindt om een beruchte *kitchen-party* te organiseren. Dat helpt natuurlijk ook om zeer snel kennissen en vrienden te maken.

Iedereen zit trouwens in hetzelfde schuifje: de meeste studenten kennen niemand, bijgevolg is het een koud kunstje om contacten te leggen. De meesten gedragen zich ontvankelijker dan normaal, om zelf aan de eenzaamheid en het heimwee te ontsnappen. Vooral als het hier een week aan een stuk giet, helpt een etentje met een vrolijke internationale bende om je humeur wat op te krikken. Vaak staat op het menu een culinaire specialiteit uit een of ander land waarvan de inwoners per se willen bewijzen dat 'zij' culinair het hoogst scoren.

het werkcollege 'Scandinavian Politics' (de lessen worden allemaal in het Engels gegeven, niet in het Noors, oef!), wordt er graag gepraat -en gelachen- over de eindeloze Belgische regeringsvorming. Die staat nu ook ginder bekend als een

Allerhande vragen omtrent het Belgisch doolhof suizen constant door het klaslokaal

zeldzaam politiek fenomeen. Allerhande vragen omtrent het Belgisch doolhof suizen constant door het klaslokaal, die een Franstalige landgenote en ik zo goed mogelijk proberen te beantwoorden.

AANGENAAM STUDEREN...

Als Erasmus-student moet je geen al te zwaar lessenpakket volgen, vermits het sowieso interessant is om in en over een ander land te studeren. Op die manier blijft er zeker genoeg vrije tijd over om onvergetelijke contacten te leggen, door de regio te reizen en te genieten van de prachtige Noorse natuur met zijn

Tijdens deze ervaring heb ik veel leuke en intrigerende mensen ontmoet! Ook was het de perfecte gelegenheid om mijn pas ingestudeerde Noors in de praktijk te zetten. De Noorse, ludieke taallessen, worden gratis op de universiteit aangeboden. En eigenlijk is Noors voor Nederlandstaligen vrij eenvoudig te leren, vermits die taal deel uitmaakt van de Germaanse taalgroep. Eens je Noors spreekt, kun je mits lichte spraakaanpassingen perfect een babbeltje slaan met Zweden en Denen! Dit is te verklaren doordat Noorwegen opeenvolgend werd bezet door Denemarken en Zweden en willens nillens eeuwenlange 'unies' moest sluiten met deze twee indertijd rijkere en machtigere staten. Noorwegen was nog tot voor WO1 relatief armer dan het huidige Roemenië! Maar in de jaren 1970 spoot de olie plots bij tonnen uit 'hun' Noordzeewateren en het land beschikt ook over enorme gasvoorraden; ongetwijfeld leuke hefbomen om uit te groeien tot de voorbeeldige, rijke, sociaal-democratische welvaartsstaat die het nu is. Het olie- en gasmanna wordt zinvol besteed en grotendeels teruggepompt in sociale aangelegenheden, zoals onderwijs. Dat maakt het tot een plezier om met al die (luxe)faciliteiten rondom je

Lees dan even hoe ik mijn verblijf in Bergen, tweede Noorse 'stad' heb ervaren...

Popelend ben ik half augustus geland in een voor mij nog onbekend land. Alles was er nieuw. De Noorse taal, gewoonten en (koude?) Vikingmensen, het studenthostel, de meest regenachtige stad van Europa, het duurste en rijkste land ter wereld (per hoofd) met z'n 'welfare state model'. Dat was een viertal maanden geleden grosso modo wat ik over Noorwegen wist...

Tijdens die internationale babbels valt het me sterk op dat ons Belgisch bastaardlandje, een uitstekende reputatie geniet, namelijk dat van loyale, niet-chauvinistische en bescheiden sympathieke bien-vivants. Dit in schril contrast met een paar andere, grotere naties...Telkens als men mij de klassieke "where are you from"-vraag stelde, krijg ik een positieve reactie. Daarbij hoor je dan een lightversie van onze merkwaardige en ingewikkelde staatsstructuur uit te leggen. In

adembenemende fjorden, dieper in te gaan op de lokale en internationale (feest)cultuur... Vorige maand deed ik b.v. een tiental dagen vrijwilligerswerk voor het internationale theaterfestival in Bergen, waarbij ik alweer veel leuke en intrigerende mensen heb ontmoet! Noorwegen is niet voor niets een van de landen met het grootste aantal vrijwilligersverenigingen in de wereld. Het zou zonde zijn om niets van die altruïstische cultuur mee te pikken.

heen te kunnen studeren! De regen en de kouderen dan ook veel minder ...

Eén goede raad, beste wie-weet-toekomstige Erasmussen: laat je niet afschrikken door de afstand en de tijd: de eerste vlieg je zo dicht als het moet en de tweede vliegt voorbij!

Samuel Lietaer

...tot Barcelona

ERASMUS BCN 2007/2008: "WAAROM HET MEER IS DAN EEN FEESTJE?"

Sinds 28 augustus vertoef ik in de Catalaanse hoofdstad Barcelona. Nu, een aantal maanden later, waag ik me aan het opmaken van een kleine balans. En hoewel ik graag de nuance opzoek, ik zou de waarheid geweld aan doen moest ik hier niet op een totaal ongenueanceerde manier blijk geven van de heerlijke tijd totdusver beleefd.

Volgens een bepaald cliché zou het Erasmusbestaan ook wel zijn limieten kennen. Het zou op een bepaalde manier artificieel zijn en uit niet veel meer bestaan dan dronken worden met buitenlanders. Niet bepaald boeiend te noemen dus? Wel, dat spreek ik met plezier ten stelligste tegen. De afgelopen maanden zijn zonder meer van de boeiendste geweest in mijn leven.

Mensen die ik hier ontmoet zijn zo anders dat ze letterlijk een spiegel met zich meedragen

Vooreerst zijn er een aantal moeilijkheden geweest die het leven er niet gemakkelijk op maken. Zo is er bijvoorbeeld het voortdurende gevecht met de taal. Of wat gezegd van de eindeloze zoektocht naar een kot, of de frustrerende realisatie dat ook hier bureaucratie hoogtij viert (zelfs gewoon ingeschreven raken is een pest, de VUB is er niets tegen!). En hoewel deze moeilijkheden niet altijd even aangenaam zijn; het komt uiteindelijk altijd wel in orde! Dit is een buitengewone vaststelling, met name de boeiende constatactie dat het soms loont om even diep adem te halen, en de zaken wat te relativieren. Er is een uitgang... je moet ze alleen maar vinden.

Verder ervaar ik het als ongelooflijk boeiend om –hier komt het cliché- zoveel mensen van verschillende nationaliteiten te leren kennen. Duitsers, Portugezen, Finnen, ... Allen Europeanen (de ene al wat meer dan de ander), allen van mijn leeftijd, en toch ook allemaal fundamenteel verschillend van elkaar. Hier kom je mensen tegen die er een jaar of meer reizen opzitten hebben. Die bovendien zonder verpinken zeggen, dat ze hier naartoe zijn gekomen voor de taal, en dat het academische momenteel een jaartje achteruit wordt geschoven. Wat leert dit over ons? Dat wij (Belgen of Vlamingen? Wat is het vandaag?) ongelooflijke angstzaken zijn, die zich vastklampen aan kneuterige routine. "Als je niet direct doorzet na de middelbare school, dan ga je je daarna niet meer kunnen motiveren..." Dat soort onzin.

Dit laatste als voorbeeld voor wat nu volgt. Ik kom hier namelijk dagelijks nieuwe mensen tegen en dagelijks diep ik bepaalde contacten verder uit. En wat blijkt... door anderen hier te leren kennen, door hun visie en uitgangspunten te leren begrijpen, leer ik –ironisch genoeg- heel veel over mezelf en wat ik zelf graag wil in het leven. Dit is niet echt nieuwe informatie, hoor ik jullie denken. Inderdaad, ook in België klopt deze stelling. We maken ons waar door de ander, we leren over onszelf door ons te interesseren in de ander. Alleen... het is hier wel iets uitdrukkelijker aanwezig. Al de mensen die ik hier ontmoet, zijn op bepaalde manieren zo anders, dat ze letterlijk een spiegel met zich meedragen, en me

onderwerpen aan het bevragen van bepaalde opvattingen of ideeën. Ook de manier waarop het gebeurt is verbluffend. Je staat er niet bij stil, maar op een bepaald moment is dan toch blijkbaar het besef gerijpt dat je iets dat totdusver vanzelfsprekend was in je eigen leven, misschien toch anders moet aanpakken.

In ieder geval, ik heb hier een prachtige tijd opzitten, en hopelijk is wat volgt van hetzelfde kaliber. Ik kan het iedereen alleen maar aanraden. En uiteraard zijn er bepaalde momenten geweest waarin je je afvraagt waar je verdorie bent aan begonnen. En uiteraard is niet iedereen die je ontmoet een vriend voor het leven in wording, en klopt er ook wel iets van het cliché hierboven vernoemd. Het weegt echter in de verste verte niet op tegen al die momenten waarin je je zonder meer fantastisch voelt.

Tom Matthijs

Gedicht: Mensterie

zelfs zonder stappen te zetten
gaan we over de schreef

mensen ruiken
elkanders gedachten

de donkerste zitten
onder je vel te wachten
tot je weer het lef hebt
om te krabben

in elk spasme, elke lach
vraag je af van welk plan
je een zwarte pion moet zijn

als een pop die aan
haar draden trekt
gek wordt
van het denken aan haar meester

soms wil je verandering zaaien
zie je al een lente van waanzin
voor je wegdraaiende ogen verschijnen

maar dan begrijp je de kwetsbaarheid
van bloemen en gordijnen
stambomen en decor's
en zakt de hoogmoed
naar je stamper

ook dan zullen bijen
onverstaanbaar zoemen

Eisenik

De vub das mor iet areg

De reputatie van onze unief in Antwerpen

“**D**er zit ne nieve in onzen awla, eddem al gezien” “Ja, naartschijnt komtem van de VUB” “Amai die ga afzien van’t jaar” “Jahahahaha”

-Twee anonieme UA-studenten in een terloops gesprek met zelfrolsigaret tussen de lippen.-

Zonder de eigenlijke kwaliteit van de prachtige campus en de uitermate interessante colleges van de VUB in vraag te willen stellen, moet ik alsnog concluderen dat de VUB's reputatie in het roemrijke centrale noorden van het land niet al te best is. Waar halen die dikke nekken dat idee vandaan? Beats me, maar het heeft wellicht te maken met de gebruikelijke, ego voedende uitwisseling van cursusmateriaal en puntenblaadjes.

Iedereen aan de UA kent wel een student die van Brussel naar Antwerpen kwam en het plots niet meer redde zonder zich als een kluisenaar met centrale verwarming aan een Ikea-bureau te zetten en de volledige vrijzinnige studentencultuur, inclusief alcoholisme en nymfomanie – die hij in Brussel nog koesterde als een pasgeboren kind – achter zich te laten om toch maar die gedroomde tien op twintig te halen. En omgekeerd bestaan er duizenden voorbeelden van studenten die, nadat ze glansrijk hun rol van kutstudent en buisgeval aan de UA hadden ingevuld, op de VUB hun heil zochten om met de vingers in de neus een diploma met grote onderscheiding naar huis mee te krijgen.

Iedereen weet ook dat deze stereotype beelden absurd zijn en kant noch wal raken, maar toch varen de meeste strevers van't stad mee op een stroom die - zoals het Antwerpenaren betaamt - zichzelf wat blauwer vind dan die door Brussel. Zelf ken ik enkele studenten aan de VUB die deze vooroordelen met vrouw en macht tegenspreken en dit soort uitspraken afdoen als arrogant geroddel van een anti-intellectueel studentenpubliek dat *teen-sex* TD-posters en ongecontroleerd doopgedrag de kern van het

studentenleven vindt. Hun visie is dus duidelijk veel genuanceerder dan die van de Antwerpenaren zelf.

Uit eigen ervaring weet ik wel dat aan de VUB die bepaalde vorm van eerlijkheid en directie zeer gewenst is. Zo kreeg ik een bepaalde reeks colleges in Brussel die ons tot gekwalificeerde

nemen om 7.30, ging niemand klagen. Ik kan me echter zonder al te veel moeite inbeelden dat de meeste qua ervaring en leergierigheid redelijk op hun honger bleven zitten.

Zou het deze, wellicht enkeling en uitzondering, on'professionele werknemer zijn die de faam van de vrije universiteit bekladt? (Let wel, zonder hem

Je ziet er dan ook alleen blij gezichten rondlopen, en dan vraag ik me af of dat ligt aan de kwaliteit van de tussen de leslokalen geplante broodjeszaken of de (eventueel geveinsde) ziekte van de prof die de studenten de kans verschaft zich op het weelderige gras neer te vlijen. Of misschien ken ik wel het geheim van de VUB niet en doet elke vrouwelijke lesgeefster een gratis striptease tussen half één en één in één van de vele ongebruikte ruimtes.

Ik moet in ieder geval concluderen dat als het alleen de Antwerpse studenten zijn die te klagen hebben over de kwaliteit van de VUB, het wellicht een kwestie is van jaloezie. Wie wil er niet in één van de parels van Europa, de multiculturele en volledig vervreemdende hoofdzetel van de Belgische regering en epicentrum van de tweetalige landscultuur zijn studentenjaren slijten? En wie wil er niet voldoende krijgen voor ongetrainde en inhoudsloze vakken die even mooi

moest maken in een zekere praktijk. (Ik hou me wat op onbenoemd gebied om kwade reacties te vermijden). De prof van dit vak zei de eerste les van het academiejaar: “Beste studenten, ik bak van ***** zelf niet veel maar ik ben nu eenmaal aangesteld om dit vak te geven. Jullie zullen allemaal een voldoende krijgen als jullie aanwezig zijn in de lessen en de nodige taken maken. Verder wens ik dat jullie op tijd zijn en indien jullie er niet kunnen geraken mij tijdig verwittigen zodat ik me elders kan amuseren, want ik word hier ook niet voor betaald”.

Of dit soort motivatie-introducties courant zijn aan de VUB, dat laat ik in het midden, maar het deed me wel cynisch mijn mondhoeken buigen door de overeenkomsten met mijn persoonlijke VUB roddelarchief in het lange termijn geheugen.

De uiteindelijke quotering van de studenten in dat college was dan ook uiterst vreemd en alles behalve representatief voor het eigenlijke kunnen. Maar daar iedereen een voldoende kreeg, omdat ze toch telkens de moed hadden gevonden om gezellig samen de trein te

met enige schuld te willen opzadelen; ook hij is deel van de volgens Antwerpenaren ondermaats geoliede machine van de VUB.) Of is het gewoon de post-katholieke neus-in-de-lucht mentaliteit van de meeste Antwerpse bama's die een dusdanig vertekend beeld van de VUB de rondedans laat doen?

Ik persoonlijk houd enorm van sommige voorzieningen van de VUB. Zo lijkt de bibliotheek me de ideale plaats om je weinige vrije tijd te spenderen, moest ze niet gelegen zijn in ongezellige kelderregio's. Niet dat ik er al ooit een voet binnen zette, maar de zoekcomputers weten me er steeds naar te verwijzen voor documenten die ik niet kan vinden in de pas gereformeerde UA bibliotheek. In Gent kennen ze echter nog meer boeken zo lijkt.

Maar wie zou niet betoverd worden door de groene prairie en de WTC-achtige les en peda blokken van de VUB, hun prachtige studentenblad en de vele menseerende organisaties die er aan leden en zielen winnen aan het tempo van hun tweetalige tongval.

Wie zou niet betoverd worden door de vele menseerende organisaties die er aan leden en zielen winnen aan het tempo van hun tweetalige tongval?

op diploma en CV prijken als vakken met zwaarbestudeerde academische hardhout cursusblokken? Misschien moet men al die interuniversitaire vakken en uitwisseling maar schrappen om verder misinterpretatie en achterklap te mijden. Of beter nog, moet het verboden worden Antwerpenaren te laten schrijven voor Brusselse studentenbladen.

Eisenik

De Maskerade

Een politicus in goede handen

Eens, op een Belgische ambassade te Parijs, gaat een gala-avond van start. Van de invités werd verwacht te komen opdagen uitgedost als een fictief personage. Zeg maar gemaskerd bal tegen dit evenement. In de hal werden de mantels van de juist aanwezigen ontvangen door een ervaren portier, gekleed als piccolo had hij de allures van een butler.

Zo stroomden één voor één of in koppel, de gasten toe. Gekleed als Assepoetser, Dracula, Spok, de vier musketiers, de Doge van Venetië, ... gaan ze binnen in de balzaal. Daar wordt de ruimte gevuld door een prachtige luster en de ambassadeur die er midden onder staat. Een glaasje vruchtensap in de hand verwelkomt hij elke genodigde met een amusant praatje.

De gezaghebber zelf was gekleed in een exquise imitatie van de vogelverschrikker uit zijn jeugdherinnering. Het verzorgde ensemble van strohalmen in zowel de mouwen als broekspijpen gewaagde van een uitgesproken smaak voor soberheid. Zeker in samenspraak met het houten maskertje, waar hij zijn gelaat achter verborg, is het tenuetje een toonbeeld van minzame klasse.

Opvallend was het, dat deze avond velen onder hen zich bijzondere moeite hadden getroost om hun uitrusting toch maar niet overdreven op te smukken. Zo was er Dracula met één tand, Assepoetser met bezem sop een dweil emmer en steel, Spok met korte oren, de Doge zonder gouden sleutel van zijn stad, de mime-man zonder rode neus of wit gezicht,...

Bizar is anders, maar dit komt aardig in de buurt. Maar alles klaart op wanneer de beste vriend van onze beste stroman op de verschrikker toeschrijft.

De ambassadeur van de Verenigde Arabische Emiraten, een creatuur met groot rubberen hoofd of iets wat toch in wezen buitenaards leven moest voorstellen, komt dichterbij, steekt zijn hand uit en zegt: “blijf! blijf!”

“Ha, dag Olaf, blij dat je er bent!”
“Hé, hoe wist je zo vlug dat ik het was?”
“Beste, zelfs met een masker op herkent men de clown”

En samen gaan ze op in de vriendschappelijke lach die ze, nu al sinds enkele jaren, gemeenschappelijk als prettig ervaren.

“Je ziet er beter uit dan ooit tevoren mijn beste Olaf, wie weet mag je aan het eind van deze verkleedpartij de prijs voor het mooiste kostuum in ontvangst nemen.” Hierbij wijst de stroman naar Het Masker van Schaamte, dat in een hoek van de zaal voor het deelnemende publiek tentoon gesteld staat, in een glazen vitrine zonder veel licht.

Het Masker is gegoten uit veertigkaraats edelmetaal, gevonden in Zuid-Afrika en bezet met diamanten van bij ons in Antwerpen. Het silhouet van het juweeltje hield het midden tussen dat van een man of een vrouw. Maar wie de prestigieuze prijs in ontvangst mag nemen wordt nu in een speech verhaald.

De Belgische stroman spreekt: “Vooreerst wil ik u allen bedanken met uw aanwezigheid, dus bedankt. De jaarlijkse traditie laat mij u vertellen over vroeger. Een verleden waar gedurende decennia een politiek van verspilling en egoïsme werd doorgevoerd en dat bovendien nog beschreven staat in naslagwerken als goed bestuur.”

“Het is dan ook niet verwonderlijk dat we aan die tijden van zakkenvullerij de spreekwoordelijke zegswijze - loon naar zonder al te veel werk – hebben overgehouden. En opdat we die tijd en de schaamte over de vroegere brasprijzen en dito beleid op onze nog altijd Belgische ambassade nooit uit het oog mogen verliezen of het hart mogen ontzeggen, staat voor jullie deze gedachte in goud gesymboliseerd.”

De ambassadeur van Liechtenstein vindt het blijkbaar nodig daar aan toe te voegen, en neemt het woord over door zachtjes met zijn vingernagel op zijn geheven glas te tikken: “Ik wens met jullie, vriend en vijand, een minuut stil te houden en te denken aan de zieligheid en de eenzaamheid van onze voorgangers.”

“Zij of hij die met zijn decadente levensstijl het geld van de behoevende verspilt, meet zich nooit af aan zijn evenbeeld, enkel aan zijn onderdanen. Verdorven dachten zij een oase te zijn, maar ook al spiegelde ze een rimpelloos aanzicht, de fata

morgana was nooit veraf. Gelukkig voelen we nu geen leegte meer, omdat we overal waar we gaan en staan vergezeld zullen zijn door onze Schaduw. Nu we de weg naar het Lichtende Pad volgen zijn we dus nooit alleen.”

“Lang leve de schaduw!” vervolgde de stroman, langzaam alsof hij verwachtte dat de aanhouders zijn woorden zouden vervolledigen. De mensen zijn het allen eens met de geuite slagzin, en handgeklap doet uitgeleide aan de officiële toespraak van de in memoriam-dag.

En dan volgt nu een overzicht van de te volgen gesprekken die komen zullen, en niet alleen in de toekomst van dit verhaal, maar ook als antwoord op de prominente vraag van deze feestavond. Verdient U de prijs?:

- Neen, ik hoef dat niet, mijn buur is een kandidaat die veel idealer is dan mij.
- Pff, dat is goud zenne, dat heeft geen enkele waarde.
- Ik moet dat niet.
- Wie heeft er daar nu iets aan?
- Zeg, 't is al erg genoeg dat we ons voor deze avond moesten verkleeden, hé schat, zo'n masker doen wij toch nooit aan.
- Neen, dank u, ik ben nog aan het leren.

U ziet, niemand wil de last die uitgaat van Het Masker der Schaamte dragen. Zij die in aanmerking komen schuiven het gloriemoment, van een slordige 1 miljoen euro, door naar de schouders van de medeverantwoordelijken. Zo vergaat het elk jaar opnieuw. Niemand zou hem- of haarzelf profileren. De discussie zou in onbesliste handen blijven, waardoor de trofee en de traditie één jaar meer overleven kon.

Nada

VUB flauwste fietsbeleid van Vlaanderen

Veel mooie plannen, weinig geld

In Gent, Leuven, Antwerpen, ja zelfs in Kortrijk godbetert, doet de plaatselijke unief er alles aan om hun studenten in het fietszadel te heisen: ze bieden goedkope kwaliteitsfietsen aan, richten gratis fietsherstelplaatsen op en kweken met resultaat een bloeiende fietscultuur. Aan de VUB komt een volwaardig fietsbeleid maar niet van de grond. Redelijk eigenzinnig, inderdaad.

HET RECHTE FIETSPAD

Trouw blijvend aan mijn Gentse gewoonte, peddel ik nu al een maand met de fiets in Brussel rond. Ik had het niet gedacht, maar Brussel is echt een fietsbare stad! Gek toch hoe weinig studenten hier op tweewielers springen. Of toch niet? Toen twee weken geleden mijn pedaal uit haar stang vloog, kwam ik in de schaduwkant van het Brusselse fietswezen terecht. Zo kan je nergens aan de unief je fiets herstellen. Aangezien de Brusselse fietsherstellers mij te prijzig zijn, ben ik van pure armoe mijn fiets in Gent gaan oplappen.

Daarnaast is het ook opmerkelijk dat de VUB evenmin een fietsuitleendienst heeft – nochtans een groot succes aan alle andere universiteiten. Ook het fietsleven in Brussel-stad kent zo heel wat eigenaardigheden. Fietspaden in de stad zijn meestal slechts 'symbolisch' aangeduid: drie stippelijntjes aan het begin en einde van de straat. Vrijwel nergens staan veilige fietsstallingen: telkens ik mijn fiets afsluit aan het Centraal Station hou ik mijn hart vast, of ik die de volgende maandag nog zal terugzien.

De Moeial ging rondvragen bij de milieucoördinator van de VUB Dimitri Devuyt en de fietswerkgroep van de VUB, hoe ze de Brusselse achterstand denken weg te werken. Het kabinet van de Brusselse minister van Mobiliteit Pascal Smet (SP.a) was niet tijdig bereikbaar voor commentaar.

MOOIE WOORDEN

Devuyt verwacht veel goeds van de uitvoering

van het officiële Bedrijfsvervoerplan van de VUB: de promotie van de fiets aan de unief speelt daarin een centrale rol. Meer concreet is de oprichting van een fietsatelier erin opgenomen. Dit atelier zou zowel een goedkope herstelplaats als een uitleendienst omvatten. Daartoe is een project ingediend bij de Brusselse overheid. Dat dossier sleept al enige tijd aan, maar op 30 november komt het Brussels ministerie naar de voorgestelde locatie kijken (de loods op Triomflaan 40). Hopelijk hebben ze dan een gevuld geldkoffertje

bij. Daarnaast plant de NMBS een totale modernisering van het Station Etterbeek. De VUB werd gevraagd welke voorzieningen zij daar graag in hadden teruggevonden. Daarover worden in de VUB binnenkort de koppen bij elkaar gestoken. Laat ik de bestuursleden – onze studenten-vertegenwoordigers in bijzonder – bij deze met de pen aanporren om vooruitstrevende fietsvoorzieningen in de wacht te slepen.

Alle VUB-personeelsleden die met de fiets komen werken, krijgen vandaag een gratis fietskaart en een fluo vestje. Samen met ProVelo worden ook lessen in veilig fietsen in Brussel georganiseerd. Deze projecten kunnen worden opengetrokken naar de studentengemeenschap. Waarom niet die

fietskaarten in het welkomstpakket van elke student steken? Een verwaarloosbare kost, terwijl die kaarten echte *eye-openers* zijn over de fietsbaarheid van deze stad.

Een progressief fietsbeleid van de VUB betekent echter weinig als de omringende infrastructuur in gebreke blijft. Wij denken dan vooral aan veilige fietspaden op de grote en kleine invalswegen naar de unief en de verbindingen met enerzijds het stadscentrum, anderzijds de groene gordel. Die infrastructuur moet er komen. Immers,

WIELTJESZUIGER

Er is dus nog heel wat werk aan de winkel, en dat kost geld. Maar wat de VUB vandaag effectief in het laatje heeft liggen, is weinig meer dan een habbekrats om enkele nieuwe fietsstallingen mee te plaatsen. Daar moet nog een hele schep bovenop, wil de VUB op gelijke hoogte komen met de andere universiteiten.

Moet het nog gezegd: fietsvriendelijke steden bieden antwoord op een hele rits maatschappelijke uitdagingen, gaande van de milieucrisis over persoonlijke gezondheid tot goedkopere mobiliteit en ontlasting van drukke verkeersaders. De VUB richtte dit jaar een leerstoel over mobiliteit in, lanceerde het *ecocampus*-project, tekende in op het *Copernicus*

Een progressief fietsbeleid van de VUB betekent weinig als de omringende infrastructuur in gebreke blijft

University Charter for Sustainable Development, en gaf in de *Akados* van oktober 2007 extra ruchtbaarheid aan het doctoraat van Bas de Geus, die onderzocht welke de factoren zijn die mensen aanzetten om zich met de fiets naar hun werk te verplaatsen. Aan bewustmaking en voorstudie blijkt geen tekort. Tijd dus om de handen uit de mouwen te steken en de beentjes te strekken.

Voorlopig kunnen we alvast ons hartje ophalen aan de initiatieven in de andere Vlaamse studentensteden. Zo pronkt Leuven bijvoorbeeld met 6.000 fietsstallingen aan haar stationspoort, en bij Gent Sint-Pieters komen er niet minder dan *tienduist* stallingen. Daarnaast spelen deze universiteiten met hun progressief fietsbeleid hun rol van maatschappelijke voortrekkers met verve. Voor de VUB liggen veel mooie plannen op tafel, maar veel te weinig geld. Tijd dus, rector Van Camp en minister Smet, om ook de handen in de portefeuille te steken.

Pieter Bonte

De Koningin van het Koninkrijk Kwazerooit

Deel 1: aan de Plekken Langvergeten in de Tijd van Weleer

Opgedragen aan alle vrienden en familie van mijn vrienden en familie hun vrienden en familie. Maar vooral aan die van mij natuurlijk: prettige feestdagen gewent lieve mensen allemaal! Een nieuw jaar zonder regering: moge het de hele wereld inspireren.

Aan de Plekken Langvergeten in de Tijd Van Weleer was er eens het Koninkrijk Kwazerooit.

Het Koninkrijk Kwazerooit werd het hele jaar verwend door de stralende zomerzon; maar het was ook helemaal overgroeid van prachtige, majestueuze bomen met kronkelende takken, die van Kwazerooit tegelijk een koele, schaduwrijke plek maakten.

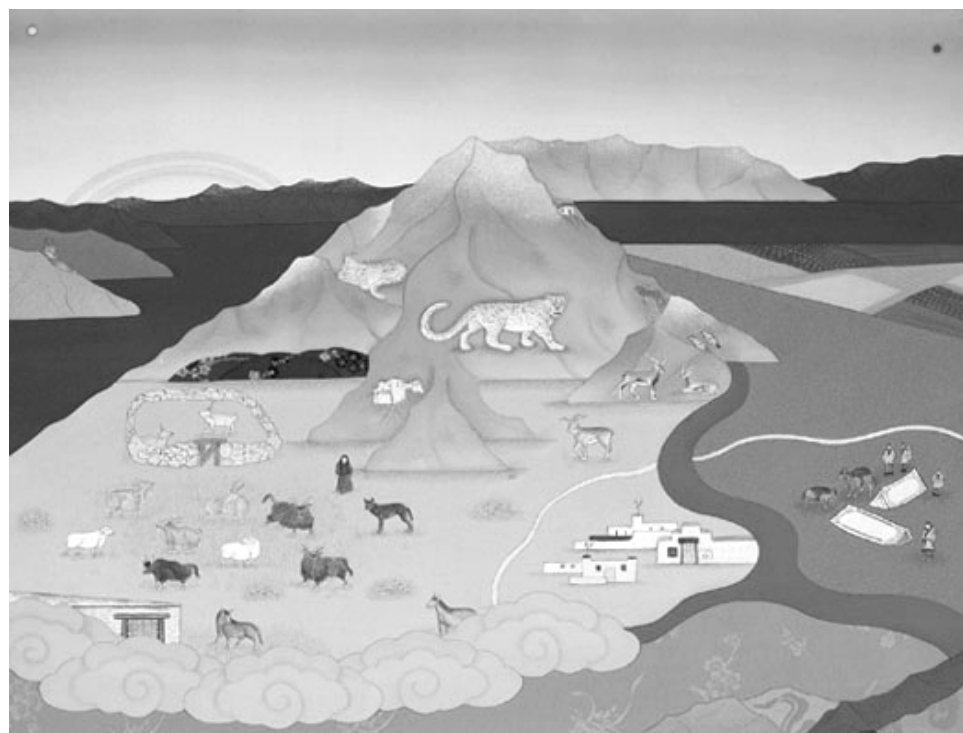
In het land Kwazerooit hoefden de mensen geen land te bewerken, en toch waren zij weelderig voorzien van de lekkerste vruchten en meest voedzame gewassen die ze zo konden plukken zonder zelfs maar uit hun hutten te komen.

Kleine stromen liepen doorheen het hele Koninkrijk Kwazerooit, zij stroomden tot bij elke kleinste uithoek van het land om er de dorst van alle fauna en flora te lessen.

Het Koninkrijk Kwazerooit was een Koninkrijk van Vruchtbaarheid.

Voldaan en begaan, waren de bewoners van het Koninkrijk Kwazerooit. En gelukkig glimlachten zij elkander tegemoet wanneer de een de ander des vroege ochtends begroet met een vrolijk gebaar van de hand ende hoed.

Behulpzaam deden ze alles voor elkanderen als voor henzelfen. In nood en andere barre tijden stonden zij elkander na bij, lieten elkander niet vallen maar steunden hen die het staan het hardst viel. Zij waren -immers- tezamen.

Symbiotisch vormden zij met alles dat leefde één organisme.

Goedlachs gleden zij doorheen hun levensdagen, bulderlachend om elke gelegenheid die zich voordeed. Met breedgrijnzend enthousiasme stampten zij uitbundige feesten uit de grond die hen verbond tot in die vreemd-vroege uurtjes waarin de zon langs de horizon omhoogklom.

Zij waren er van overtuigd dat Plezier het Hoogste Heilig Goed was.

Het Koninkrijk Kwazerooit was een Koninkrijk van Vrede, Vriendschap en Harmonie.

Koninkrijk Kwazerooit. Geen woorden kenden zij voor "bezit", "vreemd" of "privacy". Geen beperkingen wensten zij op te leggen; zij kenden immers enkel de beoefening in het zich zalig vergapen aan het fenomenale groeien en bloeien van hun prachtige land.

Met ongeziene moed werkten zij aan hun grootste talenten, en spoorden elkander aan om de eigen weg volwaardig te verkennen.

Het Koninkrijk Kwazerooit was een Koninkrijk van Vrijheid.

De Koningin van het Koninkrijk Kwazerooit was een Goede Koningin. Rechtvaardig en met Liefde en Kracht heerste zij over het Koninkrijk Kwazerooit. De bewoners van het Koninkrijk Kwazerooit keken met veel respect en ontzag naar hun Koningin. Als er problemen waren of kleine conflicten dan konden zij steeds rekenen op de goede raad en steun van hun Koningin. Slechts hoogstzelden, en met veel pijn in het hart legde de Koningin sancties op, als dit onvermijdelijk bleek. Maar de Vergevingsgezindheid van de Koningin en haar onderdanen wonnen het immer van de straf en eventuele rancune.

De Koningin van het Koninkrijk Kwazerooit was een edele, wijze ende schoone Koningin die als knooppunt van het land meer dan alleen het symbool was van de Harmonie in haar Koninkrijk.

Maar toch was de Koningin van het Koninkrijk Kwazerooit niet gelukkig...

Slot Vervolgt

Rob Werkers

Bomvolle zaal voor vurige discussie

Een vrij zinnig debat over de multireligieuze samenleving

Met Gerolf Annemans (Vlaams Belang) en Mimount Bousakla (LDD) onder de genodigden, had het debat van woensdag 21/11 alles in zich om vroeg of laat in een scheldpartij te onttaarden. Het draaide echter helemaal anders uit: al bij al werd het een boeiende avond, waarbij heldere standpunten op een beschaafde manier met elkaar in botsing kwamen.

ZES HANDEN OP TWEE BUIKEN

Opvallend was de onvoorwaardelijke toewijding van alle politici – ook Bruno Tobback (SP.a), Wouter Beke (CD&V), Sven Gatz (Open VLD) en Tinne Van der Straeten (Groen!) waren van de partij – aan de principes van de democratische rechtstaat. Ook Gerolf Annemans, immer de geslepen retoricus, wierp zich op als een militant voor de burgervrijheden. Echter, toen moderator Yves Desmet het bio-ethische hoofdstuk aansneed, kwamen zowel Annemans als Beke in nauwe schoentjes. Annemans noemde de bestaande wetten op abortus en euthanasie “brutaal” en wilde ze eerder drastisch terugschroeven. Beke beloofde heilig dat de CD&V niet zal tornen aan de progressieve verworvenheden, maar of de uitdieping van de euthanasiewet (zodat ook minderjarigen en o.a. dementerenden die daartoe eerder een wilsbeschikking hadden opgesteld, ook uit hun ondraaglijk lijden mogen worden verlost) er in de komende regeringsperiode zal komen, lijkt bijzonder twijfelachtig. De door Desmet aangekaarte christen-democratische neiging om de christelijke morele agenda in algemene wetten vast te leggen, lijkt Beke toch nog niet volledig achter zich te hebben gelaten.

Een tweede consensus was nog opmerkelijker. Deze keer betrof het de eerder praktische kwestie van de ‘Kirchesteuer’. Bruno Tobback legde als eerste dit voorstel op tafel: een belastingstelsel waarbij elke burger zélf in zijn belastingbrief kan

aanvinken naar welke kerk of welk goed doel zijn centjes moeten gaan. Van der Straeten was zelf verbaasd om te horen hoe iedereen aan de gesprekstafel deze rationele aanpak steunde. Wij knootten vooral in onze oren dat ook christen-democraat Beke zich een expliciete voorstander van de Kirchesteuer toonde. Komt dan eindelijk een einde aan de kerksteun op basis van het doopregister, waarmee de katholieke kerk sinds jaar en dag geld slaat uit de zakken van afvalligen? De eerlijkheid gebiedt: op een tsjevenstreek hebben we hem hier niet kunnen betrappen! Nu enkel nog daad bij woord voegen.

PLURAAL PLURALISME

De kwakkel van de avond kwam van Tinne Van der Straeten. Zij zag er geen graten in dat rechters tijdens de uitoefening van hun ambt met een hoofddoek zouden zetelen. Pardon? Dan kunnen katholieke rechters net zo goed een crucifix aan de muur hangen tijdens hun zittingen, vrijheid blijheid! Een verbolgen rechtenstudent bracht Van der Straeten – nochtans zelf een laatstejaarsstudent rechten – dan ook in verlegenheid door dit in de vragenronde nog eens aan te klagen. Van der Straeten had daarvoor al even teruggekrabbeld en toegegeven dat dit weliswaar “een moeilijke” was. Ons lijkt nochtans weinig zo evident als de noodzakelijke neutraliteit van het gerecht. Maar

goed, het weze haar als politiek groentje vergeven.

De katholieken konden met weinig kleerscheuren de VUB verlaten, want het waren vooral de nieuwe Belgische religieuzen – onze mohammedaanse medeburgers in het bijzonder – die tot discussie strekten. Desmet legde een lange reeks concrete probleemsituaties voor, zoals het dragen van een hoofddoek aan een overheidsloket, of het inrichten van gescheiden zwemlessen op vraag van de ouders. Dit bleef boeien, omdat de politici zo verplicht werden hun

diverse standpunten in een coherent kader bijeen te houden. Bousakla pleitte rechtlijnig voor het ‘Franse model’ van een strikt seculiere staat,

Ook Gerolf Annemans, immer de geslepen retoricus, wierp zich op als een militant voor burgervrijheden

waarin men alle religieuze symbolen aflegt tijdens het uitoefenen van een overheidsfunctie. Ook Gatz leunde daar dicht tegen aan. Van der Straeten en Beke ijverden daarentegen voor een ‘Engels model’ of ‘actief pluralisme’, waarbij religieuze symbolen net zo vaak mogelijk worden

toegestaan, om zo de irrelevantie van die symbolen voor een neutrale dienstverlening te onderstrepen. Gatz keurde dit echter af, omdat zo allerlei lokale onevenwichten dreigen te ontstaan. Tobback onthield zich van grote systematische aanspraken, en stelde al even laconiek als Tobback senior dat we “enkel problemen moeten aanpakken waar ze zich effectief voordoen.”

DE STUDENT MET DE PET

Enfin, het debat ging voldoende over inhoud en was ook niet zonder humor, wat het soms kolkend auditorium goed kon smaken. Dit was de universiteit op haar best: een gedreven en rationeel debat, zonder cordon op extremisten, met leergierige studenten. Het is altijd wat bang afwachten wat een vragenronde aan zin en onzin zal opleveren, maar van de studenten die de micro te pakken kregen, stelden enkelen pertinente vragen. Bijvoorbeeld, wanneer wordt de scheve financiering van de verschillende geloofs-overtuigingen eindelijk rechtgezet? Of: moeten we kinderen die in een bepaalde traditie worden opgevoed altijd in hun eigenheid laten, of moeten we hen ook actief met andere levensstijlen in contact brengen? En nog: is de religieus-culturele bewustwording van de Belgische moslim-gemeenschap niet vooral te appreciëren als het mondig worden van de kinderen van vroegere gastarbeiders, die toen als ‘werkpaarden’ monddood werden gehouden?

Naar het einde toe raakten enkele moslima's boven hun munttheewater, en de rationaliteit van het debat begon wat in emotionaliteit te verzuipen. Toen bij wijze van laatste vraag een rare kwast oereerde hoe elke multiculturalist het aan zichzelf verplicht is Taiwan als onafhankelijke staat te erkennen, was het iedereen duidelijk dat de micro's maar best terug in het kastje werden gelegd.

Pieter Bonte

Cultuuragenda december

Muziek, toneel, films & events

Muziek

3 december: Taking Back Mondays (gratis) @ KultuurKaffee
3 december: Rodigo Y Gabriela (Ierland) @ AB
3 december: Federico Aubele + Monsieur & madame (Argentinië) @ AB
4 december: The Proclaimers (Schotland) @ AB
5 december: The Tellers (Bel) @ Bota
5 december: Sttella (Bel) @ AB
5 december: Alina Samba Lua @ The Music Village (jazz)
6 december: Saybia (Dan) @ Bota
6 december: Aranis (gratis) @ Kultuurkaffee
Tip! Deze instrumentale groep stond al op menig festival. Aranis brengt een mix van klassiek, folk en rock.
6 december: Sttella (Bel) @ AB
6 december: Natacha Wuyts Quartet @ The Music Village (jazz)
7 december: Vegastar (Fr) @ Bota
7 december: St Vincent @ Bota
Tip! Gitariste van o.a. Suffjan Stevens. Bewijst met St Vincent dat ze uitblinkt in zowel toetsen, gitaar, basgitaar als stem. Zeer beloftevol!
7 december: the Heavy @ AB
Tip! Nieuw aanstormend talent uit Groot-Britannië, soul op een laidback hiphop beat. Check www.theheavy.co.uk/
7 december: Charles- Loos Trio @ The Music Village (jazz)
7 & 8 december: Festival vrouwenstemmen @ Flageygebouw (studio 1)
8 december: Vanessa Paradis @ Vorst Nationaal
8 december: Apocalyptica (Finland) @ AB
8 december: Marcia Maria (Brazilië) @ The Music Village (jazz)
9 december: Day One (Uk) @ Bota
9 december: Garbis Dedeian (Roemenië) @ The Music Village
10 december: Nieuw talent (gratis) @ KK
10 december: Thurston Moore (Sonic Youth) @ AB

11 december: Orishas (Cuba) @ AB
Tip! Voor de hip hop liefhebbers onder ons
11 december: Da Silva (Fr) @ Bota
11 december: Marilyn Manson @ Vorst Nationaal
12 december: Hooverphonic première (Bel) @ AB
12 december: One trick Po @ The Music Village (jazz)
13 december: Laibach (Slov) @ Bota
13 december: Scout Niblett (Uk) @ Bota
Tip! Cat Power, PJ Harvey, Feist... Scout Niblett!
13 december: 50 cent @ Vorst Nationaal
13 december: Balthazar en Dj Ed & Kim (gratis) @ KultuurKaffee
13 december: Hooverphonic première (Bel) @ AB
13 december: Jazz op donderdag @ Flageygebouw (studio 1)
14 december: Admiral Freebee - solo (Bel) @ AB
15 december: Tom Russell (Us) @ AB
15 december: Daan (Bel) @ AB
15 december: Fixkes (Bel) @ AB
15 december: Yannick Noah @ Vorst Nationaal
15 december: Amina Figarova @ The music vilage (jazz)
16 december: Yannick Noah @ Vorst Nationaal
16 december: Violoncello da spalla (schoudercello) @ Sigiswald Kuijken. Meer info: <http://elzenhof.vgc.be/>
17 december: Nieuw talent (gratis) @ KK
17 december: Praga Khan @ AB
18 december: Praga Khan @ AB
19 december: Jazz op woensdag: Pascal Schumacher Quartet (gratis) @ Kultuurkaffee
19 december: Alela Diane (Us) @ Bota
20 december: New York Ska Jazz ensemble (Us) @ Bota
20 december: Katalina Segura & Strings (latijns-amerika) @ The Music Village (jazz)
21 december: Exit 07 @ AB
Tip! Eindejaarsfeest met o.a. Jerboa, Dizzee Rascal, Dj Mehdi, Etienne de Créci, Philippe Zdar, Bun-Zero en vele andere namen.
21 december: Katalina Segura & Strings (Latijns-Amerika) @ The Music Village (jazz)

22 december: The Famous and official MC battle 2007 @ Bota
22 december: Gabriel Rios @ Vorst Nationaal
26 december: DelVitaGroup @ The Music Village (jazz)

Toneel

1, 2, 7 & 8 december: Food Chain @ Vlaams Huis Voor Amateurkunsten in Brussel (VCA)
7 & 8 december: Joe's Ark (De Roovers) @ Beursschouwburg
7 & 8 december: Wolfskers @ Kaaithater
12 december: 'God is dood' door Gerrit Six (gratis) @ Kultuurkaffee
13 & 14 december: 'I' Is Memory (dans) @ Kaaithater
13 t.e.m. 20 december: AN @ Kaaithater
Vanaf 14 december: Missie @ KVS
14 & 15 december: Tourniquet (Abattoir Fermé) @ Beursschouwburg
19 & 20 december: Boreass (dans) @ Kaaithater

Film

2,3,4 & 5 december: I don't want to sleep alone @ Flageygebouw (studio 5)
5 december: Mastered By Akira Kurosawa-Rashomon @ Beursschouwburg
12 december: Balkan Rhapsodies #1-78 by Jeff Silva (Us) @ Beursschouwburg
17 december: Infamous @ GC De markten
29 & 30 december: Japon- Carlos Reygadas @ Flageygebouw (studio 5)

Events

Van 5 december t.e.m. 19 december: Tournée Générale @ 'De Doorgang' meer info: <http://demaalbeek.vgc.be>
Tip! Een foto- en teksttentoonstelling over cafés en drankgelegenheden in Etterbeek.
12 december: Agape/Wim Vandekeybus (gratis

mits reservatie) @ Beursschouwburg
Tip! Terwijl je geniet van lekkere hapjes scheidt Vandekeybus een multimediaal decor. Toegangsticket: iets lekkers meebrengen voor meer dan 1 persoon.
13 december: Dichter bij de dichter -Finse poëzie @ Bibliotheek Elsene meer info: <http://elzenhof.vgc.be/>
18 & 19 december: Mini documentairefestival deBuren - Het beste van 2007 @ Beursschouwburg
20 december: Lezing Joodse literatuur in Europa: De aard van het bloed
Tot 15 december: Showcase 101% Charlotte Lancelot. @ Designed in Brussel
Tip! Charlotte creëert elementen waarmee ze functionele, emotionele en esthetische aspecten met elkaar combineert. -> meer info: www.designedinbrussels.be
Tot 16 februari: n.v. Congo s.a. Beelden van Belgische ondernemingen in Congo @ algemeen Rijksarchief -> meer info: www.arch.be

Doruntina Islamaj & Kristien Janssens

HAIKU

door
[meToiKos]

weer consumeren zij
pitavlees zoals ze meisjes
consumeerden – hun tanden
(zwart als cola) zullen weer

Sebastian Haffner (1907-1999)

Helikopterblik op de 20^e eeuw

Sebastian Haffner was het geweten van het Duitsland van de 20^e eeuw. Hij schreef talloze artikelen en boeken, zonder zich daarbij te laten leiden door ideologie of voorkeur. Beroemd werd Haffner met zijn *Anmerkungen zu Hitler* (1978), een standaardwerk van amper 200 pagina's. Ter ere van zijn honderdste geboortjaar is zijn oeuvre in het Nederlands heruitgebracht.

Toen Oliver Pretzel na de dood van zijn vader in een ladekast snuffelde, deed hij een wonderbaarlijke ontdekking. Onder een laagje stof vond hij in een tussenuimte de vroege memoires van zijn vader. Het manuscript was geschreven in 1939 en werd postuum alsnog uitgegeven in 2000, onder de titel *Geschichte eines Deutschen: die Erinnerungen 1914-1933*. Het vertelt het verhaal van een Duitse jongeman in de jaren tussen de Eerste Wereldoorlog en de beëdiging van Adolf Hitler als bondskanselier. De jongeman analyseert de maatschappelijke ontwikkeling van zijn tijd haarscherp. De auteur is een in 1939 nog onbekende jonge journalist die naar Engeland was gevlucht was: Raimund Pretzel, bekend geworden als Sebastian Haffner.

Direct na publicatie van *Geschichte eines Deutschen* zijn er wantrouwige geluiden te horen; enkele historici geloven niet dat het werk al in 1939 geschreven is. Het toekomstbeeld dat Haffner nog voor het uitbreken van WOII schetst, is te 'juist', te profetisch om waar te zijn; geen mens kon in 1939 al vermoeden wat Duitsland en de rest van de wereld te wachten stond. De conclusie van de ongelovige historici is dan ook dat Haffner zijn *Geschichte eines Deutschen* pas later heeft geschreven; idel als hij was, zou het wel een Haffneriaanse streek zijn om zijn personage ook na de dood nog levend te houden. Er moet uiteindelijk een papieronderzoek naar de authenticiteit aan te pas komen. Duitse *Gründlichkeit* wijst uit dat het manuscript wel degelijk in 1939 geschreven is. Zo is Sebastian Haffner: een rationele profeet met een goede neus voor onrecht.

Ter gelegenheid van Haffners honderdste geboortjaar heeft *Mets&Schilt* tien klassieke werken van zijn hand heruitgegeven. Elke vertaling is voorzien van een nawoord, geschreven door een bekende 'Haffneriaan'. Op 9 november had het Haffnergenootschap zich verzameld in Amsterdam, waar *Mets&Schilt* een symposium onder de titel 'Sebastian Haffner: de

Haffner was de ultieme verslaggever van Hobsbawms 'eeuw van uitersten'

journalist als historicus' had georganiseerd. De dag bestond uit een reeks lezingen (Jan Blokker, Hubert Smeets, Frits Boterman en Uwe Soukup) en de presentatie van *Kanttekeningen van een rationele profeet*, een boek met artikelen die Haffner gedurende zijn leven heeft geschreven.

Sebastian Haffner werd in 1907 als Raimund Pretzel geboren. Hij stierf op 92-jarige leeftijd. Zijn leven eindigde in dezelfde stad waar het begonnen was: Berlijn. Haffner was de ultieme verslaggever van Eric Hobsbawms 'eeuw van uitersten' (1914-1991) avant la lettre. Zijn vroegste herinneringen stammen uit de Eerste Wereldoorlog, een 'spel' dat hij als kind aandachtig volgde. In 1987 schreef Haffner met *Von Bismarck zu Hitler* zijn laatste boek, dat hij 'wegens ouderdom en ziekte niet meer fatsoenlijk kan afronden'. In de jaren die daarop volgden, scheen Haffner nog af en toe zijn licht over de gang van zaken, maar hij moest zich meer en meer terugtrekken uit het publieke leven.

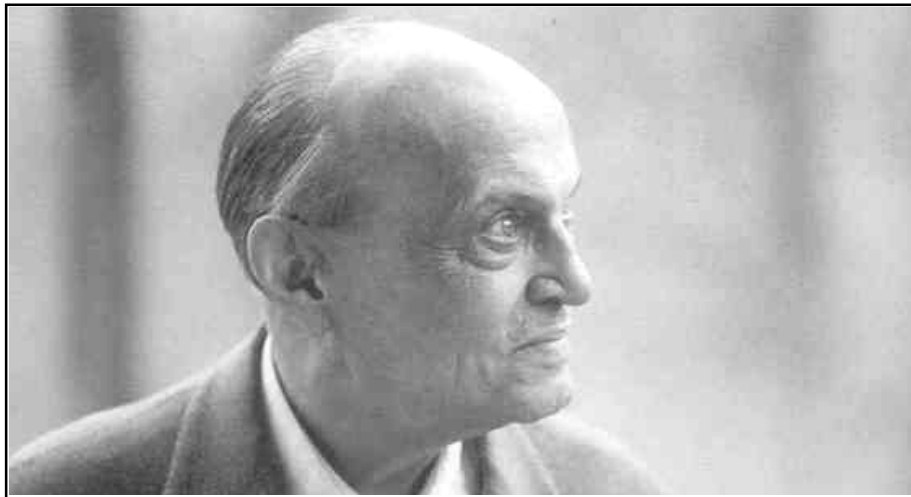
HERR DOKTOR

Voorbestemd tot het Duitse ambtenarendom, volgt Haffner eind jaren '20 een juristenopleiding. Hij ziet zijn omgeving jaarlijks met lede ogen veranderen. Haffner beleeft de opwinding van WOI, de verwarrende moord op Buitenlandminister Walther Rathenau in '22, de nieuwe sociale verhoudingen na de beurscrash van '29 en de verstikkende opkomst van Hitlers *National-socialisten*. Vanaf 1933 ziet de jonge jurist al zijn schaarse vertrouwden wegvallen; zelfs de onaantastbare rechters ontkomen niet aan de greep van de uitgestoken rechterarm. Als zijn joodse vriendin zwanger raakt, besluit hij in 1938 samen met zijn vriendin te emigreren naar Engeland. Haffner is dan 31 en hij ziet het als zijn plicht de

geallieerden te informeren over het gevaar van Nazi-Duitsland.

Hij noemt zich –teneinde zijn familie in Duitsland niet in gevaar te brengen– voortaan Sebastian Haffner, naar Johann Sebastian Bach en de *Haffnersymfonie* van Mozart. In het Engels schrijft hij het alarmerende *Germany 1939: Jekyll and Hyde*, waarin hij onder andere al voorspelt dat Adolf Hitler uiteindelijk zelfmoord zal plegen. Hij pleit voor militair ingrijpen van de Duitslandomringende mogendheden: "De meeste leuzen zijn dom, maar een van de domste die ooit bij een intelligent volk in de mode zijn geweest is 'Een oorlog leidt tot niets'. Wat een onzin!"

Het boek blijkt zijn persoonlijke redding te zijn; geïnterneerd als Duitse emigrant wordt hij snel

vrijgelaten nadat enkele kopstukken zijn boek met interesse hebben gelezen. Naar het schijnt heeft Winston Churchill *Germany 1939* zelfs verplichte lectuur gemaakt voor zijn kabinet. Ook op ander vlak plukt Haffner de vruchten van zijn schrijven; David Astor, uitgever van *The Observer*, haalt hem naar zijn krant. Daar komt Haffner in het gezelschap van groten als Isaac Deutscher, George Orwell en Arthur Koestler. Hij doet verslag van de oorlog, wordt een van de belangrijkste politieke commentatoren van '40-'45 en is alom gerespecteerd. Een collega bij *The Observer* heeft hem ooit beschreven als 'een typische *Herr Doktor*, die op redactievergaderingen met godgelijke autoriteit de samenhangen in de wereld beschreef'.

Na het einde van de Tweede Wereldoorlog botsen de twee mastodonten Haffner en uitgever/hoofdredacteur Astor keer op keer. Een oplossing wordt gevonden: Haffner vertrekt in 1954 naar Berlijn als correspondent voor *The Observer*. Bij de bouw van de muur in 1961 loopt het weer spaak tussen Haffner en zijn redacteur. Haffner vindt dat de Bondsrepubliek zich op nucleair gebied zou mogen bewapenen; de redactie denkt daar anders over en Haffner stopt met zijn werkzaamheden bij *The Observer*.

Ondertussen schrijft Haffner ook voor *Die Welt*, een krant uit het kamp van de rechts-conservatieve mediamagnaat Axel Springer, de Duitse Murdoch van veertig jaar geleden. Maar ook daar houdt Haffner het niet lang uit, vanwege Haffners stellingname in de beruchte Spiegel-affaire: geheime documenten van het ministerie waren uitgelekt naar het weekblad *Spiegel*. Minister van Defensie Franz Josef Strauss zet daarop de redactie gevangen en doet invallen in hun gebouw. Alle kranten van het Springer-concern steunen de minister in zijn optreden, maar Haffner niet. Wanneer bondskanselier Adenauer eigenhandig een kritisch artikel van Haffner over de affaire weet te censureren, is voor hem de maat vol. Hij ziet de donkere wolken van een autoritaire Duitse staat al opdoemen: 'Als de Duitse openbare mening zich dit laat welgevallen, als ze niet voortdurend om opheldering blijft vragen, dan vaarwel persvrijheid, vaarwel rechtsstaat, vaarwel democratie'. Haffner wordt ontslagen en begint te schrijven voor twee linkse tegenpolen van *Die Welt*: *Stern* en *konkret*.

DE LOOP VAN EEN GEWEER

Sebastian Haffner is altijd een ondogmatisch man geweest; hij heeft zich nooit laten verleiden tot partijpolitieke engagementen of ideologische 'kampen'. Zijn lezerspubliek blijft hij zijn leven lang provoceren: voor het progressieve *konkret* schrijft hij over de lacunes van het socialisme, voor het conservatieve *Die Welt* kiest hij weer voor de linkse underdog. Tijdens de studentenprotesten van 1967 verdedigt Haffner enerzijds de Berlijnse studenten onder leiding van Rudi

Dutschke, anderzijds noemt hij ze weer 'fascisten in jeans'. De Springerpers schildert de studenten af als anarchistische ruziemakers. Haffner daarentegen neemt het op voor de protest-beweging en vervloekt het politioptreden, waarbij student Benno Ohnesorg door het hoofd wordt geschoten. Haffner: "Misschien verwacht u dat ik me nu net zoals alle keurige burgers ook distantieer van de extremistische studenten. Geen denken aan."

Een vaste ideologie heeft Haffner nooit gehad. Hij heeft menig commentator tot wanhoop gedreven door zich het ene moment af te zetten tegen en dan weer te verzoenen met links dan wel rechts gedachtgoed. Haffner noemde zichzelf 'een zeer gematigde conservatief met sympathie voor links'. Zijn verlangen tot provoceren is nooit

was in zijn ogen zo'n onbenullig detail: een werpleven. In *Anmerkungen* vertelt Haffner het broodnodige in de zinnen "Hitler leefde van 20 april 1889 tot 30 april 1945, dus iets meer dan zesenvijftig jaar, minder dan de gemiddelde levensduur." Wat Haffner werkelijk interesseerde, was het 'grote beeld'. Hij wilde dat bereiken met behulp van tertiaire geschiedschrijving. Dit was destijds een nieuwe vorm van geschiedschrijving, waarbij primaire en secundaire bronnen worden samengebracht tot een synthetiserend-tijdsbeeld dat het verhaal in grote lijnen vertelt. Hubert Smeets: "Haffner kenmerkte zich door zijn helikopterblik, waarmee hij als een ware didacticus de belangrijkste informatie aan elkaar koppelde. Hij wilde zijn lezers verleiden tot kennis en discussie."

Grote lijnen en grote mannen bepalen de geschiedenis, aldus Haffner. Tegenover deze 'grote-mannen-geschiedenis' stond dat de geschiedenis zich afspeelt onder de 'naamlozen'; een dialectisch model dat perfect in elkaar past. Grote mannen maken de geschiedenis, naamlozen beleven de geschiedenis en grote mannen steunen op naamlozen. Dat de geschiedenis bestaat uit persoonlijke ervaringen, wordt op overtuigende wijze bewezen in het schitterende *Geschichte eines Deutschen*, het verhaal uit 1939 van een dan nog naamloze Sebastian Haffner.

RATIONELE PROFEET

Hoewel hij pas op 27 december honderd jaar zou zijn geworden, vond het symposium over Sebastian Haffner al op 9 november dag plaats. Een historisch Duitse datum, want het is de dag van de Novemberrevolutie in 1918, van Hitlers mislukte Bierkelderputsch (1923), van de Kristallnacht (1938) en van de val van de Berlijnse Muur (1989). Haffner had zich niet beter kunnen wensen.

De Haffnerdag was getiteld 'Sebastian Haffner: de journalist als historicus'. Was Haffner nu een journalist, een historicus of geen van beide? Gedurende de diverse toespraken viel al snel een overeenstemmende gedachte te bespeuren: Haffner was een dagbladjournalist die historische essays schreef met een juristen-achtergrond. De journalistiek is dan, aldus Jan Blokker, de 'lyrische fase van de geschiedenis'.

Zoals de hoofdstukindeling uit *Anmerkungen zu Hitler* al wel duidelijk maakt, schreef Haffner boeken niet zoals een historicus maar als een journalist. Onderwerpen zijn keurig opgedeeld in afzonderlijke thema's en zijn los van

"2 x 2 blijft 4, ook als Hitler dat heeft beweerd"

elkaar goed leesbaar. Dit geldt voor bijna al zijn werken. De taak van de historicus bestond er volgens Haffner uit 'de lezer te ontlasten'. Dikke pillen waren zijn werken dan ook geen van alle: "Onleesbaarheid begint al met het feit dat je ze in bed, waar de meeste mensen lezen, niet kunt vasthouden."

Het symposium werd afgesloten met de overhandiging van het eerste exemplaar van *Kanttekeningen van een rationele profeet; beschouwingen uit de twintigste eeuw* aan Oliver Pretzel, de zoon van Sebastian Haffner. Het boek is een verzameling van teksten en artikelen uit Haffners pen, samengesteld en van een nawoord voorzien door Koos van Wering. Met name de profielen van enkele nazi-kopstukken die Haffner tussen '42 en '44 schreef voor *The Observer* zijn erg fraai. *Kanttekeningen van een rationele profeet* is een mooie aanvulling op Haffners oeuvre. Werken als *Geschiedenis van een Duitser* en *Kanttekeningen bij Hitler* blijven evenwel vele malen toegankelijker, tijdslozer en interessanter –zeker voor een beginnend Haffneriaan.

Sebastian Haffner was een fenomeen. Een rationele profeet, volgens de uitgever; Hubert Smeets houdt het op een 'trieste profeet'. Maar misschien dat ratio en pessimisme voor de 20^e eeuw wel op hetzelfde neerkomen. In een gesprek met Joachim Fest noemde Haffner de Duitse geschiedenis 'het speelgoed waarop hij zijn fantasie kon uitleven'; hij probeerde zijn lezers, zijn collega's en de geschiedenis zelf. En de eeuw der uitersten lag hem wel: "Ik zou ondanks alle onaangenaamheden die er, bij God, in deze eeuw hebben plaatsgevonden, in geen andere eeuw hebben willen leven."

Daniël van der Meer

Ideologiekritiek:

De Schittering Der Leegte

Wat voorafging: Toen John Earl Gray uit de gevangenis kwam, was hij vastbesloten het geheim der absolute vrijheid tot in haar meest verborgen vezels te doorgronden. Groot was echter zijn teleurstelling toen hij onverbidde op de hardheid der moderne wereld stootte. In eerste instantie gaf John zich over aan de algemene illusies van deze tijd: naarstig ging hij op zoek naar werkzekerheid en carrièremogelijkheden, naar geld en naar consumptie. Alhoewel het

voordeel tegen ex-gedetineerden hem daarbij vooreerst parten speelt, slaagt hij er uiteindelijk toch in het tot meester-metsers te schoppen. Daarbij krijgt hij, op persoonlijk aanvragen van de plaatselijke hoogwaardigheidsbekleeder, de leiding over het oprichten van een geheel nieuwe stadswijk teneinde grote sommen geld wit te wassen. Al gauw breekt echter de grote cement-crisis uit, en John is radeloos en verloren: hij zal er nooit in slagen zijn fundamenten af te krijgen en moet nu verder in een bodemloos leven.

Wanneer hij vervolgens Sundri ontmoet verlaat John voorgoed de moderne wereld en wordt hij Sundri's toegewijde leerling. Deze blijkt echter niet alleen een groot leermeester, maar vooral ook een volgeling en prediker der Karakol. Monkie - ofte de Boeddha die overwint in de strijd - slaat Sundri vervolgens dan ook aan gruizelementen en brengt John nietsvermoedend naar de bergen van het geschreven en het te schrijven. Daar wordt onze held ingewijd in de geheimen van de kinderen der bergen. Wanneer

John vervolgens zijn verlicht pad vervolgt, leidt dit pad hem rechtstreeks naar het vermoorden van de zon, en de wereld hult zich in schaduw. Om deze prachtige gebeurtenis enige luister bij te zetten organiseert John dan ook een groot feestmaal en dwaalt hij door de wouden op zoek naar genodigden. Wanneer men uiteindelijk allen rond de feesttafel zit, wordt er gelachen en gedanst, gebabbeld en gedronken, gevochten en verteld...

Het landschap ruiste van de stilte die na de woorden van de derde der drie koningen was ingetreden en de verzamelde personen leken allen diep in zichzelf verzonken - reflecterend, toegewijd. Toen begon de koning echter plotsklaps weer te spreken: "Weet je wat voor mij de druppel was, wat me heeft doen besluiten weg te gaan? Toen men besloot de oorlog onzichtbaar te maken, gebeurde er iets weerzinwekkends. De befaamde nucleaire dreiging die nog steeds als schrikbeeld voor de ogen der mensheid werd gesteld, werd nu als sluipend gif gedropt over hele gebieden van de wereld in de vorm van verarmd uranium - reukloos, geurloos, smaakloos en onzichtbaar voortgedreven door de wind. Zo werd de gehele op dat ogenblik levende mensheid blootgesteld aan nucleaire radiatie zonder het te beseffen en werden hele delen van de wereld omgetoverd tot een toxic wasteland waar langzaam niemand nog zou kunnen leven. Niet dat ik persoonlijk met zulke zaken te maken had natuurlijk - als koning houden ze je wel met andere zaken zoet -, maar toen besloot ik te kappen. Ik zei mijn maatschappelijke positie en publieke status vaarwel en ben gevlucht uit m'n eigen koninkrijk, haastig en verholen. Ik heb me lang en vaak verscholen. Maar toen vond ik jullie gezelschap op mijn weg en nu zou ik graag nog eens wat drinken. Laten wij vanavond nogmaals op de wereld klinken."

Nadat iedereen opnieuw de glazen had gevuld en er was geklonken op de wereld, brak er een spontaan muzikaal intermezzo zomaar uit de ruimte tevoorschijn en dwong iedereen ogenblikkelijk om zich ritmisch te bewegen. De muzikant was niet te stoppen en was getransformeerd tot een hedendaags evenbeeld van Shiva. Met zijn zes armen bediende hij zijn samplers, draaitafels en drumcomputers op zo'n waanzinnige wijze dat zijn onderarmen vaak vanaf de elleboog af geheel onzichtbaar werden omdat zij blijkbaar de lichtsnelheid hadden weten te ontsnappen. De wereld zelf trok zich in draaikolken van abstracte werkelijkheid die de dansers overspoelden. Toen desintegreerde plots de ruimtetijd en was er enkel nog licht en warmte, liefdevolle omgevendheid.

Men zette zich terug rond de tafel, en nog voor de meeste gasten comfortabel hadden kunnen gaan zitten sprak de mens die in zichzelf kijkt: "Beste vrienden, wat is er toch aan de hand? Ik voel me plots zo anders." De mens die naar de anderen kijkt had meteen door wat er aan de hand was, en verzekerde er de mens die in zichzelf kijkt - en dus ook niet had gezien dat de ruimtetijd zich nu had gedesintegreerd - van dat er helemaal niets was om zich zorgen om te maken en dat hij zich maar gewoon eventjes moest focussen op zichzelf. Dat was natuurlijk een raad die de mens die in zichzelf kijkt zich graag liet welgevallen, en hij deed er dan ook verder het zwijgen toe. Toen sprak echter de zoekende: "Ach vrienden, laat ook mij verhalen van mijne omzwervingen door deze aarde en mijn zoektocht naar iets standvastigs waarop men levens bouwen kan. Kijkt naar deze gapende leegte die ons allen hier omringt: zo is mijn hele leven, steeds op zoek naar vorm en zin. Reeds toen ik nog erg klein was het al begonnen: m'n ouders hadden mij met veel zorg en drukte omringd, maar nergens was er een vast kader waarin de wereld zich bevindt, zij konden mij niks vertellen over het waarom van deze wereld of het nut van het gezin: overal waar ik rond mij keek bleef ik een afgrond in. Hoewel mijn opvoeding elke vorm van richtinggevend kader ontbrak en ik mij nergens kon oriënteren, gaven m'n ouders me de neiging mee om overal te wantrouwen wat zich niet in heldere, duidelijke vormen liet vatten. Op zoek moest ik dus naar regels en naar

zekerheid. Zo heb ik de achterkant van vele soorten kennis gezien en vele geheimen werden op mijn weg ontsloten, leermeesters ben ik afgegaan, goeroes, tovenaars en ook revolutionaire leiders heb ik om de beurt bezocht, levensbeschouwingen heb ik nagehold en weer van me afgeschud als een kostuum dat mij niet paste: niets vond ik dat mij troosten kon en met een vaste hand kon leiden." Met een droevige blik in de ogen staarde de zoekende even voor zich uit. Toen vervolgde hij: "Men had me geleerd om te vertrouwen op de rede en de zekerheid, de kennis en de wetenschap. Deze bleken ontoereikend en ik zocht richtlijnen voor het goede leven in de spirituele tradities van de wereld, in de kerken en sekten, in de loges en in verzekeringsmaatschappijen die mij deden tegen schade aan personen en het verlies ook van bezit, tegen brand en rampspoed, ongeval, ziekte en overlijden. Toch bleef een gevoel van fundamentele onzekerheid zich keer op keer in mijn leven manifesteren en dan wist ik dat ik verder moest: ergens zou ik het wel vinden."

"Maar beste man, u heeft helemaal gelijk!" riep nu de mens die de weg kwijt is uit. "Ik weet zeker dat u het ooit wel nog eens zal vinden. Ikzelf ben er namelijk ooit geweest, weet je. Ik was eens op de juiste weg, daar ben ik zeker van: m'n leven zelf ontvouwde zich in zekerheid in steeds dezelfde richting, ik bezat de wijsheid en de regels, had het plan mooi in mijn hoofd. Soms kwam ik mensen tegen die me vertelden dat zoiets toch individueel moet zijn en dat wij allen zo verschillen, maar die bedrijgelijke zeveraars, daar moet ik niet van hebben." Bij deze woorden spog de mens die de weg kwijt is eens verachtelijk op de grond, waarna hij ongestoord vervolgde: "Ik vraag me nog steeds af hoe het toch kan gekomen zijn, waar ik verkeerd ben gelopen of wat er die dag met de wereld is gebeurd. Op een dag was ik haar kwijt: de weg had zich plots zomaar voor mij verscholen. Ik vroeg haar eerst nog aan allerlei omstanders en passanten, maar tevergeefs: nu leef ik dwalend en verloren."

De waanzinnige, die bij het horen van dit alles heftig heen en weer had zitten wiebelen en een paar keer aanstalten had gemaakt om iets te gaan zeggen, sprong nu recht en spreidde de armen wijd uit elkaar en hief deze ten hemel. Hij sprak daarbij de woorden: "Maar kijkt dan toch rondom u vrienden: wij zijn hier in de leegte! Zo is het overal en altijd gesteld geweest met de oerbron van dit wezen: gij geeft haar zelf leven! Waarom geeft gij gewoon uzelve niet in plaats van te zoeken naar zo'n tekens!"

Deze woorden veroorzaakten zo'n opwinding bij de extatische mens dat deze ook recht sprong en met de armen rond het hoofd geklemd wild pirouettes begon te draaien. Daarbij emitteerde ze allerlei helse kleuren. Het omspansel werd pulserend. Dit was voor de andere aanwezigen het teken om ook zelf opnieuw te gaan bewegen, en de oude man - die voorzag wat er gebeurde - wist het voor elkaar te krijgen om de hele wanordelijke bende dezelfde richting uit te sturen: het was tijd om samen eens een wandeling te gaan maken doorheen de leegte.

Toen de verzamelde gasten zo enige tijd hadden rondgedwaald, schraapte John vrij nadrukkelijk de keel teneinde de aandacht van zijn publiek voor zich te winnen en zei: "Beste vrienden, wij hebben nu reeds geruime tijd in elkaars gezelschap doorgebracht en hebben nu ook samen nog gezien hoe de ruimtetijd zich desintegreerde en zwerven nu samen doorheen dit omspansel van het niets. Zoiets brengt mensen toch wel dichter bij elkaar en zal u hopelijk nog lange tijd in uw herinneringen mogen dragen. Maar nu schijnt mij de tijd gekomen om u allen een verhaal te vertellen dat ik me zelf laten vertellen door de sterren en dat handelt over toekomst en ook mogelijkheid, over niets en over alles: Het was een lange tijd geleden dat de zichtbare ruimte vooreerst vorm aannam voor bepaalde soorten wezens. Deze verloren daarmee de mogelijkheid om doorheen de meeste van de dimensies te reizen, en werden zo ook onderhevig aan de tweede wet der thermodynamica: in het geheel der dingen introduceerde zich nu sterfelijkheid. Tegelijkertijd werden echter ook eindeloze krachten vrijgemaakt die de wereld nu zouden begeleiden. Vele, vele jaren later was er in het rijk der tienduizend dingen een koning die reeds een aardig dagje ouder werd. Hij had lang en vreedzaam over zijn land geregeerd en had de mensen die het bevolkten voorspoed en zorgeloosheid weten schenken. Nu hij een dagje ouder werd en hij moest meemaken hoe hij steeds meer onder de lichamelijke kwalen der oudheid ging leiden terwijl hij nog zo helder van bewustzijn was, besloot hij om uit te kijken naar een goede opvolger die zijn rijk zou kunnen leiden. De koning was zelf immers kinderloos gebleven en had geen andere familie die voor de troon in aanmerking kwam en hij stelde hoge eisen aan wie hem eventueel zou opvolgen. Eerst wou hij echter te weten komen wat er vanuit het volk nodig werd geacht, en de koning besloot zichzelf te verkleeden als bedelaar om zo enkele maanden door zijn eigen land te trekken en daar als bedelaar te leven. Zo ontmoette de koning vele mensen, en omdat deze dachten dat hij gewoon

een eerbiedwaardige doch eenvoudige bedelaar was, spraken ze openlijk met hem over zichzelf en over hun leven. Ze vertelden de koning mooie verhalen en mopperden ook op wat hen ontbrak, wat hen stoorde of wat hen niet echt zinde. Op die manier bracht de koning dus een hele tijd door, en wanneer hij eindelijk genoeg had gehoord en lang genoeg had nagedacht, keerde de koning terug naar huis en liet daar een groot feestmaal voorbereiden. Nog nooit was er zulk een groot en prachtig feest gehouden, en alle burgers van het land vierden met de koning mee en genoten van het schitterende spektakel. Toen het feest eindelijk was afgelopen liep de koning tevreden naar zijn slaapkamer toe, en hij maakte daarbij nog een praatje met zijn beste en meest vertrouwde raadsman die hij niet meer had gezien sinds hij als zwerver het land was ingetrokken. Deze raadsman nu, feliciteerde de koning uitbundig over de aard van het spektakel, en vroeg toen waaraan men eigenlijk deze viering wel te danken had. De koning bleef staan, nam de raadsman bij de schouder en zei: 'Beste vriend, ik heb een opvolger gekozen die mijn volk waardig is, en dat wilde ik met jullie vieren. Ik zal echter pas onthullen hoe ik het hebben wil wanneer ik sterf, zodat ik geen vijanden zal maken en ook de rest van mijn dagen nog als rechtvaardig koning leven kan. Wanneer ik sterf, zal ik een brief aan je achterlaten waarin alles zal worden uitgelegd. Ik wil dat jij er persoonlijk zorg voor draagt dat het zal geschieden zoals ik wens.' De raadsman beloofde dit, en jaren gingen voorbij. Toen uiteindelijk de koning op een dag gestorven bleek te zijn in zijn slaap, zocht de raadsman allereerst de brief waarover deze hem gesproken had, want hij wist dat de koning deze altijd bij zich droeg. Toen hij de brief voorzichtig opende stond daar te lezen: 'Ik laat mijn land na aan de beste regeerders die mijn volk zich kan wensen. Dat zijn zij zelf, of beter: dat is niemand. Doorheen mijn lange jaren van ervaring en door de vele gesprekken met de mensen heb ik geleerd dat de beste handelswijze om de dromen van mensen te vervullen is: maken dat zij zelf hun dromen vervullen. Dit doen zij wanneer niemand zich in hun zaken moeit en zij zichzelf zijn en zichzelf kunnen ontvouden. Daartoe is geen wereldlijke heerschappij van doen, doch slechts genegenheid onder de mensen en een hulpvaardigheid ten opzichte van elkaar. Verder moet het volk er op toezien dat niemand onredelijk veel middelen verzamelt zonder deze te delen met degenen die dat nodig hebben, en moet het er voor zorgen dat zowel bezit als kennis rechtvaardig worden gedeeld in de hele maatschappij. Zo zal het vreedzaam en voorspoedig leven.' De raadsman zorgde er voor dat de woorden van de koning kenbaar werden gemaakt en nageleefd werden, en het rijk kende een lange, voorspoedige tijd." John liet een pauze invallen en haalde langzaam adem. Toen sprak hij: "Zo mijn vrienden, laten wij nogmaals onze glazen heffen en iets drinken op de wereld." De leegte gloeide door de gasten heen en het licht was helder zuiver...

(Wordt vervolgd)

Bram Langmans & Rob werkers

Vergeet niet te leren... & leer te vergeten

Een door de verf gehaald verhaal

Tim was een onbedorven jongen. Het dorp dat hij beleefde kende geen snoeischaar. De inwoners van 't enigszins afgelegen dorp wisten nog steeds dat de mooiste bloemen in wilde tuinen groeien; scholen waren er dus niet.

Tim zwierf rond in het organisch groeiende dorp; in de tuinen, straten, huishoudens... en 't kwam hem voor dat hij in 'n felle wereld leefde, toch wat de kleuren betrof, en oh! de verscheidenheid. Het vermoeden dat er, binnenin de aan z'n geest voorbijtrekkende composities een onverstoort evenwicht aanwezig was, waaide soms doorheen Tims hoofd. En zelfs binnenin één kleur, ontdekte hij, waren alle kleuren aanwezig.

Als hij een blauw huis binnenstapte, voelde hij zich plots wat oranje. Moesten deze kleuren gemengd worden, 't zou er somber grijs uitzien, maar dat waren ze niet! Groene, bruine, gele en rode zonen & dochters om mee te spelen. Ook wanneer hij in een schijnbaar éénkleurige bloem keek, ontwaarde er alle kleuren in. De bloem was immers nog verbonden met de zoveel dragende aarde.

Ozward kwam aan in het dorp. Hij was stralend geel. Vele inwoners van het dorp vluchtten weg van z'n stralend gele kleur. Alleen enkele oranje of groene mensen cirkelden rond hem, maar Ozward interesseerde zich niet in hen. Tim was die dag toevallig naar een gele bloem aan 't kijken, en in hem leefde dus paars. Daarom snelde Ozward naar Tim. Tim was gefascineerd. Wat hij zojuist in een bloem zag, leefde nu in een mens, Ozward scheen z'n naam. Ze waren tot elkaar aangetrokken.

Timmetje voelde het, maar hij wist niet waarom. Ozward, die z'n kar al met keuzes had beladen, wel: "Zie je Timmetje," zo sprak hij, "en voel je ook, hoe ik de magneet ben waar jij als een ijzertje – nu nog – door aangetrokken wordt?" Timmetje, met z'n elleboog leunend op z'n herinneringen, antwoordde: "Zoiets als bij jou heb ik nog niet aangetroffen in ons dorp, je moet wel **waarheid** bevatten." "Ja hoor," merkte Ozward snugger op, "en weet je wat die is? Pas op, ik vertel ze niet aan iedereen! GEEL is de **waarheid**." "Weet je dat wel zeker, Ozward?" vroeg Timmetje met een geschokte stem, "Er zijn zoveel kleuren." Ozward: "De waarheid zie je niet, die voel je! Zie je dan niet hoe niemand in dit dorp een kleur durft kiezen, en voel je dan niet hoe ik gekozen heb voor de juiste kleur?" Ozward vertrok.

Timmetje, die zich nog altijd wat paars voelde van de gele bloem, voelde het inderdaad. 't Moest wel waar zijn wat Ozward hem zei (hoewel niemand in z'n dorp hem ooit over waarheid had gesproken). En zo creëerde hij de waarheid GEEL in zich. In zich? Zolang vloeiden zoveel kleuren door hem heen; niet alles kon ineens geel worden.

Geel werd eerder als een pool in z'n perceptie van het hem omringende. Geel als middelpunt, waarrond alle kleuren cirkelden. Tot hij terug dat paars tegenkwam. Dat wou op geen manier naderen tot z'n gele waarheid. Afstoten, dat deden ze. Tim moest wel een nieuwe pool creëren, en een contrastlijn werd getrokken tussen geel en paars.

Met die lijn ging Tim terug het dorp in. Misschien zagen z'n ogen nog alle kleuren, maar z'n ziel zag er maar twee: paars en geel. Zoals een kompasnaald naar 't noorden, zocht hij z'n weg naar geel, want dat was de waarheid, maar tegelijk voelde hij zich aangetrokken tot paars. Geel kon hij niet meer helemaal bereiken, de waarheid die Ozward hem had voorgehouden kon hij er niet in vinden (hoewel hij vroeger wel betekenis kon dromen in geel). Paars trok hem aan, maar dat was de duivel. Ozward was te overtuigend geweest, en schaamte overspoelde hem wanneer hij naar paars keek. Zo werden deze twee kleuren onbereikbare bergtoppen, de lijn ertussen een bergkam.

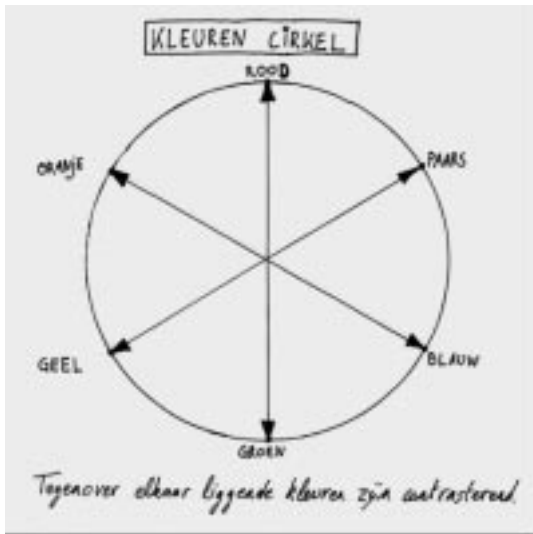
Timmetje, die z'n uiterste best deed, maar in geen van de twee kleuren meer raakte, werd moe en rolde het gebergte af. Maakt niet uit aan welke kant. Hij rolde naar beneden en voelde zich rot. Hij rustte even uit in voor hem ondertussen onbekende kleuren. Zodra hij uitgerust was, begon hij terug te klimmen. Hij wist niet naar waar. Hij wist enkel nog dat hij dichterbij de waarheid was toen hij hoger was (hoewel hij het reliëf, onder invloed van Ozward, zelf gecreëerd had).

Hoe hoger hij raakte, hoe straffer de kleuren begonnen te stralen, maar een waas kwam rond z'n ogen. In de waas tussen paars en geel zwierf hij, tot hij uitgeput de scherpe bergkam bereikte. Hij had 't gevoel dat hij steeds dichterbij de waarheid kwam, maar hij vond haar niet. Hij struikelde over de bergkam en rolde de andere kant op, helemaal tot 't laagplateau. De kleuren die hij daar, na een uitrusting, weer iets helderder zag, waren hem al lang niet meer bekend. Boven trok hem terug aan, en zo zwiëbelde hij enkele keren over de bergkam. Steeds voelde hij zich meer verloren in de dalen, meer gespannen op de bergkam, door het niet vinden van de gewaande waarheid, en door de steeds aanzwellende druk van de twee polen.

Het klimmen viel hem steeds moeilijker, en de

spanning katapulteerde hem steeds verder benedenwaarts. Zolang hij echter de richting van de bergkam voelde, vond hij kracht om er te raken. Uiteindelijk werd de spanning boven zo groot, dat hij in 't oneindige "kleurloze" gekatapulteerd werd. Daar voelde hij de richting van de bergkam niet meer, en zweefde hij rond in de ijle ruimte. Maar ook in de ijle ruimte schieten lichtflitsen, en plots werd hij meegepikt door een voorbijsnellende trein.

Vermoeid en verloren lag Tim op een bank. Na een lange slaap, doordrenkt van dromen over een intens gevecht tussen paars en geel, staarde hij uit de ramen. Hij zag enkel een kleurloze ijle massa. Enige tijd later echter, vermoedde hij een kleurig worden van de omgeving. Plots kwam daar een kleurenconcentratie voorbij het raam gezeild. De bol die in de nabijheid van de trein kwam was enorm, Tim trok z'n ogen wijd open. Hij zag vele mensen in de bol; ze lachten zo stralend als de diepte die hij eens in de bloemen van z'n dorp wist te vinden. Elk mens echter – Tim had nog nooit zoiets gezien – had twee of meer tegenstrijdige kleuren in

zich, die elkaar als het ware ophieven. Tim vermoedde vaag dat dit misschien de reden was waarom deze mensen geen dorp nodig hadden, en dat deze realisatie die zich in hen manifesteerde, hen in staat stelde onbeschermd in deze ijle ruimte te lachen. Deze mensen waren kleurenpaletten aan 't uitspuiten in vormen, composities en patronen. De manier waarop ze dat deden maakte in Tim het gevoel wakker alsof hij het onverstoortbare evenwicht, dat hij ooit in z'n dorp vermoedde maar sinds Ozwards komst niet meer had gezien, ontbloeit aanschouwde, in steeds weer andere composities. Ook zag hij hoe deze mensen interacteerden via deze beelden, hoe ze complexe spelen met elkaar doorleefden, waarmee de creaties aan aantrekkingskracht wonnen.

Als in een hypnose raakte hij door de voorbijtrekkende patronen, en in deze toestand aanschouwde ook z'n ziel eindelijk terug andere kleuren, zonder dat paars of geel trachtten deze kleuren naar zich toe te buigen.

Even later echter werd hij uit deze halfwakende toestand getrokken, door het bemerken van enkele zwarte mensen. Hij was verbaasd dat zij ook op deze plek, die zich in een kleurloze ijle omgeving genesteld had,

vertoefden. Zij waren niet bezig kleuren al spelende met elkaar in contrast te brengen, maar staken een deel van hun wezen in één kleur. Op één van de schilderijen die ze maakten ontwaarde hij Ozward, in een schitterend geel. Niet veel later echter was de trein, als een naald door een luchtbel, door de kleurenconcentratie gezeesd.

De hem naar wanhoop leidende keuze voor één kleur indachtig, smeed hij zichzelf uit het raam

Toen begon Tim rond zich te kijken, en hij zag lichamen op de banken zitten die hem enkel aan verlaten kolonies deden denken, alsof het de ijle ruimte met een lijntje erom was. Plots klonk een mechanische stem "blauw, 1ste halte, groen 2de halte, rood 3de halte..." Toen 't Timmetje duidelijk werd dat iedereen op de trein een éénkleurig leven verkoos / moest kiezen (en nadat hij bedacht hoe 't aanbieden van keuzes de illusie van vrijheid opwekt), was z'n beslissing snel gemaakt. De hem naar wanhoop leidende aangesmeerde keuze voor één kleur indachtig, smeed hij zichzelf uit het raam. De trein schoot als een lichtflits langs hem heen, en daar hing Timmetje, in de kleurloze ijle ruimte.

Hoewel Tim wist dat hij in deze omgeving nog niet al te lang kon overleven, was de wanhoop hem veraf. Bij het zien van Ozward als figuur in een schilderij, stormde een aardbeving doorheen de invloed die hij op Tim had weten uit te oefenen. Doorheen de scheuren zag hij de weg terug naar z'n dorp. Z'n verlangen snakte ernaar.

Hij overschouwde hoe ver het zo nauw aan het hart dragen van één kleur hem had geleid, en verbaasde zich over de reis. Zonder Ozward was Tim in het dorp gebleven, maar de eigenlijke aanleiding was het zo geloven in één kleur geweest, was het geloven geweest. Ozwalds manier zinde hem, even terugpeinzend, maar niks. Misschien echter, zo dacht hij, kon hij op zijn manier eens proberen kleurenbrouwsels te maken (hierbij dacht hij spontaan terug aan kleur(schouw)spelen in z'n organische dorp), die hem op een meer doordachte reis konden sturen. Het kwam hem voor dat er voor hem nog veel te ontdekken viel.

Eerst echter, wilde hij naar z'n fel gemiste dorp terug. De enige blokkade ernaar waren de af en toe opkomende afbuigingen van andere kleuren naar het paars of geel. "Die vervloekte Ozward met z'n wijze lessen..." mompelde Tim, maar die overpeinzing deden de kleuren nog iets harder afbuigen. Al snel echter – gedreven door verlangen – maakte hij zich *de kunst van het vergeten* eigen. Ozwalds aanwezigheid ontglipte Tim als een blad dat gelost wordt door een boom, en hij kwam TUIS.

Mattijs Van Den Bussche

Het verhaal van een vervlogen liefde

Het was nochtans heel onschuldig begonnen. Nooit had ik verwacht dat dit zou gebeuren. Mijn zussen droomden er dag en nacht over, maar ik als jongste, had er nooit bij stilgestaan dat dit ook mij kon overkomen.

En nu zit ik hier, verscholen in mijn kleine zolderkamer, bang om naar beneden te gaan. Dan zal ik alles aan papa moeten vertellen en mag ik nooit meer naar buiten.

We ontmoetten elkaar in "Strazuka", de winkel van Fatima. Voor mij was deze winkel een heilige plaats. Als ik naar de winkel moest, mocht ik eindelijk na een lange sombere week naar buiten. Dan kon ik de wereld, die ik normaal alleen zie uit mijn kleine raampje, ook ruiken en aanraken. Het passieve gevoel dat mijn dagen overheerste werd dan voor een paar uurtjes ingeruild voor een actieve levendigheid. En het werd nog spannender toen ik hem leerde kennen.

'Goedendag, schone vrouw' waren zijn eerste woorden. Ik bloosde en kon alleen een onverstaanbare groet terugstamen. Gejaagd liep ik weg om mij te verschuilen achter de rekken.

'Niet zo snel, jongedame' kwam hij mij achterna. Ik voelde zijn blik over mijn gezicht dwalen, hij zocht mijn ogen.

'Hoe heet je?' vroeg hij. Hij had een mooie, warme stem met een buitenlands accent.

Toen dacht ik nog dat hij uit Europa kwam. Zijn accent deed mij denken aan de vriend van mijn oom, die uit Engeland komt. Het wekte mijn nieuwsgierigheid op.

Eindelijk keek ik hem aan. Zijn donkerblauwe ogen, die mij groot en diep aankeken, boorden zich in de mijne. Mijn buik kromp ineens en dat waar ik al jaren bang voor was geweest, gebeurde in een fractie van een seconde. Nu wist ik wat het was waar mijn zussen het altijd over hadden. De vlinders die van je buik een feest maken, je hart dat harder begint te kloppen, de wereld die om je heen verdwijnt. Ik was verliefd.

'Salma' zei ik ten slotte. Ik had het enige dat van mij was, aan een vreemde toevertrouwd. 'Salma,' herhaalde hij, en hij leek mijn naam in zijn mond te proeven. 'Ik zag je vandaag voor de eerst keer toen je binnenkwam en ik wou meteen met je gaan praten. Maar ik niet durven. Ik ben blij dat ik eindelijk hoor je stem.'

Hij bracht mij terug naar de realiteit. Ik bleef stil en keek hem met grote ogen aan. Wie was deze man? De vraag brandde op mijn lippen, maar het duurde een eeuwigheid voor ik ze uitsprak.

'Wie ben jij?'
'Ik ben John, from America.'
'Amerika?'
'Ja. Ik ben hier al een jaar, en nu ik leer jullie taal. Ik wil praat kunnen met meisjes zoals jij.'

Ik bleef stil en wist dat papa het mij nooit zou vergeven als ik verder zou praten met deze man. 'Dit mag niet' was het enige waar ik aan kon denken. Deze blonde vreemdeling kent papa niet. Papa zou er zeker achterkomen, papa kwam achter alles.

Ik wist dat ik moest oppassen, vooral in de winkel van Fatima, waar iedereen samenkomt om te roddelen.

'Aangename kennismaking, maar nu moet ik verdergaan met mijn boodschappen. Mama wacht,' zei ik verontschuldigd.
'Niet zo snel. Ik wil je leren kennen, Salma.' Zijn ogen keken mij hulpeloos aan.
'Ik niet' zei ik angstig en liep weg.

Snel pakte ik mijn tas en liep naar Fatima om te betalen. Ik wist dat ze iets ging zeggen over het gesprek met de onbekende man en hield mijn blik afgewend.

'Dag Salma. Hoe gaat het met je? Wie was die jongeman met wie je sprak bij de rijst?'

'Ik ken hem niet en wil hem niet leren kennen. Zeg alsjeblieft niks aan papa. Ik heb niks gedaan. Hij kwam met mij spreken.' Ik voelde de angst, die ik altijd voel als ik aan papa denk. Alsof een onzichtbare hand mijn keel vastgrijpt en alle kracht uit mij gezogen wordt.

'Ja, dat weet ik, hij kwam vandaag naar je vragen. Ik heb hem gezegd dat je niks mag doen en dat Mohammed je streng onder controle houdt.'

Ik bloosde en schaamde mij voor mijn vader. Hij staat bekend als tiran in het dorp en iedereen haat hem. In de eerste plaats mijn zussen en ik. Zijn wet is ons leven.

Die dag liep ik snel naar huis. Pas toen ik op mijn kamer was, voelde ik mij weer veilig. Daar had ik eindelijk de tijd om na te denken. 'John', fluisterde ik zacht en liet de vreemde klank weerklinken.

Dit was de eerste keer dat ik John zag en sindsdien zocht hij mij altijd op in de winkel. Het waren maar een paar minuten die we hadden. Genoeg om elkaar stukje bij beetje te leren kennen. Genoeg om af en toe elkaars hand aan te raken, terwijl onze ogen elkaar ontmoetten tussen de rekken. Genoeg om na de eerste maand elkaar een vluchtige kushand toe te werpen en nog een maand later echt elkaars lippen te verkennen, achter het verste rek.

Vier maand heeft mijn vreugde moge duren. Gisteren is John terug vertrokken naar Amerika. Papa heeft het gehoord en heeft John laten boeten. Ook mij gaat hij straffen. Beneden wacht hij met de stok. Ik zal nu alleen nog de herinneringen van een vervlogen liefde mogen koesteren.

Chiara Simonelli

Let's Dance To Joy Division

Plan K & Het verhaal van post-punk uit Manchester

Op 15 december is het weer zover. nog eenmaal doet het Plan K haar deuren open. Deze Brusselse concertzaal, langs de overkant van de Zenne, maakte vooral furore in de jaren '80. Toen was het de Belgische tegenhanger van de Manchesterse "La Hacienda". Die 15 december brengen Section 25, Crispy Ambulance en the Names, de enige Belgische groep die ooit gestationeerd waren bij Factory Records, samen met Peter Hook (Joy Division / New Order) plezier en vertier. Enfin, hier wat een klein verhaaltje over een vuile stad met vuile muziek.

Beginnen doen we in Manchester in de jaren '70. De stad is een echte arbeiderstad, en de intrede van het Thatcher-tijdperk wordt hier direct gevoeld. De werkloosheid rijst de pan uit, de vuilnisdienst staakt, de olie komt niet altijd tot bij de pomp en net hier is het dat Tony Wilson op de proppen komt. Een slinkse stadsheld, maar heeft toch een diploma journalistiek gehaald in Cambridge. Hij werkt voor de lokale commerciële zender Granada Television en spendeert de rest van zijn tijd en sex, drugs en 'gelukkig' ook aan rock'n'roll.

Muziekgewijs komt nu ook de punk in Groot-Brittannië naar boven. De toen nog obscure rockgroep Londonse "The Sex Pistols" komen in de Lesser Free Trade Hall spelen voor een handvol mensen, maar toen begreep Wilson al dat dit de toekomst was van muziek. Hij haalde ze terug naar Manchester en was de eerste die ze op televisie bracht voor zijn eigen Granada Report. De televisieshow moest de concurrentie aangaan met het brave Top of the Pops, waar groepen netjes playbackte en niet te veel amok maakte. Gekoppeld aan dit televisiedebuut was er nog een concert in de Lesser Free Trade Hall samen met de lokale punkgroep the Buzzcocks.

Hoe leeg de zaal ook mocht zijn, iedereen die er toen aanwezig was, ging later naam krijgen in de muziekwereld. De agressiviteit van de muziek zette een aantal aan om zelf een groepje te beginnen na die avond. Hier werd ook Warsaw gevormd, de voorloper van Joy Division, met Ian Curtis, Peter Hook, Bernard Sumner en Stephen Morris. Het groepje klonk vrij agressief, maar distancieerde zich al een beetje van de mainstream punk beweging, met de EP, *An Ideal for Living*.

Net voor ze de plaat lieten drukken kwam Ian aanzetten met een nieuwe groepsnaam, Joy Division. De naam Warsaw, kwam van een David Bowie song, maar omdat er al een groep was in London, met de naam The Warsaw Pakt, veranderde ze het naar Joy Division. De inspiratie kwam van een vrij obscuur boek *The House of Dolls*. Joy Division was de plaats in het concentratiekamp dat Joodse meisjes zichzelf verkochten aan Duitse officieren. Om nog wat meer olie op het vuur te gieten, was de cover van de CD een blonde jongen uit de Hitler Jugend met daarboven de groepsnaam in Gotische lettertype.

Tijdens een gigantische rockrally in Manchester, georganiseerd door een Londens label, greep Joy Division zijn kans om zich voor te stellen aan de rest van de wereld. Joy Division moest spelen rond ongeveer 1 uur 's nachts en probeerde op elke mogelijk manier met de groepen van plaats te wisselen. Hier was een duidelijk voorbeeld van hoe de mythe van Curtis als gevoelige jongen wordt aan diggelen wordt geslagen (letterlijk en figuurlijk). De groep die net voor hen moest spelen wou ook niet met hen wisselen en dit maakte hen zo kwaad, dat Curtis hun deur instampte en als woesteling door hun kamer stapte.

Gevuld met agressie en met aantal nummers die goed aanvaard waren door de muziekpers speelden ze met zo veel intensiteit dat ze de aandacht wakte van Tony Wilson en Rob Gretton. Rob Gretton, die veel meer een magere hooligan was van Manchester City dan een ondernemer, stelde zich zelf voor aan de groep als hun nieuwe manager. Om het met de woorden van een bijstaander te zeggen. "All the other bands just came there to play music, Joy Division came there because they had no other place to go."

EX-ACTEURS EN POSTREVOLUTIONAIRES

In 1978 al had Wilson met Alan Erasmus, een werkloze acteur, Factory Records opgericht. Het moest een conceptueel platenlabel zijn, waarbij

de eigenaars en muzikanten op gelijke voet met elkaar omgaan. De groepen bleven intellectuele eigenaars van hun materiaal en de winsten bleven in een pot van collectief bezit. Dit is een duidelijk verschil met de grote Major-Labels als Virgin en EMI, die groepen gebruikte als marionetten voor hun schertsvoorstelling en hun creatief eigendom, dat de groep geproduceerd heeft voor de tijd dat ze bij het label zijn, bezitten.

groepen in die tijd, die zich meer hielden aan de regels van de grote platenverdelers. Gelukkig betekende deze plaat ook de doorbaak van Joy Division en Factory Records.

De plaat is een mijlpaal in de geschiedenis van Britse rock. Groepen als Interpol, Editors en Bloc Party kan je wel meer dan eens betrappen op een paar 'geleende' riffjes van dit album. De sfeer van plaat is veel duisterder dan het al wat voordien was geschreven en dit gecombineerd

terugvinden, al ligt de prijs veel hoger dan de doorsnee bootleg EP's van Joy Division.

De start van deze tournee betekende voor Joy Division het begin van het einde. Het eerste teken aan de wand was toen Curtis van de dokter te horen kreeg dat hij epilepsie had. De behandelende arts zei dan ook dat hij het rustig aan moest doen, met andere woorden: genoeg slapen, niet drinken. Vervolgens stelde hij de vraag aan Curtis wat hij deed in zijn professioneel leven, waarop Ian antwoordde dat hij bibliothecaris was... Toch begon hij hierdoor het leven duisterder te zien, tot op een punt dat Annick tegen Tony zegt dat ze schrik heeft van Curtis zijn gedachten.

Ook was er dus de bizarre liefdesdriehoek tussen Curtis, zijn vrouw (Deborah) en Annick. Deze situatie was onhoudbaar geworden voor Deborah. Ze wilde een echtscheiding aanvragen, omdat ze onder andere voor hun dochter Nathalie een stabiele toekomst wou. Ironisch genoeg is de ondergang van Curtis net de aanleiding van zijn grootste hit, *Love Will Tear Us Apart*.

Dit allemaal zorgde ervoor, dat Ian Curtis zelfmoord pleegde op 18 mei 1980, na een voorgaande mislukte poging. De groep was van plan om de dag nadien op Amerikaanse tournee te gaan.

De tekenen waren overal aan de wand. Om Peter Hook te citeren: "You should've been an idiot for not seeing that one coming up. But I guess at that time we were all bloody idiots." Natuurlijk, Manchester zou Manchester niet zijn zonder de harde humor. Zo verbood Tony Wilson destijds om nog zwarte dassen te dragen omdat de roddel de ronde deed dat Ian zichzelf zou hebben opgehangen met zijn zwarte das.

NEW MONDAYS

Uit de assen van Joy Division dook een nieuwe groep op met de overgebleven bandleden. De groep New Order, met al weer een verwijzing naar de Nieuwe Order van het 3de rijk. Bernard Sumner veranderde zijn naam op een aantal platen naar Bernard Albnicht, om dat kleine beetje Duitse flair te hebben. Op puur commercieel vlak was New Order een schot in de roos. Factory Records kon langzamerhand muzikale privileges beginnen afdwingen. In tegenstelling tot dat ander opkomend bandje uit Ierland, U2, speelde New Order wel live op "het wijlen" *Top of the Pops*. Hierdoor kregen ook andere groepen van Factory meer de kans om zich te ontwikkelen zoals Section 25, A Certain Ratio en The Durutti Column. Manchester begon een centrum van muziek en cultuur te worden en Factory begon uit te breiden. La Hacienda was nu volledig opgekocht door Factory, dankzij en met de winst van New Order. En vanaf hier begint de ondergang.

Factory, die altijd op zoek was naar een nieuwe gouden appel om meer geld binnen te brengen vond uit eindelijk The Happy Mondays. Helaas hebben we ze wel telkens meesterlijke groepen aan hun neus laten voorbij gaan. The Smiths werden te rommelig bevonden en Rob Gretton eiste een nieuw degelijke demo. The Stone Roses werd niet interessant genoeg bevonden omdat het management van die groep bestond uit ex-lieven van Factory Records.

Maar terug naar the Happy Mondays; deze groep gaf (even) financiële zuurstof aan het label. Maar hun roem moest, eind jaren tachtig, plaats ruimen voor een drugsverslaving van de zanger. La Hacienda werd een ongewild een draaischijf van ecstasy, die samen met de techno uit Amerika waren overgewaaid. Niet veel later kwamen de bendes op de proppen, gevolgd door bende-oorlogen. De club moest al geregeld tijdelijk haar deuren sluiten totdat Factory Records in 1993 failliet ging. De meeste artiesten zijn overgegaan naar London Records.

Tony Wilson, de hoofdrolspeler van dit hele hoofdstuk Engelse muziek, stierf dit jaar aan kanker. Zijn begrafenis kreeg het laatste nummer mee van de hele Factory Catalogue FACT 501. Het was het officiële einde van een tijdperk. Maar met het feestje in Plan K, de film van Anton Corbijn en de release van alle Joy Division albums, heeft Tony de laatste lach.

Piet Van de Velde

Anthéris, Charleroi Dances, and LTM Recordings present:

Section 25
The Names
Crispy Ambulance
Kevin Hewick

Film Projections, Exhibitions
(Philippe Carly, Katja Rugs, Factory Benelux)

Afterparty & DJ sets
Peter Hook
(New Order / Joy Division)
Martin Moscrop
(A Certain Ratio)
Gore (Cruise (Ctrl))
Idan K (Sophya)
Muffin (Club Terror)
X-Pulsiv (Pilgrimage)

A Factory Night (once again)
15/12/2007 Plan K / La Raffinerie - Brussels
19:00
Tickets: 20€ | 25€ | 10€ (afterparty only - after 0:00)
(presale: Caroline Music / FNAC / Ticketnet.be)
La Raffinerie - Rue de Manchesterstraat 21
1080 Brussels | www.lefantastique.net/factory

Wilson had namelijk een grote situationistische fascinatie. Deze beweging, die door het bepaalde intellectuelen gemakkelijk weg een omhooggevallen kunstnische wordt bestempeld, groeide uit de mei '68 beweging. Nu, dit is eenmaal te simplistisch en als je ooit is *Le Spectacle Du Société* zou lezen van Guy Debord, dan zou je begrijpen dat deze revolutionaire bende postmodern allesbehalve eenvoudig oproerkrakers waren. Maar dat is voor is een volgende A3.

LA HACIENDA & FACT 4

Factory Records begon met het huren van een oud fabriekspand voor 2 dagen in de week. Ze doopte het dan om naar La Hacienda, een verwijzing naar de Spaanse Burgeroorlog. Hier kregen groepen de kans om op te treden. Bovendien was het voor Tony Wilson de gelegenheid om langzamerhand meer vat te krijgen om de ontwikkelende muzikscene van die tijd. De eerste dagen van de nieuwe tent waren weinig winstgevend, maar toch rendabel genoeg om langzaam geld bij elkaar te sprokkelen om een plaat te maken voor een van de groepjes. Na een compilatie-cd kreeg Joy Division eindelijk de kans om een serieuze plaat op te nemen in een studio.

Ze kregen hulp van de muziekproducer Martin Hannet, die eerder het debuut *Spiral Scratch* van The Buzzcocks had geproduceerd. Hannet past perfect bij het rariteitenkabinet dat Factory Records op dat moment was, een afgeleefde hippie die als een dictator over de studio regeerde. Een voorbeeld van zijn gedrag is dat hij de mastertape pas op het einde van de mixing naar de groep zond, zonder dat de groep wat in de pap te brokken had bij het afmixen. Je kan nog altijd een aantal van de discussies, naast het geluid van een lift voor 30 seconden horen op de bootlegplaat *Martin Hannet's Personal Mixtapes*. Peter Hook was niet echt te spreken over het resultaat van *Unkown Pleasures*, omdat ze niet agressief genoeg klonk. Voor het ontwerp van de hoes gingen ze langs bij Peter Saville. Nu op zich lijkt de hoes niet zo speciaal, maar het was een verschil van 90 procent van de andere

met de *Iggy Pop-meets-David Bowie* - stem van Ian Curtis, die het nog wat akeliger maakt. Eerst werden ze omschreven als Gothic, maar dan niet in de betekenis zoals wij ze nu kennen, vervolgens als art-punk, maar dat is eerder *Gang of Four* & *Liquid Liquid*, en ten einde raad kreeg het etiket post-punk op zich geplakt.

Dat was niet het enige 'etiket' dat het kreeg. Het was ook de 4de productie van Factory. Daarom kan je op de drukking van plaat 'FACT 4' zien. Dit is al weer een verwijzing naar de situationistische roots van Tony Willson. De nummering van alle producten ging niet alleen over releases van cd's maar ook over een rechtszaak (Martin Hannet tegen Factory), over affiches, etcetera.

BELGIAN LOVE WILL TEAR US APART

Je zag het misschien al aankomen, maar net wanneer alles goed scheen te lijken, gaat alles verschrikkelijk fout voor een eerste keer. Na een korte tournee in Groot-Brittannië leert Ian Curtis een zwaarharige deerne kennen, Annick Honoré. Nu geen erg, op het eerste zicht, maar voor de jong getrouwde Curtis was het misschien niet direct een stap vooruit. Annick Honoré leerde Ian kennen toen ze nog voor de Belgische overheid werkte in het Verenigd Koninkrijk, ze deed zich voor als journalist voor een fanzine, en van het een kwam het noodzakelijke andere. Nu is het ook verkeerd om het beeld rond Annick Honoré te stigmatiseren als Yoko van de groep (en voor zover misschien vrij goed in beeld gebracht in de film *Control*), want deze vrouw mengde zich niet direct in het creatieve proces van de groep.

Uiteindelijk begon Honoré ook een carrière in de muziekwereld. Ze was medeoprichter van het *Le Disques de crepecules* label, dat als zusterlabel diende van Factory Records. Ze programmeerde in het Plan K (de tegenhanger van La Hacienda) het eerste concert van *Front 242* en natuurlijk het vrij legendarische concert van Joy Division concert in 1980. Tijdens dit concert waagden ze zich aan een cover van *Sweet Sister Ray* van de minstens even legendarische *Velvet Underground*. Tegenwoordig kan je de live opnames nog wel

Ecologie en Kapitalisme

Verslag van de discussie op 17 oktober

Het is een teken van hoop: een jonge generatie die zich vragen stelt bij de huidige wereldsituatie en die samen komt om te discussieren in een open en eerlijke sfeer. Dit is het verslag van de discussie gehouden op 17 oktober 2007 over ecologie en kapitalisme. Hierbij worden de deelnemers bedankt voor hun aanwezigheid. Verder wordt De Moeial ook bedankt voor haar aanwezigheid, ondersteuning en de publicatie. Op de discussie kwamen volgende kwesties aan bod:

DE OORZAKEN VAN HET ECOLOGIEPROBLEEM

Het ecologieprobleem wordt door verschillende 'menselijke' activiteiten veroorzaakt, de belangrijkste zijn

- de oorlog: atoombommen, verarmd uranium, explosieven, enorm oliegebruik in straaljagers, tapijtbommen, enz.
- de transportsector
- de productie (industrie)
- de consumptie

Het eerste deel van de discussie concentreerde zich rond het probleem van de overconsumptie. Waarom wordt er zoveel geconsumeerd? Waarom is consumptie vervuilend? Is de oplossing het consumptiegedrag aanpassen?

Dankzij de automatisatie en socialisatie van de productie kennen we een enorme overproductie. Er wordt elke dag eten gemaakt voor 12 miljard mensen, toch heeft maar een klein percentage van de wereld toegang tot deze abundantie. Enkel mensen met geld kunnen producten kopen en hun basisbehoeften bevredigen. De overconsumptie is geconcentreerd

Kunnen we de consumptie verminderen door reclame te 'democratiseren'?

in de sociale lagen met geld, de grote meerderheid van de mensen op deze wereld kan haar basisbehoeften maar net vervullen. Wij leven met boterbergen en de capaciteit om de hele wereld te voeden, maar toch wordt dit niet gedaan en verhongerden 200 miljoen mensen per jaar. Het is een enorme verspilling van de productiemiddelen.

Waarom consumeren we zoveel terwijl de rest sterft? We worden elke dag overrompeld door bergen reclame. Deze hersenspoeling zorgt op zich al voor een mentale en ecologische vervuiling maar is nodig om de consumptie hoog te houden. Deze dient de producent in zijn verkoop, in zijn winstbejag.

Maar, kunnen we dan door reclame te 'democratiseren' de consumptie verminderen en redelijker maken; kunnen we zo onze economie tot zinnen brengen? Misschien verandert het de mentaliteit van de mensen, maar het verandert de productie van de goederen niet. Zolang er een

winstlogica en overproductie bestaat zal er reclame zijn. Dit is haar bestaansreden zelf.

Kan de consument via een 'groene mentaliteit' of 'boycot' de productie van goederen veranderen? De vraag kan herformuleerd worden: welke rol heeft de consument in het productieproces? De consument kan enkel kopen wat hem is aangeboden. Ten tweede heeft de consument een beperkt budget en zal in tijden

van nood toch het goedkopere product moeten kopen. De invloed van de consument is dus eigenlijk klein. De invloed van de producent op de consument is daarentegen enorm. Bijvoorbeeld: door het weghalen van de openbare trein- en busdiensten in Amerika in de jaren 30 kon Ford veel meer auto's verkopen. Of nog: de autoconstructeurs kunnen al lang groene auto's maken, maar de petroleumsector en de investeringen in de autofabrieken verhinderen dit.

De consument kan enkel kopen wat hem is aangeboden en kan het productieproces niet doen afwijken van de winstlogica. Het is dus ook niet de schuld van de consument dat de wereld aan het aftakelen is. Waarom zouden we ons schuldig moeten voelen bij het gebruik van elektriciteit, water, auto's, enz. Wij kunnen niet anders dan gebruiken wat ons is aangeboden. Het is duidelijk dat met acties als '5 minuten het licht uit doen' en 'bio' producten we de wereld ook niet zullen verbeteren. Toch kan het op de huidige manier niet verder. Volstaat het dan om het productieproces te veranderen en hoe?

Tijdens het productieproces wordt geen rekening gehouden met de mens en natuur ondanks dat dit mogelijk is. Het product wordt ontworpen op basis van winstmaximalisatie, niet het bevredigen van de menselijke behoeften en de gezondheid van onze natuur. Er wordt zeker niet gedacht aan wat er met het product gebeurt na de consumptie (recyclage, onderhoud, ...) omdat de winst enkel wordt geboekt bij de

aankoop. Producten worden zelfs ontwikkeld opdat er zo snel mogelijk een nieuw(er) product nodig is. Men zou ook op volgende manier kunnen denken: laten we produceren op een manier dat de consument zijn behoeften kan vervullen en dat er rekening wordt gehouden met de natuur. Zo wordt het voor de producent en consument mogelijk om goed te leven. Dit strookt echter niet met de winstlogica, maar misschien kan de mentaliteit van producent en consument

aanpak is nodig. Hiermee kunnen we ook een einde brengen aan de oorlog.

- Wie heeft er voor gezorgd dat men zo veel met de auto moet rijden? De verkeerschaos die we ondervinden om naar het werk, huis of winkel te gaan bevordert niet onze levenswijze maar wel de winst voor auto- en brandstofproducenten.

- De discussie is belangrijk.

EEN ALTERNATIEF

Ten eerste moet gezegd worden dat deze discussie nodig is om te weten wat de oorzaken zijn van onze huidige problemen. Enkel door die oorzaken te ontmaskeren is het mogelijk om een werkelijk alternatief te formuleren. Naast de discussie is er ook de actie, er werd een oproep gedaan tot engagement (voor meer informatie werd verwezen naar de websites: www.internationalism.org en www.socialisme.be).

Uit de vorige punten kan men dus besluiten dat het alternatief volgende kenmerken zal moeten hebben:

- Een fundamentele verandering van productiemethode: het winstbejag veroorzaakt een overproductie die enkel wordt geconsumeerd door een minderheid met geld. De winst gaat daarbij naar een nog kleiner percentage van de wereldbevolking. Enkel een verandering in productiemethode kan ervoor zorgen dat goederen worden geproduceerd op een menselijke manier.

- Enkel een systeem dat rekening houdt met haar medemens kan het ecologie- en oorlogsprobleem oplossen. Het ecologieprobleem is een globaal probleem en we moeten globaal overeenkomen. Zolang er concurrentie om kapitaal tussen staten

Winstlogica en concurrentie liggen aan de basis van de ecologische problemen

bestaat is het ecologieprobleem onoplosbaar. We leven allemaal samen op deze planeet, we zijn allen mensen en we hebben allen dezelfde behoeften. Waarom zouden we elkaar vergiftigen en uitmoorden? Waarom zijn er staten (naties) die de mensen verdelen? Waarom zijn er nationaliteiten?

Het laatste punt is een deel van de volgende discussie. De aanwezigen vroegen om een discussie over de staat en nationaliteit. Wie ben ik en wie is de staat? Deze vond plaats op woensdag 7 november om 19u in de K4. De volgende discussie gaat over de Seksuele, Industriële en Russische Revolutie op woensdag 5 december om 19u in de K4 (gebouw K - 2de verdieping). Wat zijn de oorzaken, wat zijn de gevolgen?

Gorki

Ecologie & kapitalisme verzoenen? Mission Impossible

BETOOG MEE OP ZATERDAG 8 DECEMBER VOOR EEN PROPERE PLANEET.

Klimaat is een hot item dezer tijden: Nobelprijs, Olympische Spelen, nieuwe minister, ... alles staat tegenwoordig in het teken van milieuvervuiling. Nochtans geen nieuw probleem, maar goed nieuws voor diegenen die de planeet al zo lang hoog in het vaandel dragen. De vraag is dan: waarom ondernemen onze regeringen, ondanks de omvang van het probleem, niets? En waarom zijn de getroffen maatregelen ridicul zoals het Kyoto-protocol dat (indien het ooit uitgevoerd zou worden) slechts 3% van de noodzakelijk te nemen maatregelen betekent, of zoals de ecotaksen die niets meer zijn dan een middel om het gat in de begroting te dichten.

Wanneer we de campagnes voor milieu rondom ons horen, krijgen we de indruk dat het allemaal onze schuld is. Gerecycleerd papier gebruiken, spaarlampen indraaien, een dubbel doorspoelsysteem voor het toilet, ecotaksen, dubbele ramen, en betalen die plastic tassen bij de GB.

Uiteraard zijn individuele veranderingen en pogingen om nutteloos afval te vermijden aan te moedigen, maar wordt de vraag van de verantwoordelijkheid wel juist beantwoord? Het grootste deel van de ecologische activisten roept ons op om mentaliteit en gewoonten te veranderen. Hoewel deze milieu-organisaties grondige analyses en aanklachten naar voor brengen, richten velen onder hen zich jammer genoeg op de symptomen, en niet op de oorzaken. Want de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor klimaat-veranderingen ligt bij de productiewijze van de grote bedrijven en niet bij de gewone bevolking.

Een mentaliteitsverandering is nodig, dat is waar. Maar door wie? En is dit werkelijk mogelijk binnen het huidige systeem? Niet iedereen heeft de middelen om van een vervuilende wagen naar een niet vervuilende over te schakelen. Openbaar vervoer is voor veel mensen te duur, slecht toegankelijk en van slechte kwaliteit. Gsm's, computers, auto's worden speciaal geproduceerd om zo snel mogelijk versleten te raken. 'Producten van bij ons' zijn vaak duurder dan producten met 'vervuilende kilometers'...

Om een probleem zo grootschalig als milieuvervuiling aan te pakken zijn collectieve oplossingen nodig. De uitstoot van broeikasgassen moet drastisch verminderd worden. De absurde handel in emissierechten stopgezet worden. Openbaar vervoer moet verbeterd worden en gratis zijn, het wetenschappelijk onderzoek moet uit handen van de ondernemingen, onafhankelijk van de aandeelhouders en de privé, om ervoor te

zorgen dat het wetenschappelijk onderzoek naar hernieuwbare energie ten volle kan gevoerd worden. Maar de vrije markt wordt niet gedreven door ecologische of humanistische waarden. En politici gaan nog altijd plat op hun buik voor de belangen van bedrijven. Zolang de industrie niet wordt aangepakt, en de ecologische maatregelen anti-sociaal zijn, blijft elke oplossing slechts een druppel op een hete planeet.

Kom zaterdag mee betogen voor een beter alternatief & echte oplossingen tegen de opwarming van de aarde.

Klimaatbetoging, zaterdag 8 dec 2007, 14u30, Brussel Zuid.

www.hierbeginthet.be
www.socialisme.be/lsp/ecologie

Actief Linkse Studenten

Van alles wat

Gedichten & verhalen

Verloren Joggers

Verloren joggers
Ze lopen
Verloren
Ze doen niks
Gaan nergens heen

Ze zijn verloren
Voor de sport
Het vaderland
De nationale trots
De endorfine
Doorklieven ze de wind

Er stopt er een
Hij kan niet meer
Een laatste poging tot ademhalen
Zijn hart begeeft het
Zijn longen klappen toe
Zijn gezicht ontploft
Sterf dan!
Crepeer voor je sport
Je vaderlandsliefde
nationale trots
Je endorfine
Een
straal
bloed
spuit weg
Uit een mondhoek
Een besef
over de zinloosheid
van dit bestaan
brandt weg
Uit een ooghoek

Op de stoep ligt een lijk
Het heeft een trainingspak aan
De mensen lopen voorbij
Zoals altijd
Kijken ze even
Zonder te vertragen

Er stopt er een
Hij houdt zijn hoofd scheef
Kijkt in de ogen van het lijk
Hij fronst
Hij glimlacht

Hij denkt: "joggen"
"dat zou ik ook nog eens moeten doen"

Rob Werkers

De Plaa Die Toerisme Heet

er komt een troep Japanners aanstuiven vanuit het niets
allemaal uitgerust met een dubbele zoomlens op hun Canon geheugenmonster
zoeken ze voor een beeld dat geen uitleg behoeft
het geheugenmonster legt alles vast, elk nietszeggend detail wordt vereeuwigd op het 2Gb geheugenchipje

er is geen ontkomen aan, als aanschoten wild wordt ze belaagd door de vraatzuchtige jachthonden
onschuldig stond Zij te wachten op lijn 95 toen de wilden kwamen
met hun geheugenmonsters wordt dit prototype Europeaan
gefocust op het LCD scherm om daarna het vonnis te vellen

Zij blijft achter, Zij kon niets doen
de vreemdeling met geld laat zich niets gelegen om met volle geheugenkaartjes het vliegtuig in te stappen
ze hoopt stiekem dat de scanners bij de bagagegate de plaatjes zullen wissen, een wraakoefening!
of dat een overijverige douanier de geheugenkaartjes in beslag laat nemen op verdenking van spionage
ondertussen voelt ze zich smerig, deze put met stront had dicht mogen blijven

de plaa die toerisme heet heerst wereldwijd
horden bloedhonden vliegen de aardkloot over van het ene wereldwonder naar het ander
tempo is de boodschap, de wereld is een groot dorp
en voor je het weet is de kerosine onbetaalbaar, dus haast is geboden

maar Zij blijft achter, zoals zovelen werd haar niets gevraagd
een smerig gevoel bekruipt haar, vanwaar deze banaliteit zo onder de volle zon
dit had zij niet verdiend zag ze aan de gezichten van de andere reizigers
haar dag was goed begonnen maar eindigt in diepe mineur

de bloedhonden moesten haar contouren aftasten zoals bij de hoeren in de rosse buurt
na goedkeuring werd de zoom geprepareerd en werd er afgevuurd
Haar creativiteit werd een ingeblikt mode-ideaal, vastgelegd in 1024x594 formaat
Om getoond te worden op flatscreens in Osaka, kijk, dit is een Belg!

Bo

Zeven uur dertig

Zeven uur dertig. De wekker schreeuwt dat ik moet opstaan. Diepe dromen worden verbroken en de harde realiteit slaat mij in het gezicht, ik ben alleen. Geen warme zoete lichaamsgeur en een liefkozende streling langs mijn zij, maar een ijzige kilte. De steeds wederkerende stem van Liese "papa gaat weg" "papa gaat weg"

maakt alles troebel. Ik grijp naast het bed en zoek de fles. Goede voornemens vallen onder een wazig beeld en een zwaar hoofd als een spiegel uit elkaar. Snel zak ik weg in het duister. Tot morgen, zeven uur dertig zegt de wekker.

Chiara Simonelli

Beddankt

ik wordt één met haar verdwazing
leg dons tegen me aan als vetkussenprothese
een wintervacht - een tweede huid - een
hebbeding

ik grijp naar de infratone ruis in mijn oren
met een poging leegte te bedenken
het klauwen van een brein
dat uitgeschakeld wordt
echolokatie van de eerste droom
gegil dat terugkaatst op haar adem
blindelings als een mol
weet ik haar te vinden
mijn prooi - ik nachtdier

als ik dan ook de laatste geur gewillig vergeet
en verdrink in de smaak van mijn mond
negeert de wereld mij genadeloos
ook uit die diepste kerkers van mijn luiheid
de absolute overgave aan het leven dat
soms vanzelf en soms na gevecht
uit mijn oor de matras op vloeit
zal haar dierlijk wakkerwroeten
het kipgekraai en zongegrom
met leven in mij lekken
mij tot het lichte wekken

ik hou ervan in die laatste en de eerste snikken
van weer een weemoedloze nacht
te turen als door een caleidoscoop
van herinneringen en verbeelding
die elkaar bevleken - samen spelen
als kwikdruppels of een regenraam
op het witte doek waar in het donker
de kaskraker van je onderbewustzijn wordt
vertoond
KNT but no happy end

Eisenik

Mijmeringen bij de monarchie

Sire, il n'y a pas de Belges

Sire,

Bovenstaand zinnetje achtervolgt u en uw familie al sinds 15 augustus 1912, toen Jules Destrée dit verwoorde in zijn open brief « Lettre au roi sur la séparation de la Wallonie et de la Flandre ». Ik begrijp het volledig als u hierdoor soms de slaap laat, het gaat tenslotte over uw onderdanen, en zonder onderdanen geen koning. In deze brief pleitte Destrée overigens niet voor het separatisme zoals we het nu kennen, maar voor wat later een gedachte in het federalisme zou worden:

« Une Belgique faite de l'union de deux peuples indépendants et libres, accordés précisément à cause de cette indépendance réciproque, ne serait-elle pas un Etat infiniment plus robuste qu'une Belgique dont la moitié se croirait opprimée par l'autre moitié? »

Vooral de laatste zinsnede is interessant, omdat hieruit blijkt dat Destrée toen al vreesde dat Vlaanderen, met de demografische meerderheid van het land, het zuiden zou onderdrukken door de macht van het getal. In 1912 spreekt deze doctor in de rechten aan de ULB zich uit voor méér regionalisering om zo de staat te versterken, in 2007 staan de Franstaligen vanuit een gelijkaardige vrees enigszins weigerachtig tegen verdere staatsvormingen, terwijl de meerderheid der Vlamingen gewonnen lijkt voor een België dat veel meer lijkt op wat Destrée voorstelde. De tijden veranderen.

In deze tijden blijkt het wel nog steeds ietwat moeilijk om zich publiek uit te spreken tegen de monarchie, gedeeltelijk door het feit dat dit onderwerp geclaimd lijkt door extreem rechts en andere populistische partijen, de De Deckers en Van Rossem, maar voornamelijk door het gebrek aan leven van dit onderwerp in de samenleving. Jan

Kind zijn van het staathoofd is geen beroep, en in mijn bescheiden mening geen overheidsvaardigheid

met de pet maakt zich duidelijk wel zorgen over de miljoenentransfers naar het economisch mindere zuiden, maar blijkbaar niet -of toch niet zo ernstig - om de evenzeer indrukwekkende transfers naar een handvol gezinnetjes in Laken, die - laten we eerlijk zijn - weinig tot niets bijdragen aan ons land, buiten misschien voor de

producenten van koekendozen allerhande. Begrijp me niet verkeerd, Albert, die ook maar geboren is met zijn lot, verdient voor zijn beroep, zolang het bestaat, uiteraard een vergoeding en die mag best gepast zijn voor een staathoofd. Maar waarom wij als burgers in godsnaam een rijkelijk loon zouden moeten ophoesten voor zijn kinderen, dát gaat mij te boven. Kind zijn van het staathoofd is geen beroep, en in mijn bescheiden mening geen overheidsvaardigheid. Over de kroonprins kunnen we mogelijk nog onderhandelen, maar een jaarlijkse dotatie van 272.682,88 euro, ten laste van de openbare schatkist, voor Laurent van België?

Verder is er natuurlijk ook de onvermijdelijke vanzelfsprekendheid in het afschaffen van de Koninklijke rol, als anachronisme uit het Ancien Regime heeft een koningshuis in een moderne democratie geen enkele plaats meer en heeft diezelfde staat ook geen behoefte meer aan een monarch. In de woorden democratische monarchie is een onvermijdbare contradictio in

terminis verweven, hoe democratisch is de functie van staathoofd wanneer die functie nog steeds enkel en alleen bekleed wordt vanuit een geboorterecht?

Dus, Sire, laat ons uiteengaan als vrienden, of laat ons op zen minst beginnen met het Zweeds (strikt protocollaire) model, want zeg nu zelf, lintjes knippen, mooi wezen voor de koekendoos én een job als "hoofdbassadeur" met de vergoeding die u nu krijgt, het is nog een verdomd mooie job, nee? Zo besparen we ons ook de collectieve schaamte als u genoodzaakt wordt in te grijpen bij een regeringsformatie, hoe *scheef* deze ook mag lopen.

Verder hoop ik van harte dat u, Albert de tweede, de laatste koning der Belgen wordt. Niet dat ik het einde van de staat hoop of ambieer, verre van. Dit is enkel omdat ik hoop ooit in een federale republiek van België te leven. Maar maakt u zich vooral niet teveel zorgen, een evolutie van een staatsstelsel, zeker in een consensusdemocratie zoals de Belgische, blijkt een traag en moeizaam proces (letten we maar op de huidige regeringsformatie) én moet bovenal en allereerst democratisch - dus, gedragen door de meerderheid van het volk - zijn.

Vive la republique!
Neemt u mij het alstublieft niet kwalijk.

Kenneth Pontzele

De Moorse Republiek van Salé

Piraten, Renegaten en Heiligen;

*Even distraction couldn't dispel
grief from my heart
But penetrated by the breeze of Salé
It was salvé!*

- Lisan al-Din Ibn Khatib

Dit artikel is een inleiding tot een weinig bekende geschiedenis, namelijk die van de Moorse piratenrepublieken in het hedendaagse Marokko. Specifiek deze welke zich bevonden in de omgeving van Rabat, de huidige Marokkaanse hoofdstad. Deze republieken hebben slechts een kleine periode als werkelijk onafhankelijke staten bestaan. In totaal slechts een kleine 50 jaar, van 1614 tot 1662 om precies te zijn. In deze periode waren ze echter toch de scène van een merkwaardig sociaal experiment. Ik zal in het artikel wel regelmatig naar de *Republiek van Salé* verwijzen, dit omdat ondanks het feit dat het vaak drie onafhankelijke entiteiten waren, ze naar de buitenwereld toe toch vaak als een geheel optraden.

Om de geschiedenis van deze merkwaardige republieken enigszins te kunnen begrijpen, dienen we eerst en vooral een zekere kennis van de geografie van de stad, of beter steden, te hebben waar deze gebeurtenissen plaats vonden. In de Christelijke wereld werden deze steden aangeduid als Salé, deze stad bestaat heden ten dage nog altijd en ligt ten noorden van Rabat, welke in die tijd ook als een deel van Salé omschreven werd. Salé bestond uit drie verschillende, unieke entiteiten. Op de noordelijke bank van de Bou Regreg, de rivier die Salé en Rabat scheidt, ligt "Oud Salé", oftewel het huidige Salé. Op de zuidelijke bank treffen we "Nieuw Salé" aan, of Rabat. Hier lag ook het derde deel, namelijk de Casbah, dit bestond uit een omwijd militair complex.

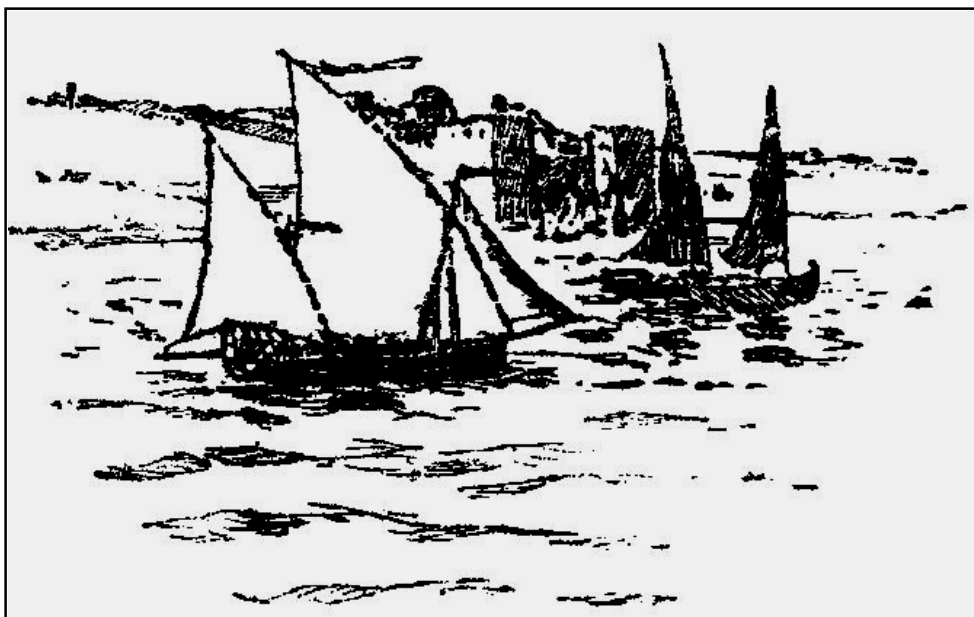
Hij werd gevolgd door een wandelende palmboom die wortel schoot

De geschiedenis van Salé gaat millennia terug. We treffen al sporen aan van bewoning van zelfs voor het verschijnen van de moderne mens, de *homo sapiens sapiens*. De voorgangers van de moderne mens alsook ook de Neanderthalers bezette de omgeving al millennia voor het begin van de officiële geschiedenis. Ook in de klassieke oudheid was het al bewoond, *Gaius Plinius Secundus maior* ook wel bekend als *Plinius de Oudere* vermeldt de stad al als een woestijndorpje dat krioele van de olifanten... Deze geschiedenis is echter voor ons van weinig belang. Wat wel een belangrijk gegeven is, en waar ook dieper op dienen in te gaan, is de etnische en culturele samenstelling van de stad.

Salé lijkt oorspronkelijk een door Berbers bevolkte stad geweest te zijn. Arabische bronnen vermelden het als zijnde de eerste stad opgericht door de Berbers. In de 11e eeuw verschijnt de eerste belangrijke groep immigranten, die de etnische samenstelling van de stad grondig veranderden: De Spaanse Moslims afkomstig uit Cordoba. Deze brachten ook hun cultuur, muziek en spiritualiteit mee. Hierbij verkreeg Salé zijn - nog steeds bestaande - etnische mengeling van Arabieren en Berbers. De spiritualiteit die ze meebrachten bleek zeer belangrijk in de verdere ontwikkeling van Salé. Salé is immers altijd een stad van belangrijke spirituele figuren en Heiligen geweest, ze kreeg niet voor niets de bijnaam "Stad der Heiligen". Zowel de orthodoxe stromingen als de meer heterodoxe Berberse vormen van spiritualiteit werden vertegenwoordigd binnen de spirituele leefwereld van Salé. Een van deze heiligen was bijvoorbeeld *Sidi Ahmad Ibn Ashir*, bijgenaamd de dokter. Deze kon volgens de legenden de oceanen zegenen en de stormen doen bedaren. Na zijn dood werd zijn grafombe dan ook een populaire bedevaartsbestemming voor de piraten die Salé bevolkten.

Een andere heilige was *Sidi Abdullah ibn Hassun*. Deze zou uitgroeien tot de officiële patroonheilige van Salé. Toen hij de stad binnentrok, werd hij, volgens legende, gevolgd door een wandelende

palmboom die wortel schoot op de plek waar later zijn mausoleum gebouwd zou worden. De soefi's in de stad waren zo extatisch dat ze spontaan in vogels veranderden. Toen de vrouwen van de stad hem kwamen bezoeken, veranderde Sidi Abdullah zichzelf in een vrouw zodat hij ze kon ontvangen zonder dat iemand er schande van sprak. Elke jaar, op de avond van zijn verjaardag (*Mawlid*), wordt hij herdacht met een kaarsenprocessie, die overigens zeer populair was onder de piratenbevolking omdat ze hierin konden opstappen in hun kleurrijkste kleren. Hij had ook

een belangrijke indirecte invloed op de gebeurtenissen zoals ze zich afspeelden onder de republiek, want één van zijn leerlingen was *al-Ayyashi*, wie we later nog zullen tegenkomen, en wie een sleutelrol speelde in het volgende verhaal.

In de eerste decennia van de 17e eeuw verschenen er nieuwe groepen immigranten in Salé en begon de geschiedenis die we hier zullen schetsen. Deze nieuwe migranten maakte deel uit van de laatste overblijfselen van de Moorse gemeenschap in Spanje. Na een reeks opstanden, geprovoceerd door het beleid van Philips II, waren ze *en masse* uit Spanje verdreven. Deze immigranten bestonden ruwweg uit twee grote groepen. Ten eerste de *Moriscos*, dit waren moren die, op zijn minste nominaal, waren bekeerd tot het christendom. Velen in deze groep spraken dan ook geen Arabisch meer, maar Spaans of een Spaans dialect, en hadden exotisch klinkende namen zoals *Vargas, Pelafres, Blanco, Rodriguez, Santiago ...* In 1610 werd deze groep gevolgd door een tweede, beter georganiseerde, groep, genaamd de Hornacheros. De Hornacheros waren als groep nog steeds fervent Moslim, over het algemeen beter gesteld, gewapend en Arabisch sprekend.

Geen van beide groepen werd echter door de originele bevolking goed genoeg bevonden om zich in de Stad der Heiligen, het Oude Salé, te vestigen. De Moriscos vestigden zich op de zuidelijke bank van de Bou Regreg, in het huidige Rabat. De Hornacheros vestigden zich eveneens op de zuidelijke bank, in de Casbah. Rond deze periode maakte ook *al-Ayyashi*, welke we eerder al vermeldden, zijn opwachting in Salé. Hij wordt ook vandaag nog in Marokko herinnerd als één van de grote helden van het Marokkaanse nationalisme. Hij voerde een *jihad* tegen Spanje, en was dan ook enorm onpopulair bij de Europeanen. *al-Ayyashi* was echter niet enkel onpopulair bij de Europeanen maar ook bij de regerende Saadi dynastie uit Marrakesh. Deze lieten een aanslag op hem uitvoeren, maar die mislukte. Hij trok zich daarop, in 1614, terug naar Salé. Hier beloofden de leiders van de drie grote gemeenschappen hem te beschermen.

Kort na de aankomst van *al-Ayyashi* verklaarde Rabat zich een onafhankelijke republiek. Deze zou geregeerd worden door een gouverneur of Groot Admiraal. Deze zou verkozen worden voor één jaar en bijgestaan worden door een raad van 14 ouderen of adviseurs of kapiteins. De Hornacheros van de Casbah volgde het voorbeeld van Rabat rond 1627 en richtte de Hornachero Republiek op. Beide republieken besloten om *al-Ayyashi* te erkennen als de commandant van de *jihad*, zolang hij de autonomie van de republieken

respecteerde. Het Oude Salé verklaarde zich hierop ook onafhankelijk onder de autoriteit van de *heilige al-Ayyashi*. Nu waren er drie republieken ontstaan die in een precaire symbiose met elkaar leefden. Misschien is het wel interessant hierbij te vermelden dat de Republiek van Salé blijkbaar toch wel één van de meest democratische en tolerante staten van dat moment moet zijn geweest. Een leuke hypothese die Peter Lambert Wilson hierbij stelt in zijn boek *Pirate Utopias*, en ik u toch niet wil onthouden is de volgende:

"May we surmise that this autonomy meant something more to the corsairs than merely a chance to maximize profits? In fact, was their brand of "perpetual revolution" really compatible with any serious proto-capitalist designs and ambitions? Wouldn't monarchy (preferably a corrupt monarchy) have better served the purposes of simple fiscal aggrandizement? Isn't there something quixotic about the whole Bou Regreg phenomenon? With the possible exceptions of the Venetian or Dutch Republics of oligarchs, and the Taiffe of Algiers, the corsairs lacked any real-world models for their democratic experiment. But the idea of a republic was very much in the air – and by 1640 would emerge into European history with the revolutions in England, then America, then France. Was it just an accident of history that this should be preceded by the Republic of Salé? [...] An embarrassing thought, perhaps: Moorish pirates and renegade converts to Islam as the hidden forefathers of Democracy. Better not pursue it."

Hoe moeten we ons de socio-politieke relaties binnen de republiek voorstellen? Peter Lambert Wilson stelt de situatie binnen deze republieken ongeveer als volgt voor. De Hornacheros financierden de piraterij van de republieken door het bouwen van de vloot. Ze hadden een moeilijke relatie met de conservatieve autocraten van het oude Salé en keken met misprijzen neer op de Moriscos van Rabat. Deze dienden vooral als bemanningsleden voor de vloot, alsook spionnen aangezien ze voor Spanjaarden konden doorgaan. In Rabat bevond zich ook de aanzienlijke internationale piratengemeenschap van Salé. Piraterij namelijk een zeer internationale aangelegenheid, en dit was zeker merkbaar in de samenstelling van de bevolking van Rabat. De multiculturele samenleving is immers geen recente uitvinding. De internationale piraten konden ook vaak zeer hoge posten verwerven binnen de Republieken, de eerst verkozen admiraal van de *Republiek van Rabat* was bijvoorbeeld *Murat Reis*, geboren *Jan Janszoon uit Haarlem*! Dit deel van de stad was ook gevuld met tavernen, bordelen ... al wat een piraat uit die dagen kon verlangen. Een soort *Port Royal* aan de Marokkaanse kust! Hier keken de religieuze autocraten van het oude Salé natuurlijk met veel minachting op neer. Rabat was dan ook het stadsgedeelte dat het minste enthousiasme toonde voor *al-Ayyashi* en zijn *jihad* tegen de Christelijke wereld. In het Oude Salé echter hielden ze zich voornamelijk bezig met deze *jihad* en de opstand tegen de regerende Saadi dynastie. Dat is natuurlijk niet te zeggen dat ze zich niet inlieten met piraterij, integendeel! Piraterij vormde ook een belangrijk onderdeel van de *jihad*

en de inwoners van Oud Salé konden dan ook in alle capaciteiten gevonden worden binnen de piratenvloot van Salé. De vijandigheid tussen deze bevolkingsgroepen is blijkbaar nog steeds niet vergeten in Marokko. Zo worden Salé en Rabat wel eens schertsend '*al-aduwatayn*' (de twee oevers) genoemd, welke een woordspeling zou zijn op '*al-aduwayn*' (de twee vijanden). Ook het spreekwoord '*wakha ywelli l-wed hlib war-rmel zhib, maykunshi r-Rbati li-s-Slawi hhib*' (Mocht de rivier [Bou Regreg] melk worden, en het zand rozijnen, een Rabati zal nooit een vriend zijn van een Slawi) schijnt een verwijzing te zijn naar de oude vijandschappen.

Tussen de Moriscos van Rabat en de Hornacheros van de Casbah ontstond er al snel een conflict dat in de eerste plaats rond de inkomsten uit de belastingen draaide. De Hornacheros weigerden namelijk deze inkomsten te delen met de Moriscos, met als argument dat deze diende om de versterkingen van de stad te bekostigen. De Moriscos waren hier niet van overtuigd. Dit zorgde ervoor dat tegen 1630 er een ware burgeroorlog was uitgebroken tussen de twee stadsdelen. Oud Salé gooide zijn lot in met de Hornacheros, maar de vrede werd pas hersteld na de tussenkomst van de Engelse consul *John Harrison*. Deze stelde in mei 1630 samen met de drie partijen een overeenkomst op welke een einde aan de vijandelijkheden maakte. Deze overeenkomst bestond uit drie belangrijke onderdelen, namelijk:

1. De Moriscos van *Nieuw Salé* (Rabat) mochten hun eigen gouverneur (*Caid*) verkiezen, maar deze zou in de *Casbah* verblijven.
2. De Divan (*Raad*) zou bestaan uit 16 notabelen uit de *Casbah* en *Nieuw Salé*.
3. De inkomsten uit de belastingen zouden gelijk verdeeld worden onder de *Casbah* en *Nieuw Salé*.

Moorish pirates and renegade converts to Islam, the hidden forefathers of Democracy?

Het resultaat van deze vrede was het behoud van een nominale onafhankelijkheid voor de beide stadsdelen. In praktijk echt er werd de Casbah de central zate van de Moorse republiek, deze zou in grote mate de interne politiek van de republiek bepalen.

Deze vrede zou echter niet lang standhouden, en al in 1631 brak *al-Ayyashi* fragiele vrede opnieuw. Hij voelde zich verraden door de Moriscos welke hem niet hadden willen steunen in zijn belegering van Mamora. Dit verraad wenste hij te bestraffen, en zodoende vroeg hij aan de religieuze leiders van Oud Salé een *fatwa* uit te spreken over de Moriscos van nieuw Salé ...

"Want ze hebben zich tegen Allah en zijn Profeet verzet, ze hebben de ongelovigen geholpen en hun raad verstrekt...ze beheren naar hun goeddunken het eigendom van Moslims, waarbij ze deze van hun winsten onthouden en monopoliseren de handel voor hun eigen baat."

Hierop liet *al-Ayyashi* Rabat beschieten en begon aan een belegering die echter weinig succes kende en in oktober 1632 uiteindelijk uitdooftte zonder weinig resultaat. De vrede hield echter alweer niet lang stand. In 1636 vielen de Moriscos op hun beurt de Casbah aan, en deze maal met succes. De Hornacheros werden gedwongen de stad te ontvluchten. Hierna belegerden ze op hun beurt het Oud Salé. Dit dwong *al-Ayyashi*, die op dat moment elders bezig was met zijn eeuwige *jihad*, om terug te snellen om zijn belegerde volk ter hulp te komen. Op dit moment, 3 april 1637 om precies te zijn, verscheen echter een Engelse vloot onder bevel van admiraal *Rainsborough* opnieuw voor de kust van Salé. Deze kwam Engelse krijgsgevangenen vrijkopen van de piratenrepubliek. Ze mengden zich echter in het conflict en kozen de kant van de *heilige, al-Ayyashi*. De Engelsen weigerden overigens te onderhandelen met de Moriscos van Rabat. De machtsbalans in de stad sloeg weer om en na enkele maanden van intensieve gevechten besloten de Moriscos om te capituleren. Ze gingen er mee akkoord om de

De Moorse Republiek van Salé (vervolg)

De multiculturele samenleving in de 17e eeuw

schade die Oud Salé had opgelopen tijdens de gevechten te repareren. De Hornacheros kregen toelating om zich terug in de Casbah te vestigen en de buit en belastingen zouden terug 50/50 verdeeld worden.

Nu mengde ook de Sultan van de Saadi dynastie zich in het conflict. Deze laatste nam een Franse kapitein, genaamd Morat Reis (een renegaat) onder de arm om Salé voor hem te veroveren. Deze implementeerde echter na de verovering een 10% belasting voor de Sultan, een onhoudbare situatie voor de piraten. Ze waren immers zeer op hun autonomie gesteld. Dit zette de Moriscos en Hornacheros er toe aan om hun onderlingen vershillen opzij te schuiven. Ze sloegen de handen in elkaar om gezamenlijk de troepen van de Sultan uit de stad te verdrijven.

Maanden hierop echter besloot al-Ayyashi opnieuw over te gaan tot een *jihād* tegen de *ongelovigen* van Rabat. Hierdoor voelden deze zich genoodzaakt om de hulp in te roepen van een buitenstaander. De keus viel op Mohammed al-Hajj, een Berber en leider van een religieuze soefistische orde, net als al-Ayyashi, die op dat moment zijn macht enorm aan het uitbreiden was. In 1640 marcheerden zijn troepen richting Salé. Na een aanslepend conflict met de troepen van al-Ayyashi slaagde al-Hajj's Berbers Dala'iyya

leger de overwegend Arabische troepen van al-Ayyashi te verslaan in een veldslag bij de Siburivier in april 1641. al-Ayyashi sneuvelde hierbij en de macht van zijn orde werd gebroken.

De volgende tien jaar stond Salé nominaal onder controle van de Dala'iyya, maar in de praktijk behielden ze wel hun zelfbestuur. De Dala'iyya installeerde wel een gouverneur, maar deze luisterde aanvankelijk naar de raadgevingen van de piraten en liet aan hen de diplomatieke relaties

met de Europese machten over. Interessant om te vermelden is dat de meest intensieve contacten met de Nederlanders onderhouden werden. Het bestuur van de Dala'iyya woog echter geleidelijk zwaarder en zwaarder, en vanaf 1651 gingen er geleidelijk aan meer en meer stemmen op die riepen voor het herstel van de autonome republieken. Het gebrek aan intern conflict zorgde er wel voor dat alle energie in de laatste twee decennia van de republiek in de piraterij gestoken kon worden. Dit waren dan ook, economisch

gezien, de twee gouden decennia van Salé als piratenrepubliek. In 1660 kwamen de Moriscos echter opnieuw in opstand, hierbij riepen ze de hulp in van een man genaamd Ghailan, een ex-volgeling van de gevallen al-Ayyashi en dus ook gezworen vijand van de Dala'iyya. Deze versloeg het leger dat al-Hajj stuurde om de opstand de kop in te drukken, maar het bondgenootschap tussen Ghailan en de piraten van Salé hield geen stand. Ondanks het succes van de opstand, hernieuwde ze in 1661 hun loyaliteit aan het Dala'iyya regime. Vier jaar later echter, in 1664, moesten ze uiteindelijk toch capituleren voor Ghailan. In 1668, met de opstanding van de Alouidi dynastie werd dan ook het laatste beetje vrijheid van de republieken door de Sultans ontnomen. Hier eindigt dan ook het verhaal van de *Republiek van Salé*. Zij die meer wensen te weten over de geschiedenis van de Republiek van Salé, de Moorse Piraten en Europese Renegaten die deze republieken bevolkten verwijs ik hierbij graag door naar het werk van Peter Lamborn Wilson getiteld "*Pirate Utopias, Moorish Corsairs & European Renegades*" uitgegeven bij *Autonomedia*.

Nathaniël Bovin

¹ Een woordspeling op de naam van de stad 'Sala', in het Arabisch betekent 'Sala' ook 'troosten'.

Typisch Belgisch

Bloei, oh land, in eendracht niet te breken

Meer dan 160 dagen geleden legde de kiezer de basis voor een nieuwe federale regering. Met aan Vlaamse zijde een duidelijke overwinning voor het kartel CD&V-NVA, met 800.000 voorkeurstemmen voor Yves Leterme zelfs met een duidelijk kandidaat eerste minister. Aan Waalse zijde was er een gelijkaardige stemming, met eveneens een christendemocratische (het CDH van Joëlle Milquet) / liberale (de MR van Didier Reynders) getinte uitslag. Belangrijker nog dan de winst van oranje-blauw was de nederlaag die de socialisten van de PS leden. (ook in Vlaanderen onderging vooral de sp.a de afstraffing van paars).

De regeringsonderhandelingen struikelden voornamelijk over een van de klassiekers, Brussel-Halle-Vilvoorde. Voor 2002 waren kieskringen nog niet provinciaal, maar verdeeld in kleinere arrondissementen. Zo waren er in Vlaams-Brabant de kieskringen Leuven en de tweetalige Brussel-Halle-Vilvoorde. Toen alle andere kieskringen provinciaal werden, lukte dit niet in Vlaams-Brabant omdat men geen akkoord kon bereiken over de herindeling in een kieskring Brussel en een kieskring Vlaams-Brabant. Het probleem met deze kieskring is uiteraard de tweetaligheid ervan. Hierdoor kunnen de Brusselse Franstalige partijen stemmen ronselen in de Vlaamse gemeenten, maar slagen Vlaamse partijen er ook in meer stemmen te krijgen in het hoofdstedelijk gewest. Het grondwettelijk hof (toen nog het arbitragehof genoemd) oordeelde op 23 mei 2003 dat deze kieskring ongrondwettelijk was en gaf de toenmalige regering tot de volgende verkiezing (deze van 160+ dagen geleden) om deze kwestie op te lossen, of de volgende verkiezing zou ongrondwettig zijn. De volgende verkiezing was ongrondwettelijk. Op 7 november, toen de regeringsonderhandelaars nog altijd geen akkoord konden bereiken over BHV, nam de kamercommissie in het federaal parlement de zaak in eigen handen en kon de Vlaamse meerderheid (de kamercommissie is niet opgesteld uit een gelijk aantal Vlaamse en Waalse volksvertegenwoordigers) eigenhandig haar wil opleggen aan de Franstalige minderheid. De verontwaardiging bij de Franstaligen is deels terecht, vanwege dat dit een gevaarlijk precedent zou vormen in een consensusdemocratie waarin er een duidelijke meerderheid is die de macht van het getal kunnen hanteren.

Maar helaas voor de Vlamingen die hun "5 minuten politieke moed" etaleerden, was er al in

de eerste staatsvorming in 1970 een alarmbelprocedure verwerkt, die moest beletten dat één taalgroep eenzijdig een wetsvoorstel doordrukt. Het probleem hierbij is enkel dat deze

procedure gericht moet worden naar een regering, die nog niet gevormd is. Juist ja. De vorige regering, die enkel lopende zaken mag afhandelen heeft hier geen bevoegdheid over. Brussel-Halle-Vilvoorde gaat alzo nog een staartje krijgen.

De recordformatie is, hoewel uitzonderlijk lang, typisch Belgisch

Een ander gevolg van deze stemming was dat het communautaire voor de Franstaligen plotseling een pak moeilijker werd. Er was even sprake van enkel een sociaal-economische noodregering te onderhandelen, wat uiteraard onbespreekbaar was voor CD&V-NVA, die "een dikke vis" wouden vangen met het oog op de verkiezingen voor het Vlaams parlement van 2009. Vandaag, op 19 november is de MR iets dichterbij de Vlaamse coalitiepartners, met een positieve verklaring om te onderhandelen over een staatsvorming naar de zomer van 2008 toe én meer fiscale autonomie voor de deelgebieden. Hier hangt natuurlijk een prijskaartje aan. In ruil voor deze toegevingen en onder druk van de Brusselse kartelpartner van de MR, het FDF, verwachten de Franstaligen van de MR toegevingen op het vlak van 'Vlaamse taboes', specifieke uitbreiding van Brussel. Het CDH van Joëlle Milquet houdt vast aan een staatsvorming buiten de regering maar wil wel meewerken aan een gemeenschappelijke dialoog

(zoals in de hieronder vermelde raad der wijzen).

Ook is er na het vastlopen van de regeringsonderhandelingen op het Koninklijk paleis een

plan ontstaan om een "raad der wijzen" op te richten, onder leiding van beide kamervoorzitters (Armand De Decker als nieuwe senaatsvoorzitter en Herman Van Rompuy als kamervoorzitter) die de voorzitters van alle "democratische" partijen (dit waren alle Vlaamse partijen zonder NVA en lijst De Decker en alle Waalse partijen zonder het FDF) uitgenodigd hebben om te praten over een eventuele tweederdemeerderheid om een volgende staatsvorming voor te bereiden, die plaats zou moeten vinden na de start van een regering.

In heel dit proces van de regeringformatie is de rol van de media hierin opmerkelijk. Laten we deze rol even nader bekijken. Opvallend hierin is dat Vlaamse en Waalse kranten een andere realiteit de wereld in sturen, het beeld van de vervelende "Non" zeggende Waalse wordt maar al te graag verkondigd, terwijl aan Waalse zijde het beeld van een barstend België in de greep van Vlaamse fascisten met angst ontvangen wordt. Hoe kan deze formatie slagen met zo'n tegenstrijdige beeldvorming, wanneer de mensen die dit moeten onderhandelen enkel oren hebben voor hun regionale kiezers? Een akkoord zonder de tegenstanders een heftige rekening te presenteren zou electorale zelfmoord zijn. In dezelfde lijn zou elk teken van zwakte slechte gevolgen kunnen hebben bij de regionale verkiezingen in 2009. Deze verkiezingen hebben nog het meest van al een negatief effect op deze formatie, in de zin dat partijen in verkiezingscampagnes sterk de

ideologische weg op gaan maar voor een vlote formatie meer redelijkheid nodig is. Waar normaal gesproken partijen snel deze gematigde rol aannemen is het gewicht van de beloftes en de regionale verkiezingen die om de hoek staan te groot en durven partijen zich niet gematigd opstellen met alle gevolgen van dien. Dit is uiteraard het grootste probleem voor het kartel CD&V-NVA, die met hun communautair programma dure beloftes hebben gemaakt die waargemaakt zullen moeten worden in een zeer korte periode. Ook de CDH moet zich opmaken om in 2009 de PS ook op regionaal niveau het vuur aan de schenen te leggen, liefst mét de MR, maar desnoods (of liefst) alleen als de koppige verdediger op de barricaden tegen het Vlaamse geweld.

Laten we hierbij besluiten dat deze recordformatie, hoewel uitzonderlijk lang, typisch Belgisch is en zoals altijd is er nog steeds de mogelijkheid tot slagen. België is een complexe federale staat en verandering aan een federaal stelsel is een complex en slopend proces van geven en nemen, waar niets onvoorwaardelijk is.

Als we een echte verandering willen, moeten we ook oprecht in eigen boezem kunnen kijken en durven de taboes die ons land plagen te doorbreken. Alleen zo kunnen we als typische Vlaamse of Waalse Belgen een economisch gezond federaal land vormen.

Yannick Menendez Arguelles & Kenneth Pontzele

Varkenspoten

De stilte zonk tot onder haar donkere zolen voorbij een tak kwam geruisloos langsgefiets, het was geen weer om een hond buiten te jagen heb je niets aan die kat! snauwden de kapotgezopen deurwaarders hun krekels

Later zou vader zich toch niets meer herinneren door al die wijn Vanuit die zekerheid bonden de kinderen hem boven het haaienravin

Rob Werkers

Tussen Droom en Daad

Over identiteit...

Een man zit in de auto; de radio staat aan maar hij luistert niet. Bewegingsloos staart hij naar de vele reclameborden, de koude lucht raakt hem oppervlakkig aan. Zijn zintuiglijke ervaring van de wereld is dof en plat; zijn geest is doodstil. Hij verliest tijd in de file en hij doet al jaren hetzelfde werk met dezelfde mensen. Hij werkt er wel graag, maar werkt er al veel te lang. Het is een sleur geworden ... Zo vergaan jaren.

Dan gebeurt er iets onverwachts, in die donkere sfeer wordt een lont aangestoken en wordt de stilte in zijn geest gebroken door het geluid van een vonk. Een herinnering komt naar boven, een jongensdroom.

Er bloeit een kleurrijke vreugde in hem, hij ademt de frisse lucht diep in en voelt zijn lichaam uitrekken. Alles voelt lichter aan en een glimlach verschijnt ... en verdwijnt. Want hij zit nog steeds in de file, het gaat niet vooruit met zijn leven. De lont die hem verlichtte is uitgeblazen door de hopeloosheid van zijn situatie. Geërgerd en verdrietig vraagt hij zich af waarom hij elke dag onderweg is naar een job die hij niet graag doet, zo had hij zich het leven niet ingebeeld toen hij jong was: hij wou brandweerman en schrijver worden. Hij wou een spannend leven met feest, muziek, vrouwen en reizen. Als jongeman schitterden zijn ogen bij die avontuurlijke toekomst. Hij had dit toen aan zijn ouders verteld, ze glimlachten en keken hem stil aan.

Nu dat hij wat ouder is begrijpt hij waarom zijn ouders hem zo stil aankeken. Ze hadden ook dromen gehad, maar ze hebben ook de moed jaar na jaar laten wegzinken. Keek hij zelf nu ook zo? Waar is die droom gebleven en waarom leidt hij nu dit leven? Met deze vragen tuimelde de man in een identiteitscrisis ...

*Zoeken naar de zin van 't leven
bracht mij slechts vertwijfeling
naar een betere wereld streven
is nog slechts herinnering*

*Oorlog, honger en ellende
brachten mij naar dit café
vrolijk zingt de hele bende
en natuurlijk zing ik mee*

*Zien we morgen nog het licht?
Dat is een goeie vraag
zien we morgen nog het licht?
ik zag het zeker nog vandaag*

Vandaag ja vandaag

Zien we morgen nog het licht? [fragment]
Raymond van het Groenewoud

CRISIS, CRISIS EN CRISIS

Deze man is niet alleen: toenemende frustratie op het werk, eenzaamheid, depressie en groeiende zelfmoordcijfers bevestigen duidelijk dat de huidige situatie veel mensen ongelukkig maakt. De dromen van de mensen krijgen in de huidige maatschappij geen kans. Het is ook geen prettig toekomstperspectief voor ons, de jongeren: werken tot voorbij je 60ste van 9u tot 17u en hopen dat je niet ontslagen wordt. De meeste jobs hebben daarbij weinig maatschappelijk nut, bijvoorbeeld de banksector of administratie. Stel dat je wel een goede job vindt, dan nog is men bang voor de sleur.

Tezamen met de identiteitscrisis wordt de economische en sociale crisis steeds schrijnender: de werkenden moeten steeds harder werken, terwijl de werklozen en gepensioneerden steeds minder krijgen. Het onderwijs verslechtert, ouders hebben steeds minder tijd voor hun kinderen en de stress neemt toe. De wrijving tussen burens wordt groter: allochtoon en autochtoon, Vlaming en Waal, Europeaan en Amerikaan, islamiet en christen. Er zijn oorlogen overal op de wereld en de natuur wordt steeds sneller vernield.

Wie gelooft er nog in dit systeem? Kan men zich zelf ontplooiën in het kapitalisme? Waarom wordt de wereld verdeeld door nationaliteiten en staten? Komen de belangen van de mens overeen met de belangen van het kapitalisme? Kan het niet anders, kan het niet beter?

ERST KOMMT DAS FRESSEN, DANN DIE MORAL

Wij hebben dankzij het kapitalisme de productieve krachten zo ver ontwikkeld dat heel de wereldbevolking haar basisbehoeften zou kunnen bevredigen. Ondanks de technische mogelijkheid blijkt dit in het kapitalisme niet haalbaar: enkel een klein deel van de wereldbevolking beschikt over deze overvloed

terwijl de meerderheid van de wereld - geteisterd door natuurrampen - verhongert en onderdak noch onderwijs kent.

Dit is een enorme verspilling van grondstoffen en mensenlevens. Deze absurditeit ligt niet aan de 'natuur' van de mens zelf, maar aan de kapitalistische productiemethode: een onmenselijke winstmaximalisatie. De productieve en creatieve krachten van de mens worden enkel benut indien de maatschappij dit toelaat. De bourgeoisie - de heersende klasse in het kapitalisme - investeert enkel in activiteiten die winstgevend zijn. Tezamen met de concurrentie verhindert ze de mens om een vredige en internationale samenleving tot stand te brengen die de menselijke behoeften bevredigt.

In het vorige artikel ('Ecologie en Kapitalisme' - de Moeial oktober 2007) en tijdens de discussie van 17 oktober werd besproken hoe het kapitalisme de ecologieproblemen veroorzaakt (verslag te vinden in deze Moeial). In dit artikel wordt er meer aandacht besteed aan de invloed van het kapitalisme op de creativiteit en identiteit van de mens in plaats van het misbruik van de productieve krachten.

Toch is er een fundamenteel verband tussen het bevredigen van basisbehoeften en de identiteit en creativiteit: zonder deze bevrediging ontplooit de mens haar identiteit en creativiteit niet, haar gedachten worden dan gedomineerd door het verkrijgen van eten, onderdak en veiligheid. Zolang er een schaarste bestaat, belemmeren de natuurlijke behoeften de ontwikkeling van andere behoeften. Deze andere behoeften zijn niet artificieel of gekweekt, de mens is een creatief en sociaal wezen dat altijd nood heeft aan zelf-ontwikkeling, interactie en cultuur.

DE TIJD VAN VRIJHEID IS AANGEBROKEN

Het kapitalisme heeft arbeiders nodig die efficiënt produceren en ze zal arbeiders dus ook moeten onderhouden. De bourgeoisie heeft nooit een verbetering van de levensomstandigheden ingevoerd uit liefdadigheid, enkel om haar winst te verhogen of haar systeem in stand te houden. Zo heeft ze onderwijs en gezondheidszorg ingevoerd om over intelligenter en gezondere arbeiders te beschikken. Ze heeft arbeiders het stemrecht en verminderde werklust gegeven om de illusie hoog te houden dat het kapitalisme nog verbetering kan brengen. Wij zijn deze toekomstige arbeiders en de bourgeoisie is haar toegevingen systematisch aan het verminderen omdat de economische en politieke crisis verergerd (het pensioen begint steeds later, arbeiders werken steeds langer en de werkzekerheid daalt). Ook onze vrije tijd - dit is de tijd die overblijft na het werken en andere

nodige taken, bijvoorbeeld winkelen, koken en rijden - staat onder druk.

De toename van vrijheid van het individu in het kapitalisme is ontstaan omdat een groter gedeelte van de bevolking niet constant moest werken voor de bevrediging van de basisbehoeften, maar (vrije) tijd en middelen heeft om die extra behoeften te bevredigen. Dit was niet mogelijk voor de boeren in de feodaliteit en de slaven daarvoor. Het kapitalisme is een

*24 heures dans une journée
86400 secondes*

*Et toujours pas de temps pour nous
Câline au lit faut pas rêver
On nous sollicite de tous côtés
Et au travail pas de pause pour s'appeler*

*Enfin on croit qu'on rentre
À la maison, mais non
On dine pour souder les liens
Avec le patron*

*Quand je me retrouve dans tes bras
Encore la télé
On discute des gosses,
La note du plombier*

*On a besoin de temps
Besoin de temps pour nous
Juste besoin de temps
Un peu de temps pour nous*

*24 heures dans une journée
J'ai essayé d'en rajouter
Il faut du temps pour s'aimer*

Temps pour nous - Axelle Red

We kunnen ons bevrijden, wie of wat houdt ons tegen? Deze vraag is het onderwerp van het tweede deel van dit artikel: de Staat (te lezen in de volgende de Moeial)

Gorki

90 JAAR NA DE RUSSISCHE REVOLUTIE

Wat is een revolutie, waarom vinden ze plaats en wat zijn de gevolgen? Is ze industrieel, cultureel of seksueel? Is ze reëel en actueel? Waarom is de 20ste eeuw geladen met revoluties en hebben ze iets veranderd?

**Discussie-avond
5 december 2007 om 19u
Lokaal K4 (2de verdieping gebouw K)
Iedereen is welkom om
mee te discussiëren**

Straten vergeten, 't Leren vergaan

Zij dwaalden door straten die sinds jaren niet meer werden begaan. In de waan dat zulke wezens bestaan, begaan de jongeren daden die de ouderen niet meer kunnen verstaan. Zij geloven niet meer in die wezens die wandelen langs de lange laan. Hun hoop reeds lang vergaan. Hun status niet langer voornaam. Hun ding gedaan. Loop naar de maan.

Lakens van verschillende lengte, liever blijven liggen. Liever niet bestaan.

Zacht zuchten de zilte zalen waar ooit lange zaligmakende avonden vol feestgedrang en avondzang werden gehouden. Slingers dragen nu nog slechts stof daar waar ooit zatte apen aan slingerden. Brave zielen die vielen en hun niet bezerden want het einde van de lange avond was nog lang niet aan 't dagen.

Maar worden lijken nog steeds begraven? Worden wijken nog steeds bezocht en gedragen door een historie en een cultuur die de pijnlijke verandering nog kan verdragen?

Ik, ik kan niets meer verdragen. De dagen waarin ik laveloos lig te dalen en te dwalen doorheen daverende lagen en andere verdoemde dagen, waarin ik doemgedachten tracht te verdragen? Zij vervagen.

Rob Werkers

voortgang geweest, maar de omstandigheden zijn veranderd en het kapitalisme beperkt momenteel de vrije tijd en dus de vrijheid van het individu.

De vrijheid die we nu kennen, dit is dus de tijd en middelen die de maatschappij ter beschikking stelt voor het individu, is relatief klein. Niet alleen vraagt het kapitalisme van arbeiders dat ze te veel werken om winst, maar ze organiseert de maatschappij niet opdat iedereen zou kunnen genieten van de overproductie. Enkel de mensen die geld hebben, die dus werken, hebben toegang tot deze abundantie.

Het communisme stelt een systeem voor waar ieder werkt naargelang zijn capaciteiten, voor de bevrediging van ieder. Het communisme is er niet ter maximalisatie van de winst, maar voor de bevrediging van de behoeften van de mensen (dus ook alle behoeften die komen na de bevrediging van de basisbehoeften). Dan kan men spreken van echte individualiteit. Het idee dat het communisme alle mensen onderwerpt aan een ideologie en dezelfde levensstandaard (grijze blokken, zelfde voedsel en kledij) is tegenovergesteld aan haar opzet: een maatschappij die zich organiseert om de ontwikkeling van het individu te bevorderen. Daarvoor moet ze het kapitalisme vervangen, want het is het kapitalisme dat de mensheid eentonig kleurt, in de oorlog sleurt en onze wereld verscheurt ...

*We're gettin' tired of hangin' around
Waitin' around, with our heads to the ground
I hear a very gentle sound*

*Very near, yet very far
Very soft, yeah, very clear
Come today, come today*

*What have they done to the Earth?
What have they done to our fair sister?
Ravaged and plundered and ripped her and bit
her
Stuck her with knives in the side of the dawn
And tied her with fences
And dragged her down*

*I hear a very gentle sound
With your ear down to the ground
We want the world and we want it...
Now .. Now? ... NOW!*

The Doors - When the music's over [fragment]

Waarom moeten we allen van 9u tot 17u werken, van maandag tot vrijdag, van 23 tot 60 jaar en meer? Waarom hebben we geen tijd meer voor onze kinderen, voor onze passie, voor onszelf ...

Magic Mushrooms oftewel Paddo's

Gevaarlijk of heilig middel?

Ik heb besloten mijn eerste artikel te wijden aan de magische paddestoeltjes waar de laatste tijd zoveel media-commotie over is in Nederland. Je zult er waarschijnlijk wel al een paar dingen van opgevangen hebben: “17-jarig meisje springt van brug onder invloed van paddo's”, “Naakte man loopt verward over drukke straat”, ...

Naar aanleiding van deze voorvallen heeft de kamer in Nederland dan ook beslist gebruik van paddo's te verbieden. Dit is een enorm spijtige zaak, aangezien deze voorvallen alleen maar te maken hebben met onverantwoord gebruik door toeristen die de krachten van de paddo zwaar onderschatten. Door dit is een verkeerd beeld de wereld ingestuurd. Met dit artikel wil ik wat duidelijkheid scheppen om zo de meeste vooroordelen uit de wereld te helpen.

De paddo hoort tot de categorie van entheogene middelen. Het woord Entheoëen komt van het Grieks *ἑνθεός* (*entheos*) en *γενεσθη* (*genesthe*). *Entheos* betekent letterlijk “God (theos) vanbinnen” en *genesthe* betekent “genereren” wat in z'n geheel vrij vertaald kan worden naar ‘datgene wat god (of goddelijke inspiratie) in onszelf genereert’. Deze middelen worden al eeuwen gebruikt door verschillende culturen. Aan het einde van dit artikel zal ik een paar boektitels geven die deze onderwerpen nader bespreken voor de mensen die geïnteresseerd zouden zijn.

IS HET SCHADELIJK VOOR MIJN GEZONDHEID?

Totnogtoe is niet vastgesteld dat paddo's substanties die gevaarlijk zijn voor de volksgezondheid bevatten. De paddo's die in smartshops verkocht worden zijn volkomen veilig. Maar nu met het komende verbod zullen deze zekerheden verdwijnen: weg is de kwaliteitscontrole, weg is controle op verkoop, en waar ze verkocht worden, weg zijn de veiligheidsvoorschriften. Alles wordt naar de zwarte markt verschoven. Geen controle meer op

Het allerbelangrijkste is je gemoedstoestand, voordat je paddo's gebruikt

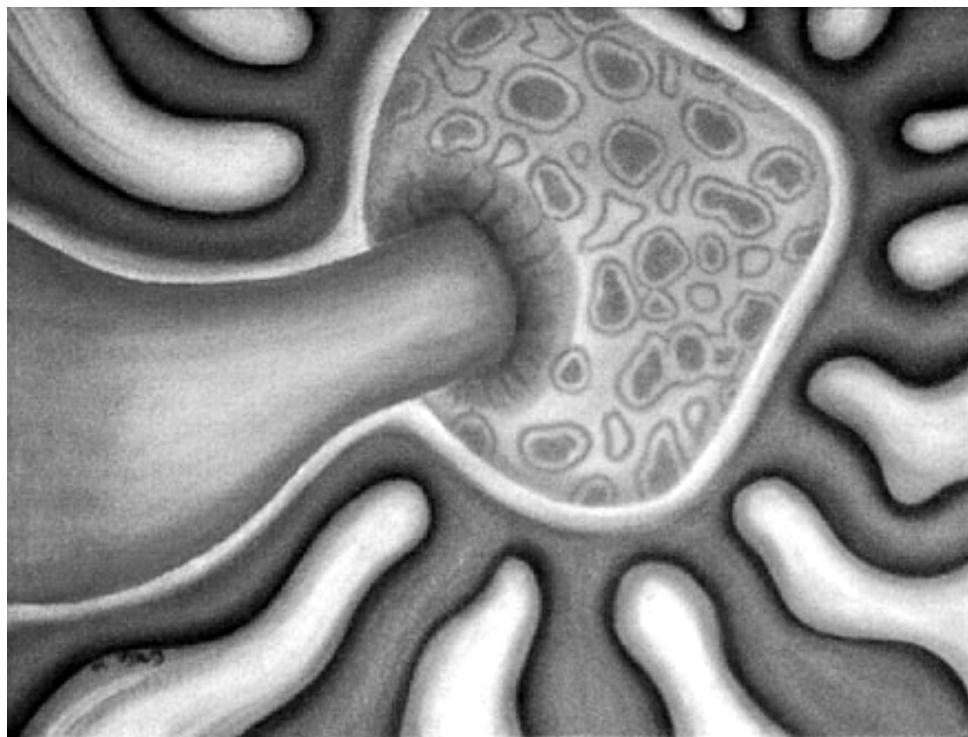
leeftijd (er was immers een verbod op verkoop van paddo's aan minderjarigen). De maffia heeft er weer een geldmachine bij, want zij kunnen nu gaan verdienen aan de paddo, net zoals ze dit doen bij wiet. Verse paddestoeltjes zullen niet meer te verkrijgen zijn, alleen nog gedroogde, en wie weet welke je dan krijgt. Ze zullen ook verschijnen in nieuwe, gevaarlijke vormen: denk maar aan paddochocolade, waarbij de MAO remmers (Stoffen die de actieve stoffen vrij spel geven in het lichaam) in chocolade de werking van psilocybine en psilocine (de actieve stoffen in paddo's) versterken. Stel je voor dat kinderen deze zullen beschouwen als gewone chocoladerepen. Er is al een voorval bekend in Nederland, waarbij een zwerver een paddoreep gevonden had in een vuilnisbak, met alle gevolgen van dien.

Ook de komst van paddo capsules kan niet uitgesloten worden. De ambulances zullen hun handen vol hebben op feestjes waarbij onervaren mensen zo'n capsule in hun handen krijgen. Dan zijn er nog de mensen die het bos en de weide zullen intrekken op zoek naar paddo's. Er groeien hier namelijk ook actieve paddestoeltjes, maar de kans dat je een foute hebt is heel reëel. Ik adviseer dan ook om dit NOOIT te doen! Of je zou een expert moeten zijn op het vlak van paddestoelen en hiervoor een opleiding hebben gehad. In de shops werden paddo's ook per gecontroleerde dosissen verkocht. Ga nu maar eens gokken hoeveel je moet eten. Een overdosis is redelijk onmogelijk, maar hoge dosissen zorgen wel voor een heel sterke trip, die zeker niet voor onervaren mensen is weggelegd. Bij verwerkte producten zoals paddorepen is het dan ook onmogelijk om de dosis hiervan in te schatten.

Zo creëren we problemen waar er geen zijn, tenslotte zijn het alleen de toeristen die voor deze voorvallen zorgen. De burgemeester van Amsterdam, Job Cohen, kiest voor een regulering inplaats van een verbod, en kwam met een

voorstel voor een 3-dagen pas in te lassen, zodat de koper eerst een pas moest komen halen, en pas 3 dagen later de paddo's kon ophalen, zodat ze deze tijd nuttig zouden kunnen besteden met het opzoeken van informatie. Ook zou dit een goed weermiddel zijn tegen de kortstondige drugstoerist. Maar dit voorstel werd gewoon in de prullenbak gegooid. Enorm jammer.

Minister Klink, diegene die de kruistocht van de paddo begonnen is, heeft onder dwang van de kamer advies moeten inwinnen. Hij heeft dit gedaan, en na onderzoek klom het advies ietwat als dit: “Zorg dat er goede controle is, en er genoeg voorlichting gegeven wordt, want een verbod op de paddo is een veel te radicale actie en zal het ongewenste effect bereiken.” De reactie van Klink op dit advies: “Dat zijn leuke redeneringen, maar die conclusies deel ik niet.” Waarom win je dan advies in als je er toch niet naar wilt luisteren?

Volgens mij interesseert het hem gewoon niet of de paddo veilig gebruikt wordt, maar wil hij gewoon niet verantwoordelijk gesteld worden. Dit draagt alleen maar bij tot een onveilig gebruik. Volgens mij kunnen we dan ook na het definitieve verbod nog veel meer voorvallen met paddo's verwachten. Als reactie hierop kan ik alleen maar zeggen: RED DE PADDO! Want dit mooie middel verdient het niet om in zo een slecht daglicht gesteld te worden.

Zoals ik al zei hoort er op een verantwoorde manier met deze middelen omgegaan te worden. Zolang er aan een paar regels wordt voldaan, kan er in feite niets mislopen.

Het allerbelangrijkste is je gemoedstoestand. Als er geen geluk in je zit, dan kan de paddo dit er niet uithalen. Zorg dat je je goed in je vel voelt. Je moet er niet aan beginnen (en dit geldt voor elke drug) als je last hebt van depressies, of je onzeker bent over jezelf. Deze middelen zijn niet geschikt om te ‘ontsnappen’ aan het dagelijkse leven en problemen, indien je ze zo wel gebruikt, kan het wel eens fout uitdraaien. Dus zorg dat je geen achterliggende problemen hebt. De kans bestaat namelijk dat deze naar boven komen eens je je bevindt op de piek van de ervaring. Het 17-jarig Franse meisje uit de media had vóór ze aan paddos begon al een zelfmoordpoging ondergaan. Ze voelde haar blijkbaar al niet zo goed voor ze eraan begon. Dit melden ze dan weer niet in het nieuws. Je zou dit kunnen vergelijken met dronken naar huis rijden. Je doet dat niet. Het is namelijk gevaarlijk, iets dat iedereen zou moeten weten. Onder invloed van entheogene middelen neem je best niet deel aan het verkeer, ook de eerstvolgende 3-5 uur na je trip, kwestie van veiligheid.

De illusie dat je denkt dat je kunt vliegen en dergelijke onder invloed is trouwens een mythe: zelfs onder invloed weet je nog altijd wat gevaarlijk is. Uit een raam springen hoort daar dus bij. Mensen die toch nog denken dat ze kunnen vliegen, gelieve zich eerst te melden bij een hulpcentrum, voor je een poging onderneemt!

Ook moet je zorgen dat je je in een vertrouwde omgeving bevindt. Gebruik dus niet in een onbekende stad of bij iemand thuis waar je voor

de eerste keer komt. Zorg dat je vertrouwde mensen in je buurt hebt. Voor beginnende trippers is het altijd aangeraden een zogenaamde ‘sitter’ bij je te hebben. Een sitter is iemand die al ervaring heeft met de middelen en nuchter blijft, op je let, zorgt dat alles goed gaat en je kan geruststellen op momenten dat je je eventueel angstig voelt. Neem nooit teveel de eerste keer. Je weet niet hoe je erop reageert en de ervaring op zich is compleet nieuw. Zoek altijd de juiste dosissen op en hou je hieraan. Hoe meer voorbereiding en kennis je opdoet, hoe beter!

De eerste keer kan het wel wat overweldigend overkomen: je bent namelijk deze realiteit gewoon, maar nu kom je op een volledig nieuw niveau van bewustzijn. Als je je aan deze regels houdt, kan je eigenlijk al rekenen op een aangename ervaring, een reis door je innerlijke gevoelswereld gevuld met kleurtjes en patronen!

tijd nodig om je ervaring te verwerken. Je bent echter naar een nieuwe dimensie geweest, en nu teruggekeerd in de aarde dimensie, en je probeert te vatten wat er nu exact gebeurd is, verwerken wat je geleerd hebt van jezelf, van de wereld, en dergelijke.

Er zullen wellicht mensen zijn die elke week trippen, maar deze groep is niets vergeleken met de misbruikers van andere middelen, denk maar aan alcohol en medicijnen van de apotheker. Misbruik zal er overigens altijd blijven bestaan, bij elk middel.

KAN JE BLIJVEN HANGEN IN EEN TRIP?

Neen. Dit is waarschijnlijk de bekendste fabel die er bestaat. Dus de verhalen van mensen die denken dat ze een mandarijn zijn en dergelijke zijn allemaal verzonnen. Angstverhalen om de mensen er van weg te houden. De actieve stof werkt sowieso na een bepaalde tijd uit. Het effect stopt hier dan ook mee. Het is wel zo, dat mensen met aanleg voor psychische aandoeningen (mensen in de familie met schizofrenie, last van psychoses, epilepsie, of dergelijke) beter de paddo en andere entheogene middelen kunnen mijden. Een trip kan namelijk een psychose uitlokken.

Het effect van de paddo stopt na zo'n 6 uur, pas ná de trip kan een psychose de bovenhand krijgen. Je blijft dus niet als het ware hangen in een trip, het kan alleen activeren wat al vooraf in je zit. Het is dus aan te raden jezelf een beetje te kennen. Heb je al last van paranoia en dergelijke bij het roken van een joint? Blijf dan maar van de entheogene middelen af.

Mensen die in een slechte conditie verkeren, astma, hart-, lever- of nierkwalen hebben of medicijnen gebruiken, kunnen beter ook van paddo's afzien. Paddo's kunnen bij sommige mensen zwaarder vallen op de nieren. Het levert echter geen blijvende schade op. Je moet dus ook niet verbaasd zijn als je veel naar het toilet moet, dit is slechts je lichaam dat zich zuivert.

Combineren met andere drugs kan ook tot ongewenste effecten lijden. Dit is dus af te

Sommigen noemen het gebruik wel een ‘instant’ verlichting

raden. Een joint roken tijdens of achteraf kan geen kwaad, maar let wel, dit versterkt en verlengt het effect van de paddo's. Gebruik tijdens de zwangerschap is ook af te raden. Er zijn nog geen negatieve effecten hierover ontdekt, maar je kan het maar best vermijden.

Over LSD zijn hier ook wel een paar grappige fabeltjes over rondgegaan. LSD zou je chromosomen van je DNA kapot maken waardoor je misvormde kinderen zou krijgen. Dit zijn grove leugens om je ook van deze middelen af te houden. Moest dit waar zijn, zouden er nogal wat misvormde mensen rondlopen na de jaren 60! Niet dus.

Verder zou ik ook willen zeggen, dat de magic mushrooms eigenlijk geen partydrugs zijn, maar hierover verschillen de meningen onder de gebruikers wel. Het is correct dat het wel leuk kan zijn, maar de essentie van het gebruik gaat zo wel verloren. Op een feestje kan je immers niets leerzaams uit je ervaring halen. En dat is spijtig, door dit gebruik komt de paddo terecht in de categorie ‘recreatiedrugs’, tijdens het een spirituele link is tussen het “goddelijke” en de mens.

Olivier Dieleman

“Know your Body - Know your Mind - Know your Substance - Know your Source.” – Erowid.org

Een kleine greep literatuur voor de geïnteresseerde mens:

- Food of the Gods – Terrence McKenna
- The Psychedelic Experience – Timothy Leary
- The Doors of Perception – Aldous Huxley
- Alles over Paddo's – Arno Adelaars
- Uit je Bol – Gerben Hellinga & Hans Plomp
- www.reddepaddo.nl

Bei uns in Amerika III

Gast

De Moeial is een correspondent in het verre New York rijk. Naast het halen van een academische frisse Neus aan de Stony Brooke State University, brengt Ben vanaf nu in zijn maandelijks column uitvoerig verslag uit over het wel en wee van een eenzame Belg in den vreemde. Ben blogt natuurlijk ook nog. Ja. Maar dan enkel voor insiders. Bad luck fool! Go Fight Win!

I.

Een bijzonder fenomeen waar wel meer internationale studenten mee te maken krijgen, is de gastfamilie. De gastfamilie bestaat uiteraard uit zeer welwillende individuen die zeer geïnteresseerde studenten onder hun vleugels nemen om zodoende culturele interactie e.d. te bevorderen. In die geest had ik me dan ook lang voordien kandidaat gesteld als gaststudent. Mijn domein zou zich niet tot studentenkringen beperken. Ik zou elke hoek van Long Island verkennen, in het gezelschap van wijze mensen op leeftijd, die mijn pad naar verlichting zouden plaveien met gepaste conversatie en knappe dochters.

Quod non. Mijn gastfamilie maakte nochtans een entrée in grandeur: zij zouden een preview van hun nieuwe theaterstuk presenteren aan de verzamelde internationale studentengemeenschap. Ik was daar op voorhand op de hoogte van, en anticipeerde met enige huivering de gebeurtenis. Als een literatuurwetenschapper word je namelijk verondersteld een mening te hebben over alles dat een aura van kunstigheid over zich heeft. Nu heb ik dat ook wel, maar mijn opinies komen al te vaak niet overeen met de door de uitvoerder gewenste, wat wel eens tot irritaties aan beide zijden geleid heeft. Zoiets is nooit goed voor een joviale atmosfeer.

Maar ik zat dus in die zaal, samen met mijn nieuwe internationale vriendjes en vriendinnetjes. Kort daarvoor hadden we zoveel gemakkelijke spelletjes gespeeld, die menigeen tot lach en knipoog gebracht had. We hadden elkaar geïnterviewd over sneeuw, taal, en eten. We hadden in elkaars hand geknepen om een virtuele race te winnen. De sfeer zat er goed in, en het was tijd voor *performance*.

Op het podium staan twee oudere mensen, mijn gastouders, en een hele hoop studenten met variabele internationale kentekens. Het stuk begint, iemand zegt "Hello". Binnen een second brult een Chinees "Ni hao", kort daarna galmen "Namaste" en "Bonjour" door de zaal. Het concept van het stuk moge duidelijk zijn: een

We wachtten op onze gast-families, bang thee slurpend en desserts etend

verhaal werd in alle talen verteld. Naast me zit Matt, een Canadees met wie ik mijn algehele verstomming en vervreemding deel. Een minuut in het stuk zie ik vluchtig Matt's ogen dichtvallen, zijn hoofd daalt neder en ogen zien waarschijnlijk schitterender beelden. Ik slaap niet, en onderga een kwartier van veeltaligheid, onderbroken door – altijd slecht getimed – geluidsintermissies geproduceerd door de laptop van mijn gastmoeder. Het stuk eindigt in climax: er wordt bijna hysterisch aangemaand om de "language dance" te vervoegen, een soort samba die weinig met taal en dans te maken lijkt te hebben. Ik maak me zo klein mogelijk.

Een paar dagen daarna drong een ontsnapping aan theaterkritisch commentaar zich op: het internationale studentendiner kwam eraan. O, er zou gegeten worden dat het een lust was, maar eerst werden de nieuwe rekruten van SBU vergast op een hoop speeches. Moeilijk om deze gebeurtenis te kenschetsen: zowel "schokkend", "oersaai" als "hilarisch" zijn van toepassing. "Schokkend" was het lauweren van vier afgestudeerden die de politieke top (onder meer ambassadeur en minister van buitenlandse zaken) hadden bereikt. De Soedanese top weliswaar, en enigerlei problemen met dat land werden met de mantel der liefde bedekt of niet genoemd. Het applaus overstemde de studenten die luidop de ethiek van hun nieuwe universiteit bevroegen. Daarna was het tijd voor "oersaai": een filmpje met wat er te doen was in

Stony Brook. Mijn vorige artikel vermeldde reeds dat het antwoord "reteweinig" luidt, en daar valt hier niet veel aan toe te voegen. "Hilarisch" was dan weer de afsluiter van het speechgedeelte en intro tot het culinaire deel van de avond: de Stony Brook Marching Band fleurde de avond op met haar deuntjes. Er werd luidop GoFightWin geschreeuwd, en de atmosfeer was er een van zweterige anticipatie, gecombineerd met wat gezonde agressiviteit.

Eens gezeten met mijn gastfamilie drong het al snel tot me door dat beide gastouders waanzinnig waren. Nu apprecieer ik de occasionele *oddball* wel, maar nooit voor te lange tijd. De man zijn hoofd was in perpetuele beweging en cirkelde om de tafel op zoek naar vragen, talen en conversatie.

Tegen die tijd had je uiteraard al mechanismen ontwikkeld om je tegen clichévragen van Amerikanen te wapenen. Het is vaak alsof men niet gelooft dat je uit het buitenland komt, alsof je bestaan een vraagteken en uitroepende tegelijk is. De frenetische Longislandse journalist die me op korte tijd viermaal vroeg "How long have you been in the US How do you like it here?", is een typisch voorbeeld. Meer van dat soort vragen dus aan tafel. Ik kauw op tofu, glimlach naar diegenen tegenover me terwijl we talig zijn.

II

Mountain Lakes is verre van typisch voor New Jersey. De stad is ontworpen, de rivier bedwongen en de rijken bevolken haar heuvels. Het was naar deze stad dat ik trok om het vijftigjarige bestaan van de VN te vieren. In de bus zaten Chinese diplomaten, Italiaanse historici, Irakese tandartsen-in-opleiding, Nieuw-Zeelandse antropologen en veel meer. Onderweg werden we geïnstrueerd hoe ons te gedragen bij de familie die ons onderdak zou bieden: Amerikanen spreek je aan met hun voornaam. Helpen in het huis doe je best wel. Spreken ook. Bied een geschenk aan. Nadat de New Yorkse met de gitzwarte ogen haar exposé besloten had, stopte de bus algaauw op onze bestemming. Daar wachtten we op onze gastfamilies, bang thee slurpend en desserts etend. De conversatie met de bevallige Chinese pianiste ging ergens heen, ik voelde het. Om te beginnen sprak ze begrijpbaar Engels. Dat helpt. Maar al snel werd zij en al haar talent opgepikt door een oude man die dringend weg moest. Mijn familie-voor-een-nacht kwam het laatst. Beide ouders waren advocaat en hadden twee kinderen: het soort gezin waar je niet al te bang van hoeft te zijn. Eens thuisgekomen begon de conversatie. De conversatie werd onderbroken voor koffie. Ben had een enorme kater, en wandelde met de familie door het dorp. De berglucht deed hem veel goed, en hij verheugde zich al op de avond. Bovendien hield zijn gezin van wijn. Dat schepte perspectieven, aangezien goede wijn een zeldzaamheid is voor een student in Amerika.

De vernoemde wijn werd geschonken op een nachtelijke bijeenkomst annex diner die de festiviteiten voor de rest van de avond diende in te leiden. Een Nieuwzeelander met wie ik mijn naam deel, vatte het plan op om zeer snel in roes te geraken. Ik volgde, en de avond raakte algaauw gekleurd met het soort warme gevoel dat alleen een overdaad aan rode wijn kan geven. Middenin

dat gevoel een lichte paniek. Later diende er gedanst te worden, en mijn brein en voeten zijn sowieso geen al te goede vrienden. Hoogstens kennissen. Doch wegzinkend in de ogen van een Russische diplomate, was er algaauw geen redding meer.

De danszaal beefde reeds van de beweging toen ik en mijn kennissen binnenstommelden. Een oude man met een cowboyhoed stond naast een LP-speler, en leerde de massa hoe hun voeten te zetten. De koorts sloeg toe. Er was geen alcohol. Onder mijn adem vloekend, nam ik de hand van een Chinees meisje en vervoegde de dansers. Er werd getold, geklapt, en gelachen. Mijn hoofd werd helderder. Er werd opgewonden gebabbeld. Na een tijd stopt de muziek. Ik zit op het podium,

en deel mijn innigheid in dit totale postmoderne clichémoment met een Italiaanse historica. Menswetenschappers begrijpen elkaar.

III.

We varen naar Bridgeport. "We" zijn in dit geval Martijn, een Nederlander, Roland, een Duitser, en mezelf. Onze fietsen staan beneden, zon schijnt op de zee-enge tussen Long Island en Connecticut, mijn haar waait constant in mijn gezicht. Alles is fantastisch, vanavond is er een verjaardagsfeest van een kerel die ik niet ken.

Bridgeport is beangstigend. Het landschap is industrieel, maar de bedrijven zijn al lang vertrokken. In de straten overall ligt versplinterd glas. De ramen van de fabriekgebouwen gapen naar de snelwegbrug, die, als was het om deze plaats te mijden, hoog boven Bridgeport uittorent. Onze fietsen trekken de aandacht. Mensen leven in vooroorlogse arbeidersbarakken, hun was droogt in de wind. Ergens huult een baby.

We gaan elders heen, en het landschap verandert. Het licht in New England is anders. Het valt zacht op de overvloedige herfstbladeren, en op de zee die onze tocht begeleidt. We fietsen snel, drie uur aan een stuk want de zon gaat onder en niemand heeft lampen. Langzaam wordt het terrein bergachtiger. We zijn dicht bij onze bestemming, en uitgeput.

Joe's met stijl verbouwde garage ligt in de achtertuin van een statig huis dat twee families herbergt. De huisbaas wou wat extra winst maken, legt hij schaapachtig uit. Dat moet zeker zijn: Joe betaalt schandalig veel huur. Maar dat is New England. Dat is alles in de buurt van New York City. Ik hoorde onlangs dat er in Long Island voedselinzamelingen gehouden worden voor families van gesneuvelde soldaten. Hetgeen de overheid geeft, is hier niet genoeg.

Wat het ook moge koste, vandaag is Joe's verjaardag. En hoewel ik hem nauwelijks ken, hef ik het tequila glas met hem en zijn vrienden. Amerikanen zijn dan misschien wel oppervlakkig, maar ze kunnen verdomd joviaal zijn. Mijn hoofdpijn de volgende ochtend getuigde daarvan. Zo ook de totaal lege tequila fles.

Ben

Colofon

De Moeial

Maandelijks studententijdschrift van de VUB in samenwerking met het Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur.

Ons redactielokaal is gelegen te Triomflaan 62. Elke maandag om 20 uur is er redactievergadering. Iedereen is welkom!

Stuur al uw opmerkingen, vragen en reacties naar: moeial@vub.ac.be

Bezoek ook eens onze website: www.vub.ac.be/moeial

Coördinator
Daniël van der Meer

Vice-coördinator
Yannick Menendez

Secretaris
Thomas Martin

Penningmeester
Frederik Verbist

Verantwoordelijke Uitgever
Bram Langmans

Lay-out
Daniël, Yannick, Nathaniël

Illustraties
Archief, Ruben, Bram, Pieter

Achterflap
Ruben Brabers

Redactieleden
Ben Van Overmeire, Thomas Martin, Rob Werkers, Bilal Benyaich, Gabriël Zamora Moreno, Frank Vanaerschot, Matthias Vanheerentals, Daniël van der Meer, Daan Essers, Frederik Verbist, Yannick Menendez, Pieter Boeykens, Nathaniël Bovin, Piet Van de Velde

Redactiemedewerkers
Bram Langmans, Ruben Brabers, Eisenik, Kristien Janssens, Pieter Heremans, Gorki, Doruntina Islamaj, Flor Van der Eycken, Pieter Jan Van Pevenage, Chiare Simonelli, Samuel Lietae, Tom Matthijs, Kenneth Ponzele, Olivier Dieleman, Bo, Mattijs Van Den Bussche, Pieter Bonte, Stefanie Lagae

Eindredactie:
Ben Van Overmeire, Thomas Martin, Daniël van der Meer, Rob Werkers

Abonnementen:
Jaarabonnement: 30 euro
Steenabonnement (jaar): 75 euro
Rekening: 001-0376518-40
!!Met de vermelding van: 'SS 5 KRWER 7' !!
Stuur uw adresgegevens naar: moeial@vub.ac.be

Oplage: 1600 ex.

Drukker: Grafikon
Gedrukt op gerecycleerd papier

De redactie is *niet* verantwoordelijk voor publicaties van het BSG, V.O., Dienst Cultuur, lezersbrieven, opiniebijdragen en standpunten.

Kom en schrijf voor De Moeial!

Programma van deBuren voor december

Debatten, lezingen en meer

Elke maand krijgt u een overzicht van de activiteiten die het Vlaams-Nederlands huis deBuren organiseert voorgeschoteld in uw Moeial.

deBuren

Locatie: Leopoldstraat 6, 1000 Brussel
Gratis toegang, inschrijven op info@deburen.eu
www.deburen.eu

03/12/2007 - 12.30 > 13.30

Striptekenares **Judith Vanistendael** haalde het afgelopen jaar de media met haar spraakmakende stripdebuut *De maagd en de neger*. Daarin vertelt ze over de relatie die ze als jonge vrouw had met een vluchteling uit Togo en over de reactie van haar vader, wiens ruimdenkendheid over de allochtone medemens minder groot bleek te zijn dan verwacht. Geert van Istendael schreef zijn gevoelens daarover van zich af in *Bericht uit de burch*.

Judith Vanistendael werd geboren in Leuven, maar verhuisde naar Brussel toen ze vijf was. Over haar band met de hoofdstad zegt ze: "Voor mij was hier komen wonen een terugkeer naar mijn roots. Mijn opa en oma hebben hier als Vlaamse immigranten een kruidenierszaak uitgebaat. Ik voelde mij er van de eerste dag als een vis in het water. Ik ben een stadsmens en Brussel is mijn biotoop."

04/12/2007 - 20.00 > 21.30

Politici worden steeds jonger, zowel in Nederland als in Vlaanderen. Velen verwelkomen die ontwikkeling als een noodzakelijke frisse wind. Anderen betreuren het verlies aan politieke ervaring aan de top.

Gelukkig voor diegenen die zich bezorgd maken over verjonging in de politiek, zijn er in Nederland en Vlaanderen veel oud-politici die actief betrokken blijven bij de zaken waarvoor zij zich vaak decennialang hebben ingezet. In de reeks 'Krasse Knarren' - de titel is ontleend aan de bekendste oudere jongeren van Nederland, Kees van Kooten en Wim de Bie - wil deBuren een aantal dames en heren van stand aan het woord laten. Hoe denken de beslissers van toen over de politiek van nu?

Op 4 december gaan **Hedy d'Ancona** en **Leona Detiège** in gesprek over feminisme en politiek in Vlaanderen en Nederland toen en nu.

Hedy d'Ancona stond aan de wieg van de emancipatiebeweging in Nederland en was een van de oprichters van het maandblad *Opzij*. In de jaren tachtig en negentig was zij voor de PvdA lid van de Eerste Kamer, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en lid van het Europees Parlement. In 2002 ontving ze de Aletta Jacobsprijs vanwege haar voortrekkersrol op emancipatiegebied.

Leona Detiège werkte vanaf 1970 op de kabinetten van vier achtereenvolgende ministers van Economische Zaken van België. In 1988 werd ze aangesteld als staatssecretaris voor Pensioenen en in 1992 vertrok ze naar de Vlaamse regering, waar ze minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden werd. Van 1994 tot 2003 was Leona Detiège burgemeester van Antwerpen. Tussen 1982 en 2000 was ze landelijk voorzitter van de Socialistische Vrouwenbeweging SV, tegenwoordig bekend als Zij-Kant.

10/12/07 - 20.00 > 21.30

Homo Universalis: **Dick Swaab**

"We zijn onze hersenen. Dus alles wat we doen, denken, laten, dat bepalen onze hersenen." Dixit prof.dr. Dick Swaab, arts, neurobioloog en als hersenonderzoeker verbonden aan het Nederlandse Instituut voor Neurowetenschappen (NIN-KNAW), waar hij de onderzoeksgroep neuropsychiatrische aandoeningen leidt.

Zijn belangstelling gaat vooral uit naar seksuele differentiatie en veroudering van hersenen, depressie en de ziekte van Alzheimer. Hij was ook oprichter van de Hersenbank, waar hersenweefsel van donoren wordt opgeslagen en geprepareerd voor onderzoek. Dick Swaab werd vooral bekend door zijn ontdekkingen op het gebied van de anatomie en fysiologie van de hersenen, en dan vooral met zijn onderzoek naar de invloed die hormonale en (bio)chemische factoren hebben op de hersenontwikkeling in de baarmoeder.

Zijn onderzoek lokte meermaals contro-

verse uit. Vooral de ontdekkingen van de verschillen tussen de hersenen van homoseksuelen en heteroseksuelen en de lichamelijke en functiever verschillen tussen de hersenen van mannen en vrouwen werden hem niet in dank afgenomen. Swaab schuwt de controversie niet en blijft zijn bevindingen en wetenschappelijk gefundeerde standpunten met overtuiging uitdragen.

11/12/2007 - 20.00 > 21.30

De Verenigde Staten en de Lage Landen: goede burens of verre vrienden?

Hoe zit de relatie met de VS in Nederland, Vlaanderen en Europa historisch in elkaar? Hoe is in de Lage Landen de relatie veranderd onder George W. Bush? En, met de Amerikaanse 'primaries' en verkiezingen op komst, wat zijn de toekomstscenario's? Het zijn maar enkele van de vragen waar drie Amerika-kenners u tijdens dit debat hun visie zullen op geven.

Maarten van Rossem is bijzonder hoogleraar geschiedenis aan de Universiteit Utrecht, columnist en Amerika-deskundige. Hij verschijnt met grote regelmaat in de media als commentator en schreef boeken over de Nederlandse en Amerikaanse recente geschiedenis. In 2003 werd hij door het *Historisch Nieuwsblad* gekozen tot 'historicus van het jaar'.

Journalist en Amerika-expert **Miel Dekeyser** volgde meer dan dertig jaar de gebeurtenissen in de Verenigde Staten als radiojournalist voor de VRT. Hij maakte documentaires en reportages voor Canvas en schreef over Amerika onder meer *De globale sheriff* en - samen met Greet De Keyser - *Amerikanen. Wat denken ze, wat willen ze, wat kunnen ze?* Dekeyser's opvolger bij de radio, **Bert De Vroey**, volgt de ontwikkelingen in Amerika met dezelfde degelijkheid en diepgang. VRT-televisiejournalist **Rob Heirbaut** modereert het debat.

13/12/2007 - 20.00 > 21.00

Democratie zonder grenzen: **Daniel A. Bell** - Left Confucianism in Contemporary China
China beleeft een heropleving van het confucianisme, de leer van Confucius die de cultivering van innerlijke deugden als wellevendheid, rechtvaardigheid, trouw en altruïsme beschouwde als het fundament van orde in gezin en maatschappij. Het confucianisme kent verschillende interpretaties. In een populaire en relatief apolitieke vorm helpt het mensen omgaan met de druk van de moderne maatschappij. De conservatieve interpretatie - zoals die wordt uitgedragen door de regering - benadrukt de loyaliteit aan de staat en probeert deze te versterken. De kritische interpretatie - wat het 'links-confucianisme' zou kunnen heten - probeert de solidariteit met de minderbedeelden te versterken. In zijn lezing zal Daniel A. Bell het gebruik van het links-confucianisme in China bespreken en reflecteren over een aantal moreel verdedigbare verschillen met de westerse sociale voorzieningen.

Daniel A. Bell is hoogleraar ethiek en politieke theorie aan de Universiteit van Tsinghua in Peking. Hij schreef boeken over het politieke denken in Azië, mensenrechten en de politieke betekenis van het confucianisme. Binnenkort verschijnt zijn nieuwe boek *From Marx to Confucius: Politics and Everyday Life in Contemporary China*.

16/12/07 - 11.30 > 13.00

Radioboeken is een initiatief van deBuren in samenwerking met Klara, Radio Nederland Wereldomroep (RNW) en VPRO Radio. Radioboeken zijn verhalen door Nederlandse en Vlaamse auteurs geschreven in opdracht van deBuren. De verhalen worden door de schrijvers live voor publiek voorgelezen en de opnamen worden vervolgens verspreid via diverse media. Radioboeken verschijnen niet in druk, maar worden uitgezonden via de radio en zijn als podcast - een digitale radiouitzending - te beluisteren via www.radioboeken.eu. Op die site vind u niet alleen de Radioboeken, maar ook o.a. informatie over de schrijvers, interviews en alle gegevens over de overige publieke opnamen dit najaar. Op zondag 16 december nodigt deBuren u graag uit voor de live opname van twee gloednieuwe Radioboeken van **Kristina Goikoetxea Langarika** en **Abdelkader Benali**.

Kristina Goikoetxea Langarika (Baskenland, 1971) woont sinds 1995 in Nederland. Ze studeerde Vertaalwetenschappen in Granada en Nederlands in Leiden. Momenteel werkt ze als freelance vertaalster en journalist voor verschillende culturele dagbladen in Spanje. Goikoetxea schreef eerder verhalen in de literaire tijdschriften *Hollands Maandblad* en *De Tweede Ronde*. Haar debuut *Eva Mar* verschijnt in november 2007 bij Uitgeverij De Geus.

Abdelkader Benali (Marokko, 1975) kwam op vierjarige leeftijd naar Nederland. Hij debuteerde met de roman *Bruiloft aan zee* (1996, winnaar Geertjan Lubberhuizenprijs). Zijn eerste boek betekende ook meteen zijn doorbraak in de letteren. In 2002 verscheen *De langverwachte* (winnaar Libris Literatuurprijs 2003). Vervolgens publiceerde Benali binnen enkele jaren *Laat het morgen mooi weer zijn*, *Marokko door Nederlandse ogen 1605-2005*, de dichtbundel *Panacee*, het toneelstuk *Jasser* en de reportage *Berichten uit een belegerde stad*. *Feldman en ik* (2006) is zijn meest recente roman.

17/12/2007 - 20.00 > 21.30

Vrijdag, zaterdag, zondag: Van God Los?

Het debat rond religie en moraal is de laatste tijd opnieuw erg actueel. De kwestie van het koppelen van religie en moraal stelt zich bijvoorbeeld bij sommige vormen van religieus fundamentalisme, waarbij het normen- en waardenbesef wordt geleid door een fanatiek navolgen van de godsdienst, zelfs als dat tot moreel verwerpelijke daden leidt.

Hoe verhouden religie en moraal zich? Vaak wordt verondersteld dat religie en moraal aan elkaar gekoppeld zijn, of dat religie de bron van moraal is. Komt moraal daadwerkelijk voort uit religie, of heeft het zijn eigen oorsprong? Is het een probleem wanneer religie en moraal worden verbonden? Mogen normen en waarden vanzelfsprekend afgeleid worden van religie? Over deze vragen organiseert deBuren een debat onder leiding van **Rik Torfs**.

Johan Braeckman is professor wijsbegeerte aan de Universiteit Gent. Zijn onderzoeksgebied is de wijsgerige antropologie. **Tom Claes** doceert ethiek aan de Universiteit Gent. Hij deed onderzoek naar de relatie tussen religieuze en seculiere ethiek. **Gerard Bodifée** is astrofysicus. Hij publiceert over religie, filosofie en wetenschap.

18/12/2007 > 19/12/2007

Documentairefilms uit Vlaanderen en Nederland: het beste van 2007

Doel is om te laten zien wat er op documentairegebied speelt in de Lage Landen, en de discussie verder op gang te brengen van wat gemeenschappelijke gronden zijn voor samenwerking en coproducties. Na vertoning van elke film volgt een publieke discussie tussen Vlaamse en Nederlandse filmmakers, producenten en omroepvertegenwoordigers.

In december 2006 en april 2007 organiseerden deBuren en het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties in Brussel en Amsterdam enkele ontmoetingen tussen Vlaamse en Nederlandse programmamakers, omroepmedewerkers en producenten. Er werd gesproken over de toekomst van kunst en cultuur bij de openbare omroep in Vlaanderen en Nederland.

In de discussies werd onder meer gepleit voor meer documentaires over kunst en cultuur op televisie. Veel culturele onderwerpen lenen zich uitstekend voor documentaires die op zowel de Nederlandse als de Vlaamse televisie vertoond zouden kunnen worden. In principe ligt het dan voor de hand die films ook samen te maken. Of zijn er hinderpalen op de weg?

18/12/2007 - 19.00 > 21.30

*MO** viert zijn vijfjarige bestaan bij deBuren. Het mondiaal magazine dat maandelijks zowat een kwart miljoen Vlamingen informeert over de wereld en meer bepaald over de achterliggende tendensen van de mondialisering startte nog geen jaar geleden ook een mondiale nieuwssite. Het succes van *MO** wordt gevierd met een avondprogramma vol opmerkelijke gasten.

Programma:

- 18.45 uur: Onthaal

- 19.15 uur: Informatie is een recht. Mensenrechten zijn de toekomst. Lezing door **Kyaw Zwa Moe**, hoofdredacteur van *The Irrawaddy*, een onafhankelijk maandblad annex nieuwssite over Birma, vanuit Thailand gerund door Birmanen die moesten vluchten voor de dictatuur. Kyaw Zwa Moe komt speciaal naar Brussel voor *MO**.

- 19.35 uur: Mondialisering en sociale rechten. Gesprek met **Guy Ryder**, Secretaris-Generaal van de International Trade Union Confederation (vakbondskoepel met zo'n 183 miljoen leden; zowel ACV als ABVV zijn lid).

- 19.50 uur: Informatie en mondialisering. Panelgesprek met **Kyaw Zwa Moe** (*The Irrawaddy*), **Ramesh Jaura** (Inter Press Service-International) en een **journalist van Al Jazeera**, Brussel. Moderator: **Gie Goris** (hoofdredacteur *MO**).

- 20.25 uur: Slotwoord **Jan Lamers** (afgevaardigd-bestuurder) en **Frank Beke** (voorzitter).

- 20.30 uur: Receptie met live muziek door Azzedine Jazouli (derbouka, tar, bendir) en Moufadhel Adhoum (ud).

20/12/2007 - 20.00 > 21.30

Democratie zonder grenzen: **Jean-Marc Ferry** - L'idée cosmopolitique et son actualité européenne. Jean-Marc Ferry is hoogleraar in de politieke filosofie en de politicologie aan de Université Libre de Bruxelles. Hij is bekend door zijn Franse vertaling van het hoofdwerk van Jürgen Habermas, *Theorie van het communicatief handelen*. Hij is ook de auteur van een van de belangrijkste studies in het Frans over Habermas, *Philosophie de la communication*. Zijn belangstelling voor pragmatiek, voor de discoursethiek en de discoursentheorie van politiek en recht die uit zijn vroegere werk over Habermas spreekt, combineert hij in zijn latere werk met een levendige belangstelling voor Europa als een ruimte waarin verschillende naties elkaar op een niet-gewelddadige manier kunnen ontmoeten en met elkaar geconfronteerd worden. De studies over pragmatiek, semiotiek en discoursentheorie en het onderzoek over het vraagstuk Europa inspireren dan weer zijn meer 'toegepast' werk over burgerschap, politieke rechtvaardigheid, de media en de publieke sfeer. Belangrijke titels van zijn hand zijn *La Question de l'Etat européen* en *L'Europe, l'Amérique et le monde*.

Jean-Marc Ferry is doctor honoris causa van de Universiteit van Lausanne. Zijn werk werd tweemaal bekroond door het Institut de France met de Prix La Bruyère van de Académie Française.

Dubstep

als kakkerlakken kruipen we uit ons schild
feselen in het donker
van op tilt geslagen tentakels

een geluidsgolf van siroop
walmt onder de winden heen
breekt zichzelf
op een klap in het gezicht

hoorns blazen
de thuiskomst af
we stappen naar nergens
en komen nooit terug
spreiden de vleugels
stijgen naar ons hoofd

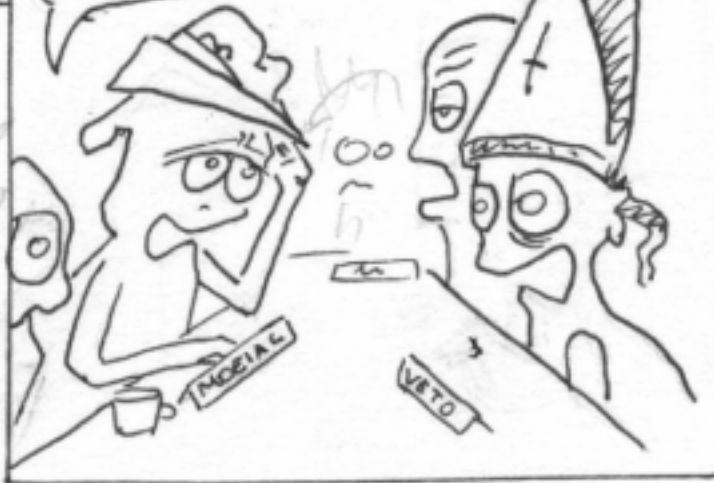
we rollen uit de baskast
zonder contact met beton
te verliezen we onszelf
trillend onder de grond
waar we het warme lijk
van 2000 jaar koele muziek
tot op het bot verteren

Eisenik

TENEINDE DE HUIDIGE
REGERINGSCRISIS UIT HET SCOP
TEHALEN, WORDT EEN PERS-
VERGADERING BIJGE-
GEROEPEN, OM EEN ACTIE
OP POTEN TE ZETTEN...

ONORIGINEEL...
BEEN THERE,
DO NETHAT...
EEN MASSA-
DEMONSTRATIE?
EEN KUSSEN-
GEVECHT...

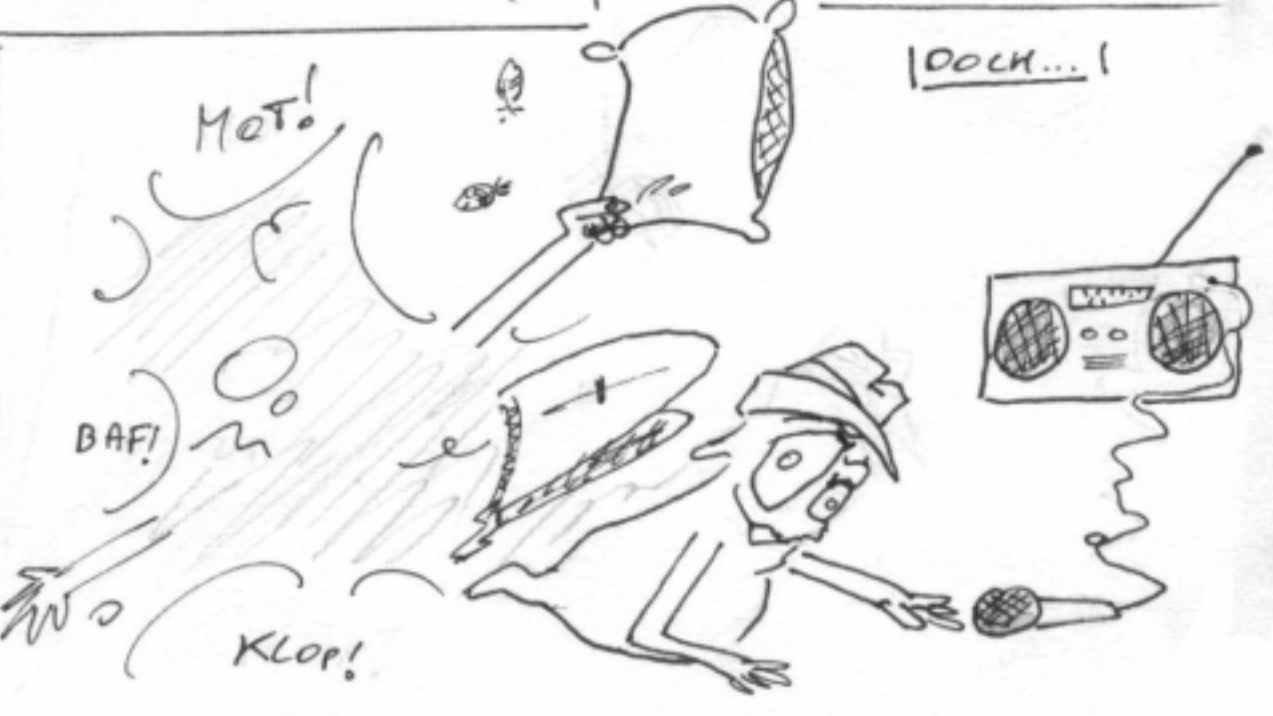

SUIKER?
HAAJA, OM BHU
DOOR TE SLIKKEN...

DAAR!
EEN SPLITSING
OP UW
GEZICHT!

DE GEMOEDEREN
RAKEN VERHIT...

WAARDE LANOGENOTEN!
DE NIEUWE REGERING IS EEN FEIT...
BABAABA YVES LETERME BABAABA
TO EEN GOEDBEINDE GEDRACHT...
DABABABA BHU BBA OPOLOSSING IN ZICHT...
DABABA STANTSHER VORMAN 4 BBA

KOM AAN JONGENS, OM TER
EERST LETERME INTER-
VIEWEN!

